

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
stano mesečno Din 40.—; neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica št. 5/L
Telefon št. 72, ponoči tudi
št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvu: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 96Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 495Podružnici: Maribor, Baravska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843. — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 26. julija.

Redukcija draginskih doklad držav-
nim nameščencem se čim dalje bolj iz-
kazuje kot nemoralen akt režima RR.
Nesrečna poplava je samo povod za
prikrajšanje uradništva, vzrok pa leži v
slabem gospodarstvu vlade, ki nima de-
narja, da bi državne uslužbence plačala.
Kako raj se v naši državi utrjuje in po-
jaca moralni temelji, ako se z najvišje-
ga mesta državne uprave na tak način
rešujejo vitalna vprašanja državljanov
ter zadajajo socialne krivice onemu
stanu, ki naj bo stebel državne upra-
ve? Sodoma in Gomora se pri nas širi
od zgoraj navzdol.

Vladni stranki zvrčate sedaj krivdo
za prikrajšanje uradniških plač druga na
drugo. Krivi sta in njuna odgovornost
je solidarna, če tudi je predlog izšel iz
vrst radičevcev. Ko so prišli radičevci
na vladno krmilo, si je marsikak urad-
nik mislil, da je prišla z njimi doba, ko
bo tudi vprašanje uradniške bede po-
voljno rešeno. Obljub vsaj so čuli dovolj.
Toda zaman so čakali, da bo Stjepan
Radić kot »prečan« omajal pasivnost
ter desinteresement radikalov napram
uradniškim težavam. Z režimom RR je
državno uslužbenstvo definitivno prišlo
z dežja pod kap. Zadnji od radikalno-
radičevske koalicije sprejeti finančni za-
kon jemlje uradništvo važne pravice, ki
si jih je priborilo z uradniškim zakonom.
Mesto izplačila dolžnih razlik na plačah
dobre državnih nameščenci po sklepu vla-
de RR reducirane prejemke ter podaljša-
ni delovni čas.

V agrarnih državah uradništvo ni ni-
kjer dobro postojalo, ker je v teh deže-
lah uradniško vprašanje hvalježno de-
magoško sredstvo za varanje in podpi-
hovanje kmečke volilstva. Tako je bi-
lo pri nas tudi v bivšem deželnem zboru
kranjskem, kjer so klerikalni »agrari-
ci« rezali kruh učitelstvu na tako sramot-
en način kot oblastniki v nobeni drugi kro-
novini in pokrajini avstrijski. Prognoza
za bodočnost uradništva v naši državi
je po teh antecedencijah prav slaba, ker
ni mnogo upanja, da bi se v prihodnje
za uradništvo — vsaj dokler bodo so-
odločevali sedaj vladajoče stranke —
dalo doseči več, kakor se je doseglo
zadnja štiri leta.

Edina stranka v Jugoslaviji, ki zavze-
ma tudi napram državnemu nameščen-
stvu jasno in socialno korektno stališče
je SDS. »Ker so javni uslužbeni vobče
važen faktor za pravilno poslovanje drž-
avnega aparata in zdrav razvoj naroda
v vseh oziirih, hoče SDS delati na to, da
se javnim uslužbencem osigura njihov
službeni in materialni položaj...« tako
se glasi ena izmed temeljnih točk
programa SDS. Kdor je objektivni,
mora priznati, da je baš SDS in še po-
sebej slovenski del SDS za državne na-
meščence dosegla mnogo in neizmerno
več kot je to dosedaj odgovarjalo njeni
politični moči, ki se šteje po številu po-
slancev. Pred zadnjimi skupščinskimi
volitvami smo k temu napisali še danes
veljavni komentar, ki se glasi: »Ako
pri najboljši volji niso slovenski in hr-
vatski demokrati dosegli vsega, kar so
zahtevali in kar smatrali, da se za držav-
ne nameščence doseči mora, ni to njih
krivda, marveč krivda onih, ki jim
dosedaj pri volitvah niso s kroglicami
izrazili dovolj zaupanja.«

SDS se je vsa leta obstoja Jugoslavi-
je, kakor v svojih prejšnjih oblikah pred
vojno, vsikdar eksponirala za javne na-
meščence ter tudi dosegla uspehe. Raz-
voj uradniških vprašanj v naši državi
je najtesneje zvezan s prizadevanjem
samostojnih demokratov. L. 1919.
in 1920. sta bili prvi regulaciji prejem-
kov državnih nameščencev za prečane
doseženi po inicijativi in s pomočjo na-
ših mož. Prevedba kronskih plač v di-
narske ter izenačenje prejemkov pre-
čanskih drž. uslužbencev z drugimi je
v glavnem zaslug dr. Žerjave, Sv. Pribi-
čevića in Reiserja. Sv. Pribičević je
oral ledino izenačenja, ko je s svojim
kategoričnim nastopom dosegel popolno
izenačenje nameščencev prosvetnega
resorta.

Sledila je uredba o draginskih do-
kladah, intenzivno delo posl. Reiserja
v zakonodajnem odboru za uzakonje-
nje uredb. nato forsiranje novega za-
kona o javnih nameščencih, uredba o
razvrščenju itd. Kar je bilo dobrega in
od uradniških organizacij odobrenega,
podpirali in izvajali so samostojni de-
mokrati; vse ostale stranke so bile ali
pasivne, ali pa so celo ovirale ugodno
rešitev uradniškega vprašanja. Spora-
zumaši in go sabotirali, od klerikalcev
podpirani in od radičevcev vzdrževa-
na vlada »Markovega protokola« ga je
ignorirala. Kar niso na čimovniškem za-
konu ter na provedbeni uredbi pokvari-
li sami radikali, na so sedaj dovršili še
radičevci, med njimi v prvi vrsti g. Pu-
celj, ki je na zagrebški seji kluba HSS
»podal idejo« za redukcijo uradniških
prejemkov...

Potrebno se nam je zdelo nekoliko
rekapitulirati zgodovino uradniške tra-
gedije, da javni nameščenci pravilno
spoznajo, kdo je njihov prijatelj in kdo
ne. Uradništvo je važen politični fak-
tor. Tem bolj potrebno je, da pravilno

Radić kapitulira tudi v Nikičevi zadevi?

Državni nameščenci zahtevajo pojasnila o redukciji dragin-
skih doklad. — Aca Stanojević med skreganimi radikali.

Beograd, 26. julija r. Tekom vsega dopol-
ne je bilo beležiti edino sestanek predse-
dnika Uzunovića, s finančnim ministrom dr.
Perićem. Sestanek je v zvezi z velikim ne-
zadovoljstvom, ki vlada v vrstah državnih
uradnikov radi znižanja draginskih doklad.
Savez državnih činovnikov je na včerajšnji
seji izbral štiri delegate, ki so danes pose-
tili predsednika vlade in zahtevali da točno
pove, kako dolgo se bodo uradnikom odr-
gavale draginske doklade.

Notranji minister Boža Maksimović je po
setil ministra dvora Jankovića in nato v
razgovoru z vašim dopisnikom naglasil, da
bodo gotovo njegovi ljudje zmagali pri ob-
činskih volitvah v Beogradu, dočim Bobić
ne bo dobil niti 300 kroglic.

Radi odsotnosti velikega števila mini-
strov se danes dopoldne tudi ni vršila seja
ekonomsko finančnega komiteja ministrov.
Mnogo se komentirajo včerajšnji Radi-
ćevi govori. Značilni so v zvezi z njegovo
namero, da v najkrajšem času pride v Beo-
grad in da z Uzunovićem uredi novo otvor-

lena vprašanja. Povdarja se dejstvo, da Ra-
dić ni napadal dr. Nikića, dasi se je to pri-
čakovalo. Radić se je torej očividno že po-
miril z dejstvom, da ostane od njega izob-
čeni in za škodljivca naroda proglašeni Ni-
kić — zavezanik v koaliciji RR...

Borba med beograjskimi radikali zavze-
ma vedno večje mere. Tekom današnjega
dne je leader radikalne stranke Aca Sta-
nojević intenzivno delal za pomirjenje med
beograjskimi radikali. Mnogo se je opazil
sestank, ki sta ga v prisotnosti Ace Sta-
nojevića imela Boža Maksimović in dr.
Ninčević, med katerima so odnošaji jako na-
peti. Opazila se je tudi dolga konferenca v
Ninčevićev kabinetu med Ninčevićem in P.
Radićem. Dr. Ninčević je izjavil vašemu do-
pisniku, da se je razgovarjal z Radićem o
zunanjih politiki.

Danes popoldne je ministrski predsednik
Uzunović v enournem razgovoru z mini-
strom dvora Jankovićem podal poročilo o
notranji situaciji in o stanju poplave.

Volilni boj v Beogradu

Beograd, 26. julija. p. Včeraj so se vršili
v Beogradu trije radikalni agitacijski shodi
za bližnje občinske volitve. Govorila sta
med drugim minister Boža Maksimović in
kandidat za župansko mesto Gjoka Karajova-
nović. Minister Maksimović je naglašal, da
so bile sicer mogoče razne struje za razne
kandidate, dokler ni bila radikalni lista spre-
jeta na glavnem zborovanju stranke. Od
tega časa pa je sama ta lista pravi izraz vo-
lje beograjskih radikalov. Sporočil je Paši-
čević, naj beograjski radikali ohranijo
edinstvo stranke. Ko je prišel govoriti Ni-
kola Besarabić, so ga radikali pozdravili z
vzkliki: »Živio električni Mussolini!« Mini-
ster Maksimović in Karajovanović sta govo-
rila tudi na obeh ostalih shodih. Vsa tri zbo-
rovanja so potekla brez incidenta.

Razkol v masah HSS se širi

Beograd, 26. julija. p. Iz kabineta minist-
stva za šume in rudnike se poroča, da dr.
Nikić imel danes zelo važno konferenco v
Vinkovcih. Te konference se je udeležilo 22
zastopnikov hrvatske seljaške organizacije iz
okrajev Vinkovci, Vukovar in iz županskega
okraja. Na tej konferenci se je sprejela reso-
lucija, ki pravi: Po zaslišanju poročila o po-
litični situaciji, ki sta ga podala poslanca dr.
Londarević in Klaić in po govoru dr. Nikića,
22 zastopnikov organizacije HSS iz vinkov-
skega, vukovarskega in županskega okraja
soglasno izreka zaupanje dr. Nikiću in nje-
govemu poslanskemu klubu ter obsoja iz-
pade vodstva HSS povodom izključitve dr.
Nikića iz stranke. Z nevoljo konstatirajo pri-
sotni popolno nedelavnost sedanjega vodstva
HSS s Stjepanom Radićem na čelu in nje-
govemu poslaniškemu klubu za hrvatske selja-
ške interese, posebno v Sremu in Slavoniji.

Nikićev klub temu uspehu pripisuje pose-
ben pomen in trdi, da je to začetek cepjenja
v masah HSS.

Iz Vinkovcev se je dr. Nikić odpeljal v
Bosno.

Poset češkoslovaških parla- mentarcev naši skuščini

Beograd, 26. julija. p. Iz Prage poročajo,
da je skupina češkoslovaških poslancev po-
sečila našega poslanka v Pragi Ljubo Ne-
šića in se z njim razgovarjala o posetu. Ki
ga nameravajo češkoslovaški parlamentar-
ci napraviti našemu parlamentu. Poset bi
se vršil meseca oktobra.

Iz diktatorske Španije

Madrid, 26. julija. (brž.) Vlada namera-
va prirediti ljudsko glasovanje glede sedas-
nje oblike vladavine.

Madrid, 26. julija. (brž.) General Wey-
ler, ki je bil aretiran zaradi sodelstva pri
zaroti proti diktatorju Primu de Riveri, je
bil izpuščen iz preiskovalnega zapora.

Šonjia in uprava Tangerja

London, 26. julija. (brž.) Španjska vlada
je opustila carinsko mejo v okolici Tangerja.
V kompenzacijo dobi Španija 25 odst.
vseh dohodkov tangerske luke

Kulturni boj v Mehiki

Mexico City, 26. julija. (brž.) Mehikanski
škofje so izdali pastirska pisma, v kate-
rih odredjajo, da se s 1. avgustom t. l. usta-
vi sleherno cerkveno bogoslužje.

Novi upori v Turčiji

London, 26. julija. (brž.) V Erzerumu,
Trapezuntu in Sivasu so izbruhnili upori,
ki so v zvezi z akcijo članov odbora za
edinstvo in napredok Turčije.

Carigrad, 26. julija. (brž.) Prihodnji te-
den se prične v Angori druga sodna raz-
prava proti povzročiteljem atentata na
predsednika republike Mustafa Kemala
pašo.

oceni delovanje odgovornih politikov
in njihovih strank. Krivica, ki sedaj
kruto zadeva javne nameščence, ne iz-
vira od anonimne in nepoznane strani.
Zato se mora kazeti za storjeno krivico
izreči in izvršiti nad onim, ki jo je za-
grešil

Mučen incident v Trstu

Napad na mornarje angleške bojne
eskaadre.

Trst, 26. julija. o. Nocoj okoli 23. je
prišlo na trgu »Unita« med mornarji an-
gleške bojne eskaadre, ki se nahaja v tr-
žaski luki, in fašisti do velikega pretepa.
Glasom fašistovskih izjav je neki an-
gleški mornar v kavarni »Specchi« pred
zbrano množico gostov vrget na tla ita-
lijanski bankovec ter ga pohodil in po-
pljuval. Prisotni črnosrajčniki, uniformi-
rani in v civilu, so navalili na mornarja,
ga pobili na tla ter ga pretepli. Tovariši
napadnega mornarja, prisotni angleški
mornarji, so priskočili prvmu na po-
moč in so ostali zmagoviti.

Takoj po incidentu v kavarni so fa-
šisti uprizorili gonjo za angleškimi mor-
narji. Posamezne fašistovske skupine so
začele preiskovati vse javne lokale in
kjerkoli so fašisti našli kakega angle-
škega mornarja, so ga prišli ter ga gnali
na angleške vojne ladje, ki so vkrcane
pred pomolom »Au'face«. Angleški pod-
admiral Hodges je takoj po doznanju o
pretepu in postopanju fašistov interve-
niral pri vseh kompetentnih italijanskih
oblastih ter protestiral proti napadom na
svoje mornarje. Policija za enkrat ne
mara dati nikakih informacij, ali je bil
med pretepom kdo teže telesno poško-
dovan. Vsekakor pa je pretep nstvaril
jako mučno razpoloženje pri doma-
njih oblastih, ker so razni uniformirani fa-
šisti se pridružujoči civilisti s kriča-
vimi in pretepanjem nastopanjem ma-
nifestirali mrtnjo napram Angležem, ki se
čutijo žaljene na svoji časti.

Izključitev Zinovjeva

Moskva, 26. julija. (brž.) Osrednji od-
bor ruskih sovjetov je izključil Zinovjeva
iz političnega urada in pozval obnem La-
cheviza, da odloži mesto podpredsednika
v vojnem revolucionarnem svetu.

Na mesto Zinovjeva je bil imenovan za
člana političnega urada Rudstak. Politični
urad ima sedaj sledeče člane: Trockega,
Stalina, Rykova, Buharina, Tomskega, Ka-
linina, Molotova in Rudstaka.

Moskva, 26. julija. (brž.) V inozemstvo
je odpotovala komisija ruskih inženjerjev,
strokovnjakov za poštno službo, ki naj po-
učni poštni promet in njegov ustroj v An-
gliji, Franciji in Nemčiji.

Sovjetski imperijalizem

Pariz, 26. julija. l. »Matin« priobčuje po-
ročilo o ruskem prodorju v Azijo in za-
ključuje, da je radi sovjetskega imperija-
lizma v nevarnosti svetovni mir. Japonska
naj se temu upre, ako noče povzročiti no-
vih svetovnih konfliktov.

Nemško rovarjenje v Alzaciji

Pariz, 26. julija. s. »Matin« poroča iz
Schlettstadta v Alzaciji, da je občinski svet
sklenil odstraniti vsa francoska cestna in
poučilna imena, ki so jih uvedli Francozi
po premirju, ter jih nadomestiti s starimi.
Ceste in ulice so se sedaj imenoval po
raznih francoskih generalih in mestih.

Prebivalstvo na Češko- slovaškem

Praga, 26. junija. s. Po statističnih podat-
kih je znašalo število prebivalstva češko-
slovaške republike dne 1. januarja 1926 na
vsem državnem ozemlju 14.244.000. V za-
dnjih petih letih se je torej število prebi-
valstva zvišalo za 631.000 oseb.

Težave Cobhamovega poleta

London, 26. julija. (brž.) Na svojem po-
letu iz Londona v Avstralijo je začel pi-
lot Cobham s svojim aparatom v hud vi-
har, ki ga je prisilil, da se je moral obrniti.
Po hudih naporih se mu je posrečilo spu-
stiti se na morje v majhnem zalivu. Tu je
kapitan majhnega parnika pokazal Cobha-
mu pravo smer, naka se je letalec zopet
dvignil v zrak in nadaljeval vožnjo proti
jugovzhodu.

Danes predloži Poincaré svoj finančni načrt

Ministrski svet odobril vladno izjavo, ki bo danes prečitana
poslanski zbornici. — Važen sklep glede washingtonskega do-
govora. — Vsebina finančnega načrta. — Poincaré bo zahte-
val v zbornici nujno postopanje.

Pariz, 26. julija (k-brž.) Ministrski
svet je odobril vladno izjavo in proučil
možnosti, da bi zagotovil nujno postop-
nanje za rešitev finančnih osnutkov.
Vlada bo zahtevala pooblastilo za iz-
vedbo najstrožjega varčevanja v držav-
ni upravi.

Vladna izjava bo povdarjala, da bo
Francija plačala svoje dolge, toda le
pod pogoji, ki ne bodo škodovali franco-
ski valuti.

Ministrski svet je odobril londonski
sporazum, glede washingtonskega do-
govora pa je sklenil, da ga ne bo pred-
ložil v ratifikacijo, ker ne vsebuje var-
nostne klavzule glede nemških repara-
cijskih plačil Franciji.

Notranji minister Sarraut je izjavil no-
vinarjem, da je bil na seji ministrskega
sveta dosežen popoln sporazum o sa-
nacijskem načrtu, ki bo jutri predložen
zbornici. Vlada bo pozvala vse davko-
plačevalce, da v čim večji meri porav-
najo zaostale davke še preden dobijo
tozadevne plačilne naloge.

Uradni komunikacije zanika vse vesti o
ododitvi zbornice in senata.

Pariz, 26. julija. s. Kakor sporoča fi-
nančno ministrstvo, obsega finančni na-
črt vlade dva dela in 10 členov.

Prvi del, ki ga je Poincaré izdelal da-
nes dopolne s pristojnimi finančnimi
uradniki, se tiče nujnih potreb zakladne-
ga urada. Vlada namerava kriti te po-
trebe samo iz posrednih davkov, in si-
cer naj bi dosegli ti posredni davki v
drugi polovici tekočega leta dve in pol
milijardi frankov. Od tega zneska bi od-
padlo na zvišanje davčate za kolonialno
blago (kava, čaj, riž itd.) eno in pol
milijarde, na enotno ureditev prometnega

dayka z 2 odst. 660.000 in na zvišanje
carinskega koeficienta 400.000 frankov.
Odstotna mera, do katere naj se zvišajo
železniški tarife, še ni določena. Finan-
čni strokovnjaki predlagajo 15 odst.

Načrt zahteva nadalje, da dobi vlada
za dosego prihrankov pooblastila za iz-
dajanje v te namene potrebnih odlokov.

Dela za priprave drugega dela o pred-
laganih neposrednih davkih so bila iz-
ročena trgovinskemu ministru. Prihra-
nek, ki ga pričakujejo v letu 1927., naj
bi se porabil za amortizacijo.

Finančno ministrstvo dementira vesti,
da bi bila Francoska banka na menič-
nem trgu intervenirala. Dvig tečajja
francoske valute je pripisati samo raz-
voju političnega položaja.

Zbornično predsedstvo je prejelo več
interpelacij za zbornično debato. Mini-
strski predsednik Poincaré je predlagal,
naj se interpelacijska debata odgodi do
razprave o finančnem načrtu, da bo
imela zbornica priložnost presoditi splošno
finančno politiko ter oddati svoj votum,
ki bo obnem zaupnica ali nezaupnica
vladi. Poincaré bo med glasovanjem za-
hteval postopanje izredne nujnosti, kar
mora skleniti dvotretjinska večina. Če
bo postopanje časovne omejitve pri
delih komisije in obnem omejitvev pro-
stega govora sprejeta, potem je raču-
nati, da se bo finačna debata v zbornici
pričela v petek ali soboto. Senat se bo
že tekom prihodnjega tedna bavil s
predlogom.

Kakor poroča »Echo de Paris«, bo do-
volila vlada davkoplačevalcem, ki bodo
že v naprej plačali davke za leto 1927,
znatne olajšave.

Premogovna debata v spodnji zbornici

Lloyd George opozarja vlado na važen predlog rudarske zveze.
Baldwin zagovarja vladino stališče. — Delavski voditelj Mac-
donald o položaju.

London, 26. julija (brž.) Danes popoldne
je na seji spodnje zbornice Lloyd Geo-
rge ponovno opozarjal na uničujočo bitko
v premogovni industriji. Omenil je inter-
vencijo cerkvenih poglavarjev ter povdar-
jal, da duhovščina nima dovolj znanja, ki
bi jo usposobil, da se rešeno bavi z
meznimi in trgovskimi vprašanji. Rudar-
ska zveza je v svojem odgovoru cerkve-
nim poglavarjem lasno izjavila, da spreje-
ma predloge premogovne komisije, kolikor
se tičejo reorganizacije premogovne in-
dustrije in ureditve rudarskih mezd. Važen
korak k rešitvi rudarske krize je storjen
z dokumentom rudarske zveze, ki predlaga
ustanovitev mešanega odbora rudarjev in
lastnikov in kateremu bi predsedovala ne-
pristranska osebnost, katere razsodbi v slu-
čaju spora bi se morale ukloniti obe stran-
ki. Lloyd George je izjavil, da bi storila
vlada velik pogrešek, ako bi zamudila to
priliko, ki tvori dalekosežno koncesijo s
strani delavstva. Ako bi bili rudarji prisil-
jeni sprejeti podaljšanje delovnega urnika,
bi pomenil ta korak trajno pogreško v ru-
darski politiki. Lloyd George je opozarjal
na nujnost, da se odloči, da je
spodnja zbornica fik pred odgoditvijo.

Ministrski predsednik Baldwin je v
svojem odgovoru omenil, da so predlagali
vladi, naj nadaljuje s podporo premogovni
industriji za drbo štirih mesecev. V tem
slučaju bi se spor pod prejšnjimi meznimi
pogoji takoj končal. Ko je vlada izjavila,
da o podpori premogovni industriji ne mo-
re biti govora, so cerkveni zastopniki pred-
lagali, da bi vlada uredila rudarjem plače.
Toda tudi to ni mogoče. Premogovna in-
dustrija obstoja iz raznih koncernov, ki slo-
vsa na drugačni finančni podlagi. Zato bi
bilo nemogoče najti faktorja, ki bi posodil
denar ali podal jamstvo, dokler ne bi vla-
da sama uredila tega vprašanja. Sicer pa
bi bila ta rešitev nemogoča in neekonomič-
na in bi prele škodovala nego koristila
premogovni industriji. Kar se tiče predlo-
gov premogovne industrije, je bila vlada
pripravljena, da jih uresniči. Toda tudi ta
ponudba ni imela uspeha. Vzle vsemu temu
je vlada predložila zakonski načrt, ki
bo v par dneh postal zakon in ki povsem
vpoštevata predloge premogovne komisije
razven v dveh točkah. Obe stranki sta
imeli priliko, da tolažno sodelujeta pri ude-
stvarjanju predlogov premogovne komisije.

Toda obe stranki sta ta korak odklonili
Min. predsednik je naglasil, da bi se po-
gajanja mogla takoj obnoviti, ker ni niče-
sar, kar bi oviralo njih pričetek.

Vladi je znano, da se pripisuje reorgani-
zacijskim načrtom velika važnost. Vendar
pa je vlada svarila pred prevelikim opti-
mizmom, kajti nihče ne more naprej ve-
diti, kak uspeh bodo imele razne reorga-
nizacijske določbe vladnega načrta in
kakšen bo rezultat dela raznih odborov.
Vlada ni nasprotna razsoditvi, ki se bo
lahko natančno poučil o raznih točkah re-
organizacijskega načrta, preden bo razso-
dil o plačah in delovnem času.

Ramsay MacDonald je vprašal Bald-

wina, kako se upa pčgajati z rudarji, ko je
istočasno potisnil lastnikov za uvedbo zaka-
na o osemurnem delavniku kol v roke. Go-
vor ministrskega predsednika ne pomenja
ničesar in ne more absolutno ničesar pri-
spevati k takojšnji rešitvi premogovne kri-
ze. Vlada lahko nadaljuje s delom raznih
odborov, toda to ne bo prineslo zaželenih
rešitev. Govornik je zaključil, da se strinja
s predlogom cerkvenih poglavarjev, toda
dokler vlada ne pride na dan s podporo,
ni pričakovati, da se bo premogovni spor
povoljno rešil.

London, 26. julija. (brž.) Z vseh strani
države prihajajo poročila, da se je vsled
znatnega dovoza inozemskega premoga po-
ložaj v angleški industriji znatno izboljšal.
V mnogih industrijskih centrih, kakor n. pr.
v Sheffieldu, kjer je središče jeklene in-
dustrije, se je položaj znatno zboljšal in se
je brezposelnost, kot posledica premogovne
stavke, zmanjšala. V Lancashireu so pričeli
zopet delati v tekstilnih tvornicah. Oživela
je tudi papirna industrija. V vseh industrijs-
skih krogih se težko pričakuje konec stav-
ke in vse nade polagajo na debato o pre-
mogovni krizi v parlamentu, ki bo trajala
najbolje tri dni. »Times« pravi, da bo de-
bata v obeh zbornicah znatno vplivala na
sklepe izvrševalnega odbora rudarske zve-
ze, ki se sestane še ta teden. Kakor je na-
znanil tajnik rudarske zveze Cook, se se-
stane v kratkem plenarna konferenca ru-
darskih delegatov, da se ponovno razpravi
o premogovni stavki.

Nacionalna zveza mornarjev na Angle-
škem je sklenila izstopiti iz mednarodne
zveze transportnih delavcev.

Generalni tajnik angleške rudarske zveze
Cook je izjavil, da ni podpisal dogovora z
lastniki premogovnikov, po katerem se
uvaja osemurni delavnik v rudnikih.

Nove odredbe za sanacijo belgijskega franka

Rumunska vlada in Bruseljska kred. banka.

Bruselj, 26. julija s. Kralj

Moskva in London

Napetost med Mosko in Londonom postaja vedno večja. Napoveduje se za bližnjo bodočnost prekinjenje diplomatskih odnosov.

Orjaška stavka angleških rudarjev bi sama po sebi ne bila nič tako izrednega in tudi pomoč, ki doteka štrajkujočim iz inozemstva, osobito iz Rusije, bi sama po sebi ne vznemirjala angleških vladnih krogov, saj se je podpiranje štrajkujočih od zunaj vršilo že mnogokrat in brez posebnega razburjanja. Toda pomoč, ki prihaja angleškim rudarjem iz sovjetske Rusije, ima povsem drugačen značaj in londonski vladni krogi jo premostrujejo kot nekaj od socialne pomoči povsem različnega. Angleška vlada smatra razmerje med štrajkujočimi in sovjetskimi zlatom kot del silne borbe, ki se vrši že nekaj let med sovjetsko Rusijo in Veliko Britanijo.

Voditelji boljševiške Rusije prav nič ne prikrivajo, da smatrajo Veliko Britanijo za svojega poglavitnega nasprotnika, za onega, ki je najmočnejši steber obstoječega svetovnega kapitalističnega reda, katere strmoglaviti je življenjski problem sovjetskega režima. Boljševiki so poskusili izpodkopati osnovno angleškemu imperiju z intenzivno podrobno propagando v Aziji, v nadi, da združijo na svoji strani v skupno fronto vse azijske narode, ki jih tišči ali vsaj ogroža angleško gospostvo. Ali mora se reči, da boljševiki pri tem tekmo zadnjega leta nimajo zaznamovati drugega kot neuspehe. V Perziji, v Afganistanu, je prevladal angleški vpliv, na Kitajskem so prijatelji in somišljeniki sovjetske Rusije premagani in njihova moč malo-dane popolnoma izločena; Turčija, ki se je najmočnejše postavila na rusko stran, je morala v moskulnem sporu toliko kot kapitulirati pred Anglijo; očitnejše se ni mogla pokazati angleška premoč nad sovjetsko Rusijo nego se je pokazala z moskulskim sporazumom. Edinole berlinska pogodba, s katero se je legitimizirala Nemčija vsaj do neke mere kot sovjetska zaveznica, znači uspeh moskovske diplomacije, toda ta uspeh je popolnoma nezadosten v primeri s cilji, ki so si jih zastavili gospodje okrog tretje internacionale.

Sedaj pa se lahko reče, da so boljševiki prenesli borbo v sovražnikov tabor sam. Seveda bi bilo nedokazano trditi, da so boljševiki povzročili, oziroma sprožili štrajk, ali da bistveno sodelujejo pri njegovem nadaljevanju, o tem ne more biti nikakega dvoma. Podpiranje štrajkujočim je sistematično in zelo spretno, dosledno in izdatno. Dobrovoljni podpora za rudarje se je poslalo doslej iz Rusije v Anglijo že štiri milijone zlatih rubljev. To pomoč je Chamberlain označil prav določeno, češ, da oficijelni organi sovjetske oblasti nikakor niso prava vlada današnje Rusije, več da so ti oficijelni organi samo orodje fakične oblasti, ki je osredotočena v rokah politburoja, osrednjega odbora komunistične stranke. Temu politburoju je podrejena tudi tretja internacionala, ki vodi revolucijo v Angliji potom podpiranja — angleških komunistov, a podrejen mu je tudi profintern (profesionalna internacionalna zveza), ki pošilja prostovoljne darove angleškim štrajkujočim.

Ta profintern je pričel energično propagando v pristaniščih Francije, Belgije, Holandije in Nemčije, da se ne bi nakladal in odpremil za Anglijo premore, ki ga je londonska vlada v velikanskih množinah zadnji čas nakupila v inozemstvu. Borba postaja tedaj vedno ostrejša in določnejša.

Boljševiške nagibe je karakteriziral lord Churchill takole: «Sovjete prav tako malo brigajo angleški rudarji, kakor njihovi lastni, ruski delavci, ki so jih dali postreljati na tisoče. Edini in pravi cilj boljševikov je zrušiti družabni sistem in red v Angliji. Žele, da za vsako ceno odtrga slovenske premožne delavce od njihovega treznega trade-unionizma, in da na kakršenkoli način potegnejo v rdeči komite profesionalne zveze.

Boljševiki in Angleži so si pogledali tedaj drug drugemu v karte in igra se vrši že zelo odprto. Za ruske komuniste ni majhnega pomena, če pridobijo tla v oni stranki, ki je bila še nedavno na vladi v Veliki Britaniji in ki more v najdoglednejšem času zopet priti v isto prevažno situacijo. Zato na nobeni strani niso žrtve prevelike, nikakva sredstva predraga. Saj borba se ne vrši za majhne stvari.

Četrta Poincaréjeva vlada in Nemčija

Nemške skrb, dvomi in tolažbe.

d Berlin, 25. julija.

Vsa nemška javnost se zelo zanima, kako se bo obnesla nova francoska vlada Raymond Poincaréja. Desničarsko časopisje meni, da se bo novi francoski ministri predsednik težko odtegnili vplivu vojaških krogov, vendar računajo, da v tem pogledu ne bo večjih komplikacij. Tega mnenja so tudi pariški diplomati vseh večjih nemških listov. Z največjim zanimanjem pričakuje vsa javnost vladno izjavo, ki jo bo Poincaré v turek preživel v parlamentu, posebno pa one točke, ki se nanašajo na izvedbo njegovega finančnega programa. Niso si še na jasnem, ali bo nova vlada skušala stabilizirati papirnat frank, ali pa uvesti zlato valuto. Ta korak je zlasti za Nemčijo izredno važen, ker je od njega v veliki meri odvisno tudi njeno gospodarstvo. Meseca junija je bila nemška zunanja trgovina posivna naš rad francoske gospodarske krize. Nemčija namreč ne more sedaj konkurirati s francoskim blagom, zlasti pa ne z moko in živino, ker so zaradi padca franka cene francoskemu blagu v zdravi valuti zelo padle. Ako pa bi se frank

stabiliziral, bi to imelo za posledico, da se avtomatično zvišajo cene izvoznega blaga in Nemčija bi s svojimi proizvodi zopet lahko uspešno konkurirala in zalagala inozemska tržišča.

Nekateri listi zelo dvomijo, da se bo posrečilo Poincaréju zavezati francosko inflacijo, zlasti, ker si stojita nasproti dve veliki težji, namreč, ali naj poseže vlada po inozemskih kreditih, ali ne. Položaj presojajo berlinski krogi z istega stališča, kot so ga v lastni domovini pred uvedbo rentne marke. Da je prišla na krmljo v Franciji vlada skoro vseh strank, s svojimi najboljšimi močmi, dokazuje, da je prišla gospodarska kriza na vrhunce. Toda baš radi tega bo imel novi kabinet silne težave s svojimi heterogenimi elementi, ki ga sestavljajo. Na eni strani so možje narodnega bloka, kot Poincaré, Marin, Tardieu in Bokanowski, ki so doslej trdovratno zastopali interese boljše situiranosti, na drugi strani pa so zastopniki levice, v prvi vrsti Herriot in Painlevé, ki vidijo ozdravljenje krize le v oddaji premoženja in v drugih silnih radikalnih sredstvih. Razen tega je še vedno na dnevnem redu vprašanje ratifikacije washingtonskega dogovora. Briand je opetovano izjavil, da se dogovor mora ratificirati, Herriot in Tardieu pa sta doslej vedno pobijala dogovor in zahtevala nova pogajanja z Ameriko, da se urede francoski vojni dolgi na boljši podlagi.

Važno vprašanje je tudi, kakšno politično smer bo ubral Poincaré. Ako ostane Poincaré isti, kot je bil še pred nekaj leti, bo imela Francija težavno stališče. Zakaj po vojni, zlasti pa zadnje dve, tri leta, se je svet temeljito izpremenil. Na eni strani ima novi ministri predsednik v kabinetu — tako sodijo nemški listi s svojega stališča — dva slaba svetovalca, namreč Marina in Tardieu, ki sta skrajna desničarja, na drugi strani pa tri dobre, namreč Herriota, Painlevéja in Brianda, ki so zadnja leta mnogo pripomogli k zboljanju razmerja med Nemčijo in Francijo. Poincaréjeva naravna naloga mora biti nadaljevanje locarnske politike. Pariz naj vé, da nemška javnost ni sprejela Poincaréjevega povratka v politično življenje, čeprav mu stoji na strani Briand, Herriot in Painlevé, z zadovoljstvom, ampak mnogi celo z nezanimanjem.

Nekateri listi so mnenja, da Briandu sedaj ne bo treba več v parlamentu braniti svojega finančnega ministra, ker je prevzel vse breme nase sam predsednik vlade Poincaré. Novi zunanji minister bo imel same naloge, ki mu jih predpisuje njegova funkcija. Nadaljeval bo le veliko delo, sklenjeno v Locarnu. Predvsem je treba pomisliti, da se je zadnje leto razmerje med Francijo in Nemčijo znatno zboljšalo. Politika železne roke, ki jo je svoj čas zastopal Poincaré, je ponehala, ali se vsaj tako močno več ne tiče. Tega francoski politiki niso storili morda radi Nemčije same, ampak v samem interesu Francije.

Koroška in Slovenija

«Berliner Tageblatt» od 23. t. m. je objavil pod gornjim naslovom članek, ki razpravlja o razmerah Slovencev na Koroškem in Nemce v Jugoslaviji. Pisanje je popolnoma v vsenemškem duhu ter je poln netočnosti, ki dokazuje samo pisčeve enostranost.

Tako n. pr. toži, da Nemcem, ki žive kompaktno v »kočevski deželi«, nihče ni vprašal, kateri državi hočejo v bodoče pripadati. Ali so lužičke Srbe na Nemškem vprašali? Glede na izid plebiscita na Koroškem, kjer so se mnogi ponemčeni in nezavedni Slovenci izrekli za Avstrijo, pravi, da njihova jasno izražena zahteva ne ovira jugoslovenskih Slovencev, da neprestano govorijo o neodrešenih bratih. V Ljubljani, ki ni več nemško mesto, — kdaj pa je bila? zahtevajo neženirano, da naj postane znaten del Koroške s pretežno nemškim prebivalstvom in popolnoma nemškim Celovcem jugoslovenski. Te zahteve pa ni treba precejevati, ker se zdi, da v Beogradu s strateško neprekosljivo sigurno karavansko mejo niso preveč nezadovoljni, da pa kričaje v Ljubljani, ki povzroča beograjski centralistični tendenci, že itak težkoče, nočejo lopniti po ustih.

No, pisec nadalje ugotavlja, da je krivicanje v Ljubljani o zatiranju Slovencev na Koroškem kljub vsemu našlo svoj odmev, in sicer tudi v Ženevi. Pravi, da je za nas slovenske kričaje v Jugoslaviji zelo fatalno primerjati, kako se godi Slovincem na Koroškem in Nemcem v Jugoslaviji, kajti — tako trdi — brezdomno se Slovincem na Koroškem bolje godi.

Nadalje pravi, da je za Avstrijo velika sreča, ker ima na Koroškem slovensko manjšino. Na ta način more namreč vzorno (!) pokazati, kako je treba postopati z manjšinami, zlasti napram Jugoslaviji, ki ima v Vojvodini močno nemško manjšino. Kar da Koroška svojim Slovincem, naglašča člankar, smejo namreč tudi Nemci v Vojvodini zahtevati z vso pravico v Beogradu. Menimo, da bi vesoljno nemstvo zatutilo do neba, ako bi Nemci v Jugoslaviji uživali samo toliko narodnih pravic, kakor Slovenci na Koroškem. V Vojvodini in povsod drugod, kjer je zadostno število Nemcev, imajo Nemci svoje šole, svoje liste, svojo nemško službo božjo (celo v Ljubljani!), svoje nemške občinske odbornike, poslance itd. V Jugoslaviji uživajo Nemci vse tiste pravice kakor ostali državljani, kakšne pa imajo koroški Slovenci? Niti ene narodne šole nimajo in celo iz cerkva se preganja na Koroškem slovenski jezik! Odveč bi bilo pretekati se o tej stvari; dejstva govore drugače kakor pa člankar v «Berliner Tageblattu». Kar se pa tiče strateških meja, bi pripomnil, da je najjačja strateška meja — narod in njegova vojska.

Kot posebno zanimivost članka v «Berliner Tageblattu» bi še navedli njegovo stališče napram avstrijskemu priključitvenemu gibanju z ozirom na koroške Slovence. Člankar pravi: «V Jugoslaviji so v zadnjem času ponovno razpravljali o vprašanju priključitve in ob priliki se je reklo, da bi se Jugoslavija spustila v razgovor o tej stvari, ako bi se ji priznala korektura meje na Ko-

roškem. To se gotovo ni reklo v smislu vlade, toda razmeroma programatične zahteve morejo dobiti neznansko trdno življenje, ako se takoj v kali ne zatro. Tudi mi (Nemci) se moramo sprijazniti z mislijo, da bomo nekega dne dobili skupno mejo z Jugoslavijo. Toda ta meja mora biti samo greben Karavank,

Propadanje radičevskih agitacijskih zborov

Radičeva nedeljska turneja po gornjem Primorju je ponovno dokazala, da je narod sit fraz in demagogije.

r Sušak, 26. julija

Za nedeljo je bilo v gornjem Primorju napovedanih cela vrsta Radičevih zborov, ki bi naj bili revija radičevske moči v teh krajih. Zlasti shod na Grobniškem polju je bil označen kot manifestacijski zbor za radičevsko idejo in agitatorji HSS so govorili, da se bo zbralo morda do 20.000 ljudi. Prišlo pa je le okrog 1200 ljudi in tu ter v ostalih krajih so zborovalci skoraj apatično sledili eskapadam bivšega oboževanega voditelja, ki menda sedaj tudi že sam spoznava, kako zelo je že zaigral svojo igro. Radičevski včerajšnji zbori so dokaz propadajočih radičevske misli. Narod se ne da več slepo varati.

Na Grobniškem polju je Radič m. dr. izjavil:

»Dragi bratje, vi ki ste ob morju, morate ceniti vrednost morja. Mi imamo morje, a prišlo so budale in povrh še beograjske, ki vobče ne vedo, kaj je morje. Oni mislijo, da je morje ono, o čemer se prepeva: »Hajd na morje, hajd na Jadran!«

V Beogradu jim je vse po volji, samo da bi tu ne bili Hrvati. In oni so tako nori, da vsakega zločinca podpirajo samo če plju ne na hrvatsko zastavo. Kakšen zločin je to! Naši ljudje so hodili sklonjenega hrbta, a Srbi ne marajo zgrblencev in jih bodo pogazili. Če bi Srb hotel biti zgrbljen, bi ostal pod Turki. Bole je njega suniti v nos da mu šine kri! Tedaj bo dejal: hajd brate, da pijemo vino! Kriviti hrbte znajo Slovenci, zato pa je tudi odšlo pol milijona Slovencev pod Italijo. Proslajati je znala tudi naša gospoda na Hrvatskem. A Srb je kontinentalec, on o morju prepeva, ne da bi vedel, kaj je morje. Tu morajo Hrvati stopiti k njemu in mu reči: Čuješ, budalo, glej, ti imaš polovico tega Balkana, ti si njegovo srce. Mi Hrvati imamo morje. Hajd brate k meni, pij raklo in vino in vozi se po našem morju! A čim pride Srb k nam, ga je treba najprej poriniti v morje, da se pošteno napije slane vode, nato pa vina.

Naši ministri, ali vsaj njihovi podtajniki morajo med narod in pregledati vse, da bodo spoznali narodne potrebe. In nato se bo videlo, da se malo mršavi sporazum debeli, kakor sem jaz dejal onemu obehnjaku dr. Jančiču z besedami: »Sporazum je mršav, toda se bo sedaj zredil na hrvatski strani. Kako pa bo na vaši srbski strani, tega ne vem. Vsekakor bo debelejši konec v naših rokah, a ne zato, da bi se pretepali, mar-

nikdar pa ne kaka črta severno od njih! To je v mirovni pogodbi določena, strateško za Jugoslavijo izvrstna, gospodarsko pa za oba dela izborna meja. Za razpravo o kaki drugi meji, ob kateri koli časi ni nobenega poudara. Beležimo navedeno v informacijo naše javnosti.

več da pobijemo vse one ovire ter da opravimo izmed nas puška kopita.

Da se pri nas dela vse narobe, izvira iz tega, ker se vprašuje Orjuna, vprašujejo se male skupine, male stranke, bankirji in kapitalisti, a oni predvsem nameščajo Orjuna in nje plačujejo, ne pa naših domačih ljudi. In ti junci naj bodo nekak politični faktor! Vražji faktor! Vi bratje ne smete javkati, marveč se morate složiti in obračunati s tem otročadjo, pa če bo treba, lo tudi okopati v morju. Naše stare nespretnosti brodeve morajo zamenjati za vitke moderne ladje. Ko jih bo na stotine bodo na njih prišli k nam tudi Rusi in nato ne bo pri nas brezposelnosti.

Videli boste, da se bodo izvršile še tekom tega leta, v jeseni, resne izpremembe in velike zamenjave v ministrstvih. Prišla bo tudi revizijska ustava! Mi bomo pustili politično edinstvo, toda gospodarsko se bomo preuredili in vsak kraj bo imel svojo popolno gospodarsko kompetenco ter bo nekaka samostojna država v gospodarskem smislu. Ko se bo sklepalo o tej reviziji, ne bomo vprašali niti naših ferljalcev, niti pašičevce niti pristašev Radeta Pašića.

Kratko sta govorila še dr. Maček in dr. Kežman, nakar se je cela družba peljala v Crikvenico, kjer je Radič govoril o hrvatski trobojnici in o Bolgariji. Dejal je, da mora še Srb spraviti Bolgara za skupno mizo, kakor je Hrvat spravil Slovenca! To bo kvartet, ki ga bo pozdravil ves svet in ki ga bodo razumeli tudi v Rimu.

Iz Crikvenice se je Radič odpeljal proti Senju in je spet imel več govorov. Posebno kričaje je govoril v Novem, kjer je napadal jugoslovensko Sokolstvo in končno izjavil: — Mi zahtevamo polovico ministrstev. Poleg tega hočemo v srbskih ministrstvih imeti svoje podtajnike, dočim na Srbli imajo v naših svojih. Podtajniki morajo postati nekaka personifikacija sporazuma in to bomo bržčas dosegli še tekom tega leta. Kar se v novinah piše o krizah, izpremembah in spletkah, to je k sreči vse samo fasada. V vladi gre delo dobro od rok. Je še marsikaj pogrešek, ki pa se bodo popravile.

Končno se je Radič odpravil v Senj, kamor je prispel že pozno v mraku. Njegovi najoljstvi pristaši so mu pridrli banket, na katerem je Stepan Radič zopet govoril, a novinarji so že omagali in njegove besede so ostale nezabeležene.

Politične volitve v Trgovsko zbornico?

Ljubljana, 26. julija. Volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo so razpisane za dan 22. septembra. Vršile se bodo po novem volilnem zakonu, ki ga je minister Krajač tako spretno »revidiral«, da bodo stale ogromen denar. Samo razpošiljanje legitimacij in glasovnic bo stalo, kakor se računa 200.000 dinarjev!

Volilna komisija je dovršila svoje delo in volilni imeniki bodo že te dni razpoloženi na ogled pri davčnih uradih. Vseh volilcev za Trgovsko zbornico je 32.799 in sicer v trgovski kategoriji 9511, v obrtniški 23071 in v industrijski 397.

Za volitve vlada v vseh gospodarskih krogih velik interes. Klerikalci so jih povsem nepričakovano proglasili za politične. Na nedeljskem klerikalnem shodu v Domžalah je dr. Korošec izjavil:

SLS je na teh volitvah zelo zainteresirana in mora dobiti v zbornici moči svojih pristašev primerno zastopstvo. Vršse se pogajanja, da se pri volitvah združijo vse tri stranke, ki so proti centralistični politiki Beograda. Storitve svojo dolžnost, agitirajte, da bo naš (klerikalni) boj našel svojo pomoč tudi v gospodarskih krogih.

S to izjavo je voditelj SLS odkrito priznal, da hoče klerikalna stranka sedaj zlorabiti tudi velevažno institucijo Trgovske zbornice za svojo pogubno, zlasti gospodarskim interesom Slovenije opasno politiko.

Po naših informacijah je točno, da se vrši pogajanja, s katerimi se nada SLS si zagotoviti pomoč skupine g. Jelčina in pa neke radičevske grupe ter izigrati pravo gospodarskih strokovnih organizacij, da postavijo svoje kandidata. Cilj teh pogajanj je, da se postavijo kandidature, katere bi odobrila klerikalna stranka in ki bi dajale garancijo, da bo tudi nova zbornica vodila politiko SLS, ki je doživela v Beogradu svoj žalostni krah. Naši politikujoči župniki in kaplani hočejo postati komandanti tudi v najvišji strokovni organizaciji slovenskih trgovcev, obrtnikov in industrijev.

Potrebna ugotovitev

V soboto se je vršil na Moti pri Ljutomeru radičevski shod, katerega se je poleg posl. Kelemenca udeležil kot govornik tudi g. dr. Vekoslav Kukevec, ki je pri tej priliki odkrito izkazoval svoje simpatije za Radičevsko stranko ter je povzdigoval g. Radiča in Pučila.

G. dr. Vekoslav Kukevec, kateremu je SDS poverila najvišje funkcije narodnega poslanca in ministra, hodi, odkar ni dobil več zaupanja volilcev, svoja pota, ki so nezdružljiva z lojalnostjo napram lastni

stranki in s strankarsko disciplino. G. Kukevec, dasiravno še formalno član SDS in celo kot občinski odbornik v Mariboru, tudi se njen mandatar, je pred nekaj meseci poskušal stopiti v oficijalni stik z g. Radičem. Pisal je predsedniku HSS pismo, na katerega sicer ni dobil direktnega odgovora, pač pa je »Kmet. list« na prozorno njegovo tendenco reagiral s posebnim člankom, polnim žgoče ironije o penzionistih, ki se brezposelno ponujajo HSS. G. Kukevec ta odgovor in resni opomini, ki jih je prejel od prijateljev, niso odstrašili. Prišel je hoditi z radičevskimi poslanci na agitacijske shode. Bil je na takem shodu v Mislinji in sedaj na Moti, ne morda kot opozicijalec in kritik pogubnega radičevskega dela, temveč kot Radičev simpatizer in zagovornik radičevske politike.

Nikdo g. Kukevca ne more odrekati osebne svobode, da se politično opredeljuje, kakor sam vé in hoče. Toda gotovo je, da isti človek ne more istočasno biti zastopnik dveh programov in da tudi dr. Kukevec kot organiziran član in mandatar SDS ne more biti zagovornik programa HSS. dr. Kukevec dosega ni smatral za potrebno, da izjava tudi formalne konsekvence iz te politične in moralne inkompatibilnosti. A cela javnost si bo pač na jasnem, da je g. Kukevec s svojim postopanjem dejansko prenehal biti član SDS.

Politične beležke

Izpreobrnjenje klerikalcev

Nedeljski «Slovenec» je zapisal: «Ubiti demagogijo je s človeškega in državnega stališča najsveteljša dolžnost vsakega iskrenega Jugoslavana. Mi bomo s svoje strani zastavili vse sile.» Mi beležimo to obljubo in pričakujemo, da bo «Slov.» zastavil vse svoje sile naprej pri samem sebi. To bi bilo zelo nujno, saj je znano, da se ni hče (razen morda g. Radiča) ne poslužuje v političnem boju tako demagoških gesel, kakor klerikalno časopisje. Ker iz nedeljskega «Slovenca» še ni razvidno, da bi za ta cilj zastavil že kakšne svoje sile, nam seveda za sedaj ne preostane drugo, kakor da še naprej čakamo na njegovo in njegovih ljudi izpreobrnjenje. To sicer ne bo težko, ker smo tega čakanja že precel vajeni, kar najbolj dokazuje slučaj dr. Kulovca, ki nas nekoč tožiti pred sodiščem niti prekaliti svojih laži. Tudi nas v naši potrpežljivosti tolaži zavest, da nam s svojim postopanjem klerikalci nudijo neprestano priliko, kazati v javnosti na njihovo demagogijo in jo ubijati, s čimer izpolnjujemo svojo dolžnost tako s človeškega kakor jugoslovenskega državnega stališča. Če je «Slovenec» to, kar je zapisal, misli iskreno, potem upamo, da nam bo z združenimi močmi mogoče še kdaj spraviti klerikalce na pravo pot. Nedeljski članek «Slovenca» nam sicer v tem pogledu ne vzbuja

prevelikega optimizma. Od kraja do konca je demagoško-lajzljiv...

Odmevi jugoslovenske korupcije v Češkoslovaški

V anketni komisiji Narodne skupščine je izjavil zastopnik prometnega ministrstva Mladenović, da je tvornica vagonov v Adamovcu prodala Jugoslaviji, ko je dobavila vagone, star material namesto novega ter potem na reklamacijo popustila 30% od fakture. Vodstvo tvornice v Adamovcu sedaj v praskih listih kategorično demantira to izpoved in izjavlja, da ni podjetje dovolilo nobenega popusta in da je Mladenović sam kot zastopnik jugoslovenskega prometnega ministrstva prevzel dobavo brez ugovora. Vodstvo tvornice v Adamovcu napoveduje, da bo proti razširjevalcem takih vesti ukrenilo potrebne korake.

Priznanje seljaške vlade zaslužnim kmetijskim strokovnjakom

V nedeljskem «Jutru» smo karakterizirali, s kakšno brezobzirnostjo seljaška vlada ocenjuje zasluge oddilnih kmetijskih strokovnjakov. Navedli smo predvsem slučaj g. Gombača ter citirali tudi vpokojitev g. Skalickega v Novem mestu. Glede tega gospoda se nam je pripetila v naglici pomoč, ki jo radi popravljamo.

G. ravnatelj Skalicky še ni upokojen, akoravno, kakor čujemo, so gotovi vplivi tudi glede njega pridno na delu. Mi smo v dotični notici mislili na živinozdravniškega nadzornika g. O. Skaleta v Novem mestu. Ta zaslužni kmetijski strokovnjak je bil začetkom junija pol leta pred normirano dobo, na podlagi čl. 241 činovnik. zakona, torej izjemoma pred dopolnjenim 65. letom, upokojen in sicer z izrecno odredbo, da se ga ima takoj razrešiti. Z drugimi besedami: nadzornik Skale, ki je takisto vse svoje življenje posvečil delu za procvit kmetijstva, ki je bil ves čas svoje službovanja oddilno kvalificiran, ni bil v nobeni kakršnikoli disciplinarni preiskavi, ki je bil tudi v Jugoslaviji odklovan za svoje delo, ta mož je bil odslavljen, kakor nobeden gospodar ne sme odslaviti svojega hlapca! Kot nagrado za svoje zvesto delo ima sedaj to, da se ljudje sprašujejo, kaj je moral hudega storiti, da je bil na tak način odslavljen! Upokojitveni dekret je pri tem sestavljen s tako naglico in površnostjo, da g. Skale iz njega ni niti zvedel, kdaj začne njegova pokojnina in na kakšno penzijo sme računati. Slučaj g. Skaleta je le novo potrdilo naših nedeljskih izjavljani.

Kratke brzojavke

Obsedno stanje v Dobruddži

Bukarešta, 26. julija. (brž.) Radi obmejnih incidentov je vlada proglasila v Dobruddži obsedno stanje.

Ponovne nevihte v Berlinu

Berlin, 26. julija. (brž.) Včeraj so zopet divjale nad mestom hude nevihte s silnimi nalivi. Požarna bramba je morala nastopiti štiridesetkrat in pomagati reševati ljudi in živino, ki jih je ogrožala narasla voda.

Strela zadela letalo

Berlin, 26. julija. (brž.) Pri Juistu je tresčilo v soboto v letalo, ki je strmoglavilo na tla in pokopalo pod seboj posadko. Štiri osebe so bile takoj mrtve, tri pa so bile hudo ranjene.

Eksplodizije v Italiji

Cuneo, 26. julija. o. Pri vojaških vajah pri prelazu Gardetto je včeraj razpočila nekemu topničarju granata ter usmrtila 4 vojake. Razen teh je dobilo težke poškodbe pet vojakov, izmed katerih sta danes dva podlegla ranam v bolnici.

Savonna, 26. julija. o. Davi je v neki tukajšnji gostilni eksplodirala bomba ter opustošila notranjost lokala. Štiri osebe so drobci ranili smrtno. Oblasti domnevajo, da je prinesla bomba v gostilno neka oseba, ki je bila pozneje sama usmrtena.

Velika nesreča pri veslaški tekmi

Newyork, 26. julija. (brž.) V Whitevilleu v Vzhodni Viržiniji se je udril molo, na katerem je stalo nad 300 ljudi, ki so gledali veslaško tekmo na reki. Pri tem je bilo pet oseb ubitih, okrog štirideset pa ranjenih.

Fašistovska megalomanija

Čudno politiko vodi italijansko fašistovsko časopisje. Nekateri listi zahtevajo, da mora čim najhitreje izginiti Prustozidar, da »socialnodemokratska, prostozidarska in kapitalistična tvorba, ki prevladuje v Parizu, Londonu in Berlinu. Nadomestiti jo je treba s klasičnim sistemom ravnotežja, kombinacij in bojna za »prostor na soncu«. Pri tem se naslanja na znane Mussolinijeve besede, ki je dejal: «Ako se hočejo evropski narodi rešiti zmed, v katerih se nahajajo, imajo samo eno pot na razpolago: izbrati morajo mojo metodo, to se pravi fašizem.»

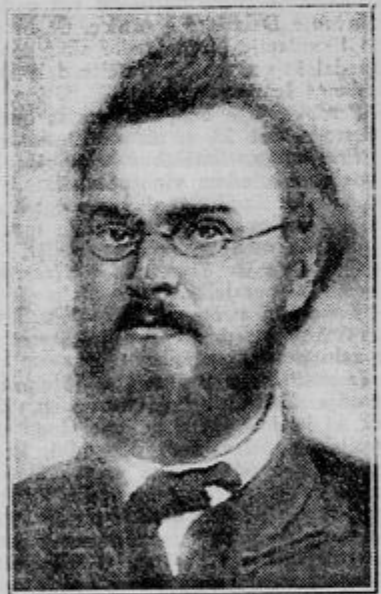
Pristaši te politike propagirajo pofašistiranje Evrope in ustanovitev «fašistovskih združenih držav Evrope». Ideja je vsekakor prevzeta, kot vse musoliniske ideje, od boljševikov, kojih srčna želja je vzpostavitev «Zveze evropskih sovjetskih republik». Bolonjski fašistovski časopis «L'Assalto», ki brani to idejo, piše: «Zdravi evropski narodi že izjavljajo da rabijo svojega Mussolinija. Kaj pa je naša želja? Naj bi obstajal samo en Mussolini, danes in jutri, in naj bi bila sama ena metoda za novo in varnejše vodstvo svetovnega gospodarstva, namreč rimska metoda Evropa pa more postati fašistovska samo, če si izvoli enega poglavarja, namreč Mussolinija.»

K tem besedam pripominja pariški «Quotidien» sledeče: «Kakor vidimo, megalomanija na oni strani Alp še ni izginila.»

Naši kraji in ljudje

Proslava 100letnice dr. Razlagovega rojstva

V najlepšem delu Slovenskih goric se dviga na zgodovinsko znamenitem Lindbregu Mala Nedelja. Že Krempelj, ki ima tamkaj svoj spomenik, je opeval ta naravnost slikoviti breg z imenom »Čenčani Cerkevnikov«. V dolini, vzhodno od Male Nedelje, v smeri proti Ljutomeru, leži ob okrajni cesti bogata in idilična vas Radoslavci. Ta vas ima svojo lepo zgodovinsko ime po plemiču Radoslavu, ki je imel svoj gradič na Precetin-skem gričevju, ki se dviga ob severnem robu te vasi. Gradič je izginil in le tako-zvano »gradišče« nas spominja na njegov nekdanji obstoj.

Dr. Jakob Radoslav Razlag

V Radoslavcih se je 12. julija 1826. v »Grahovčevi hiši« rodil dr. Jakob Radoslav Razlag, katerega je v malonedeljski cerkvi krstil tedanji župnik Vičnjak. Njegov oče je bil ugleden želar Peter, mati pa Marija, rojena Kokl. Vid Kramberger je bil boter otroku, kateremu so rojenice ob lahko žuborečem valovju potoka Turje prorokovale in določile imenitno bodočnost. Postal je znamenit pesnik in pisatelj; vse njegovo delo je bilo usmerjeno v duhu jugoslovenstva. Bil je poln idealizma in bi se zato v današnje razburkano življenje prav gotovo le s težavo zvil. Poleg Stanka Vraza je bil dr. Razlag najmarkantnejši zastopnik jugoslovenske ideje tedanjega časa.

Sedaj ob stoletnici rojstva velikega Jugoslovena mu rojaki postavijo v njegovem rojstnem kraju s pomočjo slovenskega naroda veličasten spomenik, in sicer na šolskem zemljišču, ravno tam, kjer se je mnogokrat igral kot otrok s tovariši, kateri tudi v poznejšem življenju ni pozabil (Miholič, Božič, Krajnc). Na ozemlju, kjer mu odkrijejo spomenik, je tudi pozneje kot mladenič že sanjal o problemih bodočnosti, ki so se v njegovem duhu tudi uresničili.

Dne 1. avgusta se bo vršila slovesna otvoritev impozantnega spomenika in proslava stoletnice rojstva, zvezana z velikim ljudskim taborom.

Vsem, ki žele videti divne in naravno slikovite Slovenske gorice (Prekijo) in spoznati tipičen značaj tukajšnjih panonskih Slovencev (Preki) ter njih zgodovinske točke, na katere so ponosni, bo slavnost nudila izredno priliko.

Inž. Ferdo Lupša.

Program za proslavo 100letnice dr. Razlagovega rojstva in slovesno odkritje njegovega spomenika pri Mali Nedelji dne 1. avgusta je sledeči: Predvečer: Bakljada z godbo, kres in rakete. V nedeljo: 1. avgusta: Ob 4. zjutraj fanfare na Cerkevnikovu. Ob pol 9. dopoldne zbiranje gostov, ljutomerske godbe, pevcev in požarne brambe na kraju nekdanje dr. Razlagove rojstne hiše v Radoslavcih. Ob pol 10. dopoldne sprejemi gostov pešcev iz Zerovinc pri Mali Nedelji, ob 10. dopoldne slovesna sv. maša s pridigo, ob 11. dopoldne odkritje spomenika s pozdravi in slavnostnimi

govori, ob 13. uri banket v »Društvenem domu« (za prigrisane udeležence), ob 15. uri akademija: a) Alegorija: Razlagovo rojstvo, b) koncert pevske in godbene točke. Zvečer prosta zabava in ljudska veselica s petjem, godbo, šaljivimi nastopi, umetnim ognjem itd. Okrepčila v šotorih.

Vsi gostje, ki se žele udeležiti banke-

ta, naj prijavijo udeležbo do 29. julija pripravljalnemu odboru. Tudi želje glede vozil iz Ljutomera do Male Nedelje naj se pravočasno nanašajo. Ker je Razlagova slavnost narodna manifestacija, je želeli, da se je udeleži širša javnost v kar največjem številu. Slavnost se bo vršila ob vsakem vremenu!

Mala Nedelja, kjer odkrijejo 1. avgusta ob Razlagovi stoletnici njegov spomenik

Peti mednarodni dijaški kongres

V nedeljo je bil v Sremskih Karlovcih svečano odprt peti mednarodni dijaški kongres, na katerega je prišlo skupno 293 delegatov iz vseh držav na svetu, med njimi tudi Indiji, Kitajci in Japonci. Največja deputacija je prišla iz Zedinjenih držav.

Kongres je otvoril rektor beograjske univerze dr. Pavle Popović, izražajoč svoje veselje, da se vrši kongres v Jugoslaviji. Imenoma ministrstva prosvete je pozdravil zborovalce inšpektor Magarašević, imenom ženskega združenja Jugoslavije Milena Atanacković, za beograjske študente pa Ilija Ivančević. Velik utis je napravil govor rektorja bogoslovja v Karlovcih, Miloša Parende, v latinskem jeziku. Govorili so nato zastopniki posameznih narodnosti, nakar so dijaki zapeli znano dijaško himno »Gaudeamus igitur«. Otvoritvi kongresa so prisostvovali tudi številni gostje iz Beograda in ostalih pokrajin naše države. Navzočih je bilo posebno mnogo posvetnih in cerkvenih dostojanstvenikov. Po otvoritvi je bil svečan banket, na katerem je pozdravil episkop Maksimilijan goste skoro v vseh jezikih.

Ob petih popoldne je pričelo delo kongresa. Na dnevnem redu je bila medsebojna dijaška pomoč in študent kot delavec. Kongres bo trajal do 2. avgusta. Danes posetijo gosti s posebnim vlakom Beograd, da si ogledajo tamkajšnje zgodovinske znamenitosti ter glavne kulturne institucije.

Slatinska nedelja

Rog. Slatina, 25. julija.

Dolinica Rogaške Slatine je prelesta, kadar zajeze z vsem svojim čarom zelenja in cvetja pod solnčno azurje. Tedaj se tudi napolnijo njene senčne aleje, da odmeva zvonki smeh vrh bukove Janine. Rdeče barve rož kipljo iz sveže trave, vonj se preliva v gorkoto žgočega solca. Takšna je bila včerajšnja nedelja v Slatini. Promenada natrpna razigrane mladine in lepih zrelih devic z juga in vzhoda. Po cesti pa celi dan vrvenje nabasanih avtomobilov. Eden na drugem sede izletniki iz Zagreba, Varaždina, Ljubljane, Celja, Maribora. V Švicariji srebajo kavo, pod kostanji uživajo muziko in kramljajo s kozarci Styrije in Donatija. Slatina deli zdravje dušam in žolodcem. V zdraviliškem domu tombola, vsak teden jo imamo parkrat in vedno v dobre namene. Prav na široko je tu razpredena socijalna žilica. Tisočtristo gostov, sami tuji, ergo — dajajte, in res se zabavajo pri dajanju. Tudi umetniki najdejo odprta srca in mošnje, seve izvoljenci internacionalne publike. Naši imajo letos manj sreče, čeprav so redki. Sanci je imel dokaj prazno dvorano, Čotič ni ničesar prodal, drugi sploh niso prišli. Dominira bolj Budimpešta. Mi smo še vedno

premekhi in prenerodni za organizacijo in eksploatacijo.

Na večer elitni Anski ples. Najlejša je dvorana, potem tudi toalete in dame nalepotčene po pariško. Ko se zgosti atmosfera, sedimo na terasi. Mesečina diha iznad gozdov. Poslušamo slatinskega senjorja g. Jeana Schreya. Pripoveduje o elitnem Annenbalu, ko se v Slatino ni vozila lokomotiva. V Polličanah je čakalo tedaj trideset do štirideset filakarjev, ki so vozili čez Boč. Iz hrvaškega Zagorja so se vozili v gostelstvi v četveroprežnih ekvipažah, grofi, baroni, plemenitiši z aadebudnimi hčerkami. Tudi Madžari so prihajali z belci in naravnost iz Ljubljane so se vozili s konji trgovci Gregorič, gostilničarka Suštaršič od »Krone« in graščak Galle iz Bistre. Na beli cesti pod kostanji je bila na Ansko nedeljo parada s četveroprežnimi kočijami, zvončki, kočijaži in hrvaških in madžarskih narodnih nošah.

Zvečer so prižgali v dvorani lustre. Garnizije iz Maribora, Celja, Ptuja, Varaždina in drugod so poslane vse svoje oficirje v galauniformah, prišlo je plemstvo in meščani s hčerkami. Sv. Ana je našla ob takih večerih mnogo src, graščin in posestev s polnimi in praznimi blagajnam. Dvorana je blestela bogatijo, v sredini pa je stal vedno fin in živahen biskup Strossmayer v krogu rodoljubnih grofov Kulmerja, Sladovića in drugih. Gospod Schrey se dobro spominja vitke postave slavnega dr. Tuskana, ki je prišel naravnost iz velezdajniškega zapora, priručno sprejet od Strossmayerja. Prišli so reprezentanti vlade iz avstrijskih mest. Sredi vse te elegancije pa je dominirala s svojo inteligenco osebnost ljubeznivega Strossmayerja. Po rezkem srečanju s Francom Jožefom na

Srečko Zanoškar (Primorje) zmagovalac pri nedeljski kolesarski dirki Ljubljana-Bled-Ljubljana.

Tragična nezgoda igralca Vyrubova na gledališkem odru. Skupina Moskovskih Hudobestnikov, ki so imeli doslej svoj sedež v Pragi, gostuje sedaj v Zenevi (Švica). Igralci nastopajo v repertoarju, ki so ga izvajali tudi v naši državi. Te dni so igrali drama Lova Tolstega »Živi mrtvec«, v kateri je imel glumiti ulogo Fedje znani A. V. Vyrubov. Zadnja scena drame se zaključila s samomorom Fedje. Igralec mora pri tem streljati nase s slepm nabojem. Naključje pa je naneslo, da je bil revolver za ženevsko predstavo pomotoma nabit in Vyrubov se je s kroglo težko ranil. Kljub temu, da ga je kri obilila kurkoma, je igralec mirno padel na tla in šele ko se je hotel dvigniti zastonj, je dal svojim tovarišem razumeti, da se je zgodilo nekaj nepredvidenega. Igraleva rana je težka. Vyrubova so morali prenesti v bolnišnico, kjer so ga operirali. Odrejena je stroga preiskava, da se ugotovi, kdo je zakrivil nesrečo.

Novo slike Jože Kljakovića. Slikar Kljaković je dovršil v zadnjem času več fresk v cerkvi sv. Marka v Zagrebu. Sedaj je dobil umetnišk naročilo, naj izdelajo celotno serijo fresk v novem borzemu poslopju v Zagrebu. Kljaković je razdelil prostor nad galerijo borzne palače v šestnajst polj in vsako polje izpolnil z eno sliko. Sujete za freske je vzel iz gospodarskega življenja; freske bodo alegorične in simbolne ter bodo večinoma goli akti. Glavni motivi bodo predstavljali: industrijo, uvoz, izvoz, tvarišarstvo, ribištvo, mornarstvo, prepranje lesa, kopanje premoga, bankarstvo, kovače, kosce in žanjice.

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri prijubljena zvezda

Lya de Putti

v svojem zadnjem vefilmu v tej seziji:

„Komedijanti“

Po znanem romanu Feiksa Saltena. Poleg Lye de Putti nastopajo tudi Eugen Klöpper, Herman Picha, Margareta Kupfer, Ferry Sikla in A. E. Licho. Umetniška režija Karl Grune.

Pripravlja se veletilim: „Grešne strasti“.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«. — TELEFON ŠT. 730.

Najmodernejši in najlepši kino v Sloveniji.

manevrih je bilo tudi v Slatini opaziti, kako so se biskupu izmikali patrijoti, veličina Strossmayerjeve osebnosti pa ni nič manj prevladovala v Rog. Slatini. Le njegov krog se je izčistil avstrijske navlake.

Tempi passati in Jugosloven Strossmayer? Slatina, naša jugoslovenska mu še mnogo dolguje in mi vsi, ki nam daje zdravja. Tudi naš senjor g. Jean Schrey, ki jo obiskuje sedaj že 42 let, misli tako in se poslavja v mehki, tihi noči.

Največji letošnji nastop ljubljanske sokolske župe

V nedeljo, 1. avgusta

veliki okrožni zlet

v St. Vid nad Ljubljano.

Polovična vožnja.

Poseben vlak iz Kranja ob pol 13.

Orkan na Krku

Aleksandrovo, 25. julija.

Orkan, ki je divjal pretekli četrtek po Hrvatskem Primorju, je zalotil na odprtem morju tudi mnogo ribičev. Ob obrežnih skalah se je razbil marsikateri čoln, toča pa je naredila v vinogradih, posebno na vzhodni strani otoka Krka, mnogo škode. Domačini so pripovedovali, da tako strašne nevihte ni bilo že od l. 1912. Tudi večji parobrodi so imeli težke bole s podivjanimi elementi, predno so srečno pripluli v varne pristanišča.

Mala družba letoviščarjev iz Aleksandrovega, obstoječa iz 14 Slovencev, dveh domaćinov in dveh mornarjev, med temi dva dečka in devet dam, je odplula ob 2. popoldne na motornem čolnu proti Baški. Prvi del vožnje je potekel mirno. Kmalu pa so opazili za seboj nad otokom zbirajoče se oblake. Sonce se je skrillo, oblaki so se kopčili ter segali v čudnih, raztrganih oblikah prav do tal. Strojniak nas je pomiril, češ, da pride samo ploha. Vešča mornarja sta povežala streho na čolnu, preiskala vse priprave za mirno pazenostjo ter se pripravila na dež. Skoraj smo že obpluli južni rtč Krka, ko je nenadoma začel ples. Komaj smo še suhi zlezli pod krov v edino kabinu, kar sta se vsula dež in toča in nastala je takšna tema, da krmar ni ničesar več videl pred seboj. Burja je pridrevla preko otoka od dveh strani in začela premetavati čoln semintja, da se je sunkoma nagibal sedaj na eno, sedaj zopet na drugo stran. V kabini nas je premetavalo po tleh in butalo ob stene. Razume se, da je bilo splošno razpoloženje jako slabo. Vsi delci slabega zraka in hudega zračnega pritiska se je oglasila še morska bolezen. Višek nevzdržnega položaja pa smo dosegli, ko se je pri hipnem nagibu čolna prevrnila velika posoda nafte in olja ter se razliko po vsej notranjosti. Nastala je strašna tesnoba, pljuča niso mogla več dihati in postajalo je tudi močnejšim potnikom slabo.

Tako smo prestali prve pol ure. Nevihta z dežjem in točo je šla nato dalje, a morje je divjalo vsled burje naprej. Kljub točnemu delovanju stroja nismo popolnoma nič napredovali. Bili smo še skoraj na isti višini, kakor ob izbruhu orkana. Mogočni valovi od spredaj so preslino kljubovali malemu čolnu. Med tem smo dosegli ožino med Krkom in Privčem ter zagledali skozi lino Baško v daljavi. Po pilu polurni vožnji preko penečih valov, ki so se valili sem od Senja, smo izmahnili stopili zopet na kopno v Baški. Domačini, ki so gledali prizor na divjem morju in se bali za naše življenje, so nas pozdravili srečnih obrazov.

VILFANOV ČAJ* PROTI KORUPCENCI, ki mi je bil priporočen kot izredno sredstvo preizkusil sem na samem sebi ter izreklam s tem javno zahvalo Laboratoriju Mr. D. Vilfan v Zagrebu, ulica 204, ker sem po uporabi »Vilfanovega čaja« izgubil v 6 mesecih 14 kg teže. — V Beogradu 1926. 174 III Zivan Stojanović

Weingartnerjev teden v Gradcu. Od 4. do 9. oktobra se bo vršil v Gradcu Weingartnerjev glasbeni teden. Feliks Weingartner bo v tem času dirigiral: dne 4. oktobra simfonični koncert, dne 6. oktobra Straussovo opereto »Netopir«, dne 9. oktobra pa bo vodil glasbeno spremljavo k Shakespearejevemu »Viharju«.

Hrvatsko pevsko društvo »Kolo« namestila koncert meseca oktobra prirediti Bachov koncert, kjer bo zbor »Kolo«, ki šteje sedaj 87 članov, izvajal dve kantati in dva moteta znamenitega nemškega kontrapunkta. Po Bachovem koncertu bo na vrsti novo delo dr. Božidara Široke, oratorij »Sv. Ciril i Metod«. Na nadaljnem repertoarju »Kola« nahajamo Berliozovo »Faustovo prokletstvo« ter Stravinskoga »Svatbo«.

Od dramaturga do profesorja. Prosvetni minister v Beogradu je imenoval dosedanjega dramaturga Narodnega gledališča v Zagrebu, prof. Jozo Ivakića za profesorja na II. realni gimnaziji v Zagrebu. Ivakić je dober dramatik, režiser, poznavalec jezika in akcenta in zagrebško časopisje protestira zoper tako samovoljno vmešavanje prosvetnega ministra v gledališke zadeve, v vmešavanje, ki prinaša kulturni instituciji samo škodo.

Politična drama Julesa Romaina. Znani francoski dramatik Jules Romain je pravkar dokončal dramo »Diktator«, ki jo je bil začel pred več leti. Snov drame je povzeta iz sodobnega političnega življenja, ne da bi hotela očrtati katerikoli znano politično osebnost. Premijera se bo vršila oktobra na odru Comédie française v Parizu.

Dve žrtvi Drave

V Studencih pri Mariboru utonila v nedeljo gospa Čenč in uradnik Hiter.

Maribor, 26. julija.

Vročje julijsko solnce včerajšnje nedelje je privabilo cele trume Mariborčanov in Studencanov k visoki Dravi, da se v njenih mrzlih in kalnih valovih vsaj nekoliko ohladi. Največ kopalcev poleg polnega mestnega kopališča si je izbralo pristo Dravino obrežje od studenske železne brvi navzgor proti Felberjevemu otoku.

Včeraj je Drava zahtevala dve žrtvi. V prvi popoldanski uri sta se vozila v čolnu zakonca Ivan in Alojzija Čenč, stanujoča v Studencih na Obrežju št. 21, po Dravi navzgor proti Felberjevemu otoku. Pred otokom je čoln nenadoma zadel na veliko v vodi skrito pečino. Vsled sunka se je čoln prevrnil in pokopal pod seboj moža in ženo. Mož, ki je znal plavati, je takoj prišel na površje, dočim so njegovo soprogo valovi potegnili s seboj. Obupani mož je še plaval okoli, da bi naletel na ženo, vendar je kmalu onemogel in moral splovati k obrežju. Utopljena Čenč, 28 letna soproga elektrotehnika, zapuščata tri male otroke.

Druga nesreča se je pripetila dve uri kasneje. Nekoliko nižje se je kopala skupina mladih plavčev, ki so se skušali med seboj v plavanju preko Drave. Med njimi je bil tudi pisarniški pomožni uradnik v delavnicah državnih železnih Josip Hiter, član studenskega Sokola, star 26 let. V sredini široke struge ga je prijel krč in se je pričel potapljati. Na njegove obupne klice sta mu priplaval na pomoč Kristijan Lah in Alojz Sorš, katerima se je celo posrečilo trikrat prijeti tovariša in ga dvigniti na površje, vendar sta ga morala vsakokrat spustiti radi nevarnosti, da sama utoneta. Deroča voda kalne Drave je med tem odnesla onemoglega tovariša naprej in ga zagrnila z valovi, tovariša pa sta izmučena dosegla obrežje.

Dosedaj še niso našli nobenega trupla. Obe tragični nesreči sta vzbudili obče pomilovanje, zlasti utopljene matere treh otročičev. Obe nesreči pa naj bosta v spomin vsem držnim plavcem na prosti Dravi zlasti pri Studencih in Felberjevem otoku.

Laško, 26. julija.

V nedeljo popoldne je utonil v potoku Lahomnica g. Franc Toplišek, sin posestnika in agilen član lovskega društva v Laškem. Pogreb nesrečne žrtve se bo vršil v torek, ob 15. uri iz hiše žalosti na pokopališče v Laškem.

Nedeljska kronika

Nagla smrt. — Z nožem na ženo. — Radi dekleta. — Utopljenec pri Vevčah.

Ljubljana, 26. julija.

Posestnika Ignacija Suparja iz Peske vasi v celjskem okraju so v soboto radi neozdravljivosti odpustili iz bolnice. Že par dni prej je sporočil Supar svoj ženi, naj ga pride iskat v nedeljo, ker radi onemoglosti sam ni hotel na dolgo pot. Prenočil je v gostilni »Pri starem tišlarju« v Kolodvorski ulici, kjer sta prenočevala še dva druga gosta. Okrog 2. ponoči je dobil Supar nenadoma hud napad kašlja in je vstal iz postelje. Kašel je postal vedno silnejši. Supar je končno padel na tla in nekaj trenutkov nato izdihnil. Žena je našla moža že mrtvega — v mrtvašnici pri Sv. Krištofu.

V ponedeljek popoldne so prepeljali v javno bolnico 33 letno posestnikovo ženo Francisko Perne iz Godiča pri Mekinjah s prezezanim trebuhom. Nesrečnica je postala žrtev svojega močno pljači udanega moža, ki je že del časa pod kuratelo. Ženi je mož že večkrat grozil, da jo bo ubil. Radi denarja se je razvil v nedeljo med njima prepir, tekmo katerega je mož pograbil nož in navlil na ženo. Še predno so mogli nesrečnici prihiteti drugi na pomoč, je že ležala na tleh vsa v krvi. Imela je prezezan trebuh. Pernetovo so prepeljali z vozom v bolnico, moža pa so vzeli v svoje varstvo orožniki.

Iz Škofje Loke so pripeljali v nedeljo ponoči v splošno bolnico v Ljubljani čevljarkega pomočnika Ivana Dobovičnika, ki je postal žrtev ljubosumnega tovariša Svoljšaka. Na veselici sta se sporekali radi nekega dekleta. Močnejši Svoljšak je skočil proti Dobovičniku z nožem in mu zadal več zabodljivcev v hrbet. Dobovičnik se je kmalu zgrudil krvav na tla, nakar so ga prepeljali z avtom v bolnico. Njegovo stanje je zelo nevarno. Svoljšak je bil aretiran.

Kakor smo že v soboto poročali med dnevnimi novicami, so potegnili v petek popoldne pri Vevčah iz Ljubljanske truple moškega, pri katerem so našli kupon pošte namreč na ime Ivan Korošec. Identiteto neznanca so v nedeljo ugotovili. Gre za Ivana Korošca, 50 letnega postrežnika, stanujočega v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 28. Korošec je šel že v sredo od doma in se od takrat ni več vrnil. Ali se mu je zgodila nesreča ali pa je izvršil samomor, ni znano. Njegovo truplo so pokopali na pokopališču v D. M. v Polju.

Vsak Slovenec mora biti član Vodnikove družbe

Kulturni pregled

«Zbori»

Pravkar je izšla 7. številka edine slovenske glasbene revije za zborovsko glasbo, ki jo izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« in ki jo ureja pevovodja »Zvona«, Zorko Prelovce. Muzikalni del te številke obsega dve pesmi mladega hrvaškega skladatelja in pevovodje Jakova Gotovca, pod naslovom »Dvije pjesmi žuda i smijeha« za mešan zbor. Skladatelj je uglasbil narodni besedil »Jadovanka za teletom« in »Smiješno čudo«, dve vrlo karakteristični narodni pesmi, katerima je dala njegova glasba posebno slikovito obilježje. Prva se giblje epoteška osmeroglasno, pri čemer seveda po analogiji narodne pesmi stopajo glasovi po večini v oktavah. Jadikovanje sopranov in tenorjev se efektno pridružuje recitatorična pripoved v altih in basih; drugi del pesmi je živahnejši ter se povzpne do uprav dramatičnih viškov. Tudi druga pesem očituje mnogo zanimivosti in bo nudila našim pevskim zborom vedno hvaleno ločilo, ki tudi ne stavlja prevelikih zahtev na pevec. Na strani 47., v 8. aktu, je pred prvo noto prvega tenorja izpuščen nizaj.

Literarna priloga je topot jako zanimiva zbog članka o jugoslovenski glasbi, ki ga je napisal dr. Josip Mantuani. To je prvi do- slej znani poskus orisa naše celokupne glasbe v zgodovinskem in etičnem smislu in do-

bro bi bilo, da bi sestavek, ki ga naš odlični glasbeni historik namerava nadaljevati, izšel tudi v obliki knjige, kar bi gotovo zanimalo ne le poklicne glasbenike, temveč tudi širšo publiko. Prvo poglavje, ki je izšlo v »Zborih«, govori o glasbi Srbov ter na kratko oriše zgodovino in smernice njenega razvoja; nadaljnja poglavja bodo posvečena hrvaški in slovenski muziki. Dalje pričbujejo »Zbori« kratke življenjepisne glasbenikov, ki so prispevali s svojimi skladbami k zadnjim številkam lista. V rubrikah »Nove skladbe«, »Glasbeni listi«, »Pevska društva«, najdemo zanimive podatke o gibanju zborovske glasbe in gojitvi zborovskega petja pri nas. List zaključuje listnica uredništva, v kateri po- toži urednik, da skromno število abonentov skoro ne zadošča za izdajanje »Zborov« in odgovarja na ostrije kritike, ki pa bi jih gotovo ne bilo, ako bi urednik vsako številko v glasbenem in literarnem oziru opremil tako, kot je poslednjo.

Ljubljanska opera je bila pravkar povabljen na ponovno gostovanje v Sarajevo. Mostar in eventualno Dubrovnik za začetek oktobra. Zal bo to gostovanje vsled početka sezije tehnično bržkone nemogoče, povabilo pa priča, kako se je gledališče s svojim nedavnim gostovanjem na našem jugu občinstvu priljubilo.

Domače vesti

* Obisk češkoslovaških parlamentarcev v Beogradu. V sporazumu s predsednikom obeh zbornic češkoslovaške narodne skupščine je v soboto poslanec dr. Uhlir konferiral z našim poslanikom v Pragi, g. Nešičem, glede potovanja delegacije češkoslovaškega parlamenta v Beograd, ki naj bi vrnila obisk jugoslovenske skupščine v Pragi leta 1922. O programu potovanja se bodo vršila pogajanja z g. Pašičem in predsednikom skupščine Trifkovićem, ki sta že v Beogradu zastopnike češkoslovaškega parlamenta. Delegacija češkoslovaškega parlamenta pride v Beograd početkom oktobra.

* Smrt bivšega ministra Žarka Miladinovića. V soboto ponoči je umrl v Beogradu bivši narodni poslanec in bivši minister za pošto in brzojav, dr. Žarko Miladinović. Pokojnik je bil eden izmed prvakov radikalne stranke v prečanskih pokrajinah. V zadnjem času se je umaknil iz aktivnega političnega življenja, deloma radi bolezni, deloma vsled svojih strankarskih neuspehov.

* Odkritje spomenika kralju Petru v Kranju. Spored za velike svečanosti povodom odkritja spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju je sledeči: Dne 31. julija: Ob 20. uri razsvetljava mesta in sprevod z bakljado, ob 21. uri slavnostna akademija v Narodnem domu. Dne 1. avgusta: Zjutraj budnica. Od 8. dop. dalje zbiranje društev in došlih gostov v parku kraljeviča Petra pred Narodnim domom. Ob 11. dop. slovesno odkritje spomenika. Defiliranje zastopnih organizacij in narodnih noš, nato banket. Ob 13. uri velika narodna veselica na slavnostnem prostoru, zvečer čarobna razsvetljava parka kraljeviča Petra z umetelnim ognjem.

* Poseben poštni pečat s posebno barvo bo imela dne 1. avgusta pošta v Kranju povodom odkritja spomenika kralju Petru. Ta pečat se bo uporabljal samo ta dan, potem pa se shranil v arhiv poštne direkcije za večne čase.

* Himen. V nedeljo sta se poročila v Ljubljani g. Joško Egzer in Marica Zupanova. Bilo srečno.

* Miklošičeva slavnost v Ljutomeru. Za udeležence Miklošičeve slavnosti dne 8. avgusta v Ljutomeru je ministrstvo saobračaja dovolilo 50% popusta od rednih voznih cen. Na odhodni postaji kupljeni vozni listek, žigisan na obratni strani z vlažnim pečatnim žigom, velja tudi za povratek. Za povratno vožnjo je treba izkaznice, ki se dobe dne 8. avgusta do 12. ure v občinski pisarni, popoldne pa na veseljem prostoru.

* Imenovanja v srednješkolski službi. Minister prosvete je podpisal ukaz, s katerim je imenovan večje število suplenov, predmetnih učiteljev in kontraktualnih suplenov. Med drugimi so imenovani: dr. Mirko Rupel za suplenta v Ljubljani, Stanko Modic za predmetnega učitelja v Loznici in Da vorin Križ za predmetnega učitelja v Gospiču.

* Iz uradnega lista. »Uradni list« Ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v št. 67. pravilnik o sprejemanju in strokovnem izobraževanju pripravnikov za uradnike pošto-brzojavno-telefonske stroke ter pravilnik o sprejemnih radijskih aparatih za privatno uporabo.

* Naši študenti v Franciji. Po svetovni vojni sprejema Francija vsako leto večje število naših dijakov, katerim daje študentske študije na francoskih univerzah in strokovnih šolah. Tudi v prihodnjem šolskem letu bo uživalo približno 60 naših dijakov in literatov francoske študentske Komisije, ki je imela dne 16. julija sejo v Parizu, je priznala študentske med drugim naslednjim kandidatom: Vladimiru Bartolu, Josipu Vidmarju Čortmuru Nagodetu, Josipu Benčanu, Pavlu Dominku in Terezi Dokler — vsi za Pariz — ter Vlasti Sterle za Aix.

* Smrtina kosa. V nedeljo je preminula v Ljubljani gospa Marija Müller-Tauses soproga železniškega činovnika, lastnica znanega hotela »Lloyd«. Pogreb se bo vršil danes ob 16. iz hiše žalosti, Stara pot št. 2. na pokopališču k Sv. Križu. — V splošni bolnici je umrl dne 25. t. m. g. Franc Zvan u t poštni zvičanik. Pogreb bo danes, ob 17.30 iz splošne bolnice. — V Logu pod Mangartom je umrl v starosti 76 let g. Andrej Černuta, gostilničar in posestnik Blag im spomin, žalujočim naše sožalje!

* Imenovanje v zdravniški službi. Minister za narodno zdravje je imenoval dr. Valentina Meršolja za zdravnika zavoda za tropske bolezni v Skopju v 7. skupini I. kategorije.

* Iz naše državljanske zveze sta izstopila: Josip Brez, gradbeni nadzornik v Stari Beli, pristojen za Naklo pri Kranju, skupno z ženo Rozalijo in šestimi maloletnimi otroci, ter Maksimiljan Mahalka, ravnatelj tovarne v Gradcu, pristojen za Ormož, skupno z ženo Hildegard. Prvi si je izposloval češkoslovaško, drugi avstrijsko državljanstvo.

* Tako se tujski promet ne pospešuje! Pišejo nam: Nekaj tujec je prišel v nedeljo skozi Kranjsko goro v Jugoslavijo z avtomobilom. Ob meji ga je finančna straža ustavila, pregledala in našla vse dokumente v redu. Tujec je imel s seboj samo neki predmet, od katerega je bilo treba plačati pristojbino. Plačati pa se ne more na meji, temveč v uradu v Kranjski gori. Zato sta dva fin. stražnika z nasajenimi bajoneti stopila v avto z zahtevo, da ju tujec odvede v Kranjsko goro. Tujec je ugodil in odpeljal v Kranjsko goro. Tu pa se je začel križev pot. Ker je bila nedelja, urad ni bil odprt, uradnik pa je napravil vseeno potrdilo proti posebni pristojbini. Tujcu to ni bilo odveč; odvede pa mu je postalo, ko sta zahtevala oba fin. stražnika kilometražo. Tujec tudi tega plačila ni odklonil ampak prosil za potrdilo, kar pa sta fin. stražnika odklonila, češ da v to nista primorana. **Muzičar samo, kje pa naj tujci dajo grole**

stvari cariniti, če ne na meji? Avtomobilom se povsod širi in tudi tujcemu prometu se posveča vsa pažnja, pri nas pa bi nekateri uradni organi najraje hermetično zapirali vse meje.

* Kmetijska družba oproščena pristojbin. Finančni minister je opustil Kmetijsko družbo za Slovincijo pristojbina za vse vloge in prošnje na državne oblasti, izjemski civilnih pravnih.

* Pomorska zrakoplovna šola v Gjenovici. V pomorsko zrakoplovno podoficirsko šolo v Gjenovici v Boki Kotorski se sprejme letos 50 novih golencev. Šola traja 18 mesecev. Sprejemajo se kandidati, ki so se vsaj leto dni bavili s kakim obrtom, ki je v zvezi s poukom v tej šoli, torej s kovaškim, mehaničnim, monterskim, ključavničarskim, šoferskim, električarskim ali kakim drugim podobnim obrtom.

* Razpis službenih mest. Na I. državni gimnaziji v Ljubljani se popolnita s prihodnjim šolskim letom dve službeni mesti in sicer eno učno mesto za katoliški verouk in eno učno mesto za zgodovino in zemljepis kot glavna predmeta ali za narodno in občo zgodovino s kakršnim postranskim predmetom. — Pri oblatnem hidrotehničnem oddelku v Mariboru je razpisano službeno mesto inženjerja-pripravnika (gradbene ali pa kulturnotehnične stroke). — Pri velikem županu mariborske oblasti se odda mesto zvičanika, pri velikem županu mariborske oblasti pa mesto zvičanika z nastopom dne 1. avgusta 1926. Razpisani je tu di natečaj za tri izpraznena mesta sodno-pisarniških uradnikov v 2. ali nižji skupini III. kategorije v oddelku B stola sedmorice v Zagrebu.

* Zvišanje obveznega števila učnih ur na srednjih šolah. Ministrstvo prosvete je izdalo naredbo, s katero se zvišuje število obveznih učnih ur profesorjem srednjih in srednjih strokovnih šol. Po tej naredbi mora učno osebje imeti naslednje število učnih ur: direktorji popolnih srednjih šol 3—5, direktorji nepopolnih 5—8 ur; profesorji srednjih in srednjih strokovnih šol do 20 let službe 18 ur nad 20 let službe 16 ur. Stalni honorarni učitelji, kontraktualni profesorji in kontraktualni supletni kakor tudi supletni nad 2 leti službe 18 ur na teden, supletni v prvih dveh letih 10 ur na teden, predmetni učitelji in vse ostalo učno osebje po 18 ur na teden. V šolsko potrebe morajo nastavniki tudi nad maksimalnim številom prevzeti honorarne ure. Ta naredba je veljavna že prihodnje šolsko leto.

* Iz naše vojne mornarice. Kapetan fregate Božidar Mažuranič je s kraljevim ukazom upokojen ter obenem prevečen v rezervu s pravom nošnje službene uniforme.

* Kongres jugoslovensko-češkoslovaških lig in češkoslovaških organizacij v Ljubljani. Pozivamo vse one, ki se nameravajo udeležiti kongresa dne 7. in 8. avgusta in žele, da se jim preskrbi prenočišče v Ljubljani, da se priklage jugoslovensko-češkoslovaški ligi v Ljubljani najkasneje do 1. avgusta. Takisto se naj priljavijo tudi vsi oni, ki se hočejo udeležiti skupne večerje v Ljubljani dne 7. avgusta in skupnega kosila dne 8. avgusta na Bledu.

* Prispevki za oškodovance po povodnji. V nedeljo so po beograjskih ulicah nabirali prostovoljne prispevke za oškodovance po povodnji. Uspeh je prekosil pričakovanje. Nabralo se je nad 200.000 dinarjev.

* Dobavo kontrolnih listov za prevoz vina je finančna delegacija v Ljubljani, umevajoč težak položaj vinogradnikov v Haložah, na prošnjo pujskega okrajnega zastopa dovolila. Vinogradniki v področju finančne kontrole v Ptuj, Sv. Andraž v Hali, na Ptulski gori in v Polčkanah, morajo priložiti prevoz vina in dobiti kontrolni list pri najbližjem oddelku finančne kontrole in jim je torej daljna pot in zamuda, ki je dosedaj znašala celi dan, prihranjena.

* Nevarnost za Novi Sad minula. Po vstopu iz Novega Sada je bilo predvčeršnjim stanje vode neizpremenjeno 658 cm. Kulminacija poplave je bila v noči od sobote na nedeljo. Zatrjuje se, da je sedaj nevarnost za Novi Sad minula. Vendar pa še obstoji bojazen glede nasipov, ki so na mnogih krajih poškodovani in se je bati, da bodo težko vzdržali veliki pritisk vodnih mas. V okolici so bili nasipi na nekaterih krajih prebiti, da so vodi omogočili povratek v Donavo. Tudi v slavonski Podravini ni več nevarnosti, ker Drava pada od dneva do dneva. Na poplavljenem terenu je voda manjša mnogo peska, kar bo znatno oviralo obdelovanje.

* Nove aretacije v aiferi Reichherzer. Pri zagrebški železniški direkciji se že tri dni vrši energična preiskava v zadevi oslejškega blagajnika Reichherzerja. Iz Beograda so prišli v Zagreb in Oslje posebni odposlanci prometnega ministrstva. Dosedaj so ugotovili, da je Reichherzer ponesveril 1 milijon 900.000 dinarjev. smatra pa se za gotovo, da bodo dognali še nove vsote de-fraudacije, tako da bo znašala vsa vsota do tri milijone dinarjev. V Zagrebu so že aretirali dva uradnika, ki sta delala v sporazumu z Reichherzerjem. Iz Oslje se poroča, da je bil aretirani železniški uradnik Kirchlechner. Priznal je, da je bil najboljši prijatelj Reichherzerja in da mu je na njegovo prošnjo dal pila, s katero je izvršil samomor.

* Pri kopanju utonil. V Zagrebu je pri kopanju v Savi utonil preteklo nedeljo redovni Ignacij Tesko. Zašel je v globok tolmun. Ker ni znal plavati, je kmalu izginil v vodi. Ko ga je pozneje potegnil iz vode krojaški vajenec Matija Kuhar, je bil nesrečni vojak že mrtev.

* Poskusen samovor iz obupa. Nedaleč od glavnega kolodvorja v Zagrebu so opazili v nedeljo popoldne na progi žensko, ki je plakala in se hotela vreči pod vlak. Vlakovodja je vlak ustavil, nakar so obupano žensko odstranili. Vendar pa se je kasneje zopet vrnila, očitno v namenu, da izvrši samomor. Ko so jo privedli na policijo, je

izjavila, da je Oiga Mlakar, 23 let stara delavka, rodem iz Krškega. Pred meseci se je seznanila z brusačem Edmundom Jurmanom in živela z njim v skupnem gospodinjstvu. Pred 14 dnevi pa jo je zapustil in odšel iz Zagreba. Bila je v blagoslovljenem stanju in jo je skrb za sebe in otroka spravila v obup. Na policijo so mladenko pomirili in ji tudi obljubili, da bo sprejeta v porodnišnico, čim pride čas poroda.

* Krojna šola, Ljubljana, Stari trg 19. otvori 1. avgusta specialen damski tečaj krojenja za učitelje iz cele Slovenije z znižanim honorarjem. Vsaka g. učiteljica ima priliko, da se med počitnicami popolnoma samostojno nauči izdelati vsak plašč, lopico, bluzo, obleko itd. Za krojače šivilje, nešivilje je poseben tečaj in zadnji v tej sezoni.

* Najnovejša bluze, obleke, batistno perilo in otroške obleke priporoča Kristofor-Bučar, Ljubljana, Stari trg 9.

* Tkanina »Eternum« nedosegljiva. 172 * Stencil je najboljšo sredstvo proti stenam. Glavna zaloga drogerija Kanc, Zidovska ulica. 183

Prvi spomenik kralju Petru I. Osvoboditelju v Sloveniji

bo odkrit v velikimi slavnostmi v nedeljo 1. avgusta v Kranju. Naj bo ta dan čim sijajnejša narodna manifestacija. Prilavljenih je že ogromno število narodnih društev. Vožnja polovična.

Iz Ljubljane

u— Mestni ženski odbor »Jadranske Strazice« v Ljubljani ima v četrtek 29. t. m. ob 5. popoldne v damski sobi kavarne Emona izredne sestanek. Odbornice se vabijo, da se vadeže zanesljivo udeležijo.

u— Javen železničarski shod bo v sredo, 28. t. m. ob 19.30 v dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Dnevni red: 1.) Poročilo zastopnikov UNŽ o borbi za kreditne delavskih mezd za ljubljansko in zagrebško direkcijo, ki so bili od generalne direkcije in ministrstva saobračaja nezadostno odmerjeni in nakazani. 2.) Protest proti odpustitvi in izprijem delavcev gradbe, prometa in ekonomskega oddelka (skladišč) radi nezadostnih kreditov in proti znižanju urnin. 3.) Slabo stanje prog, prometnih naprav in sistematično umičevanje istih zbog nezadostnih kreditov in pomanjkanja materiala. 4.) Protest proti ustavitvi izplačila z zakonom zajamčene 20% doličade nenastavljenemu osebju, ki vrši eksekutivno službo na sistemiziranih mestih. 5.) Zahteva gradnje upravnih stanovanj za železničarje v prometnih krajih, a osebno v močnejših prometnih središčih. 6.) Protest o nameravanem odteglaju od draginskih doklad uslužbencem in uradnikom državnih železnic. 7.) Protest proti odpustu nastavljenega in nenastavljenega osebja državnih železnic. 8.) Zahteva po uveljavljanju pravicnikov in drugih zahtev, predloženih generalni direkciji v ministrstvu saobračaja. Železničarji, vsi na shod, da javno protestiramo proti krivicam, ki jih dela generalna direkcija in ministrstvo saobračaja. — Oblastni odbor Udruga jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev, Ljubljana.

u— Izredni občni zbor ljubljanskega šahovskega kluba. V soboto, 31. t. m. se bo vršil izredni občni zbor ljubljanskega šahovskega kluba v prostorih restavracije »Slo«. Dnevni red je sledeči: 1.) Poročilo odbornikov. 2.) Volitev novega odbora. 3.) Priprave za savezni kongres. V slučaju, da se občnega zbora ne udeležijo tretjina članstva, se bo pol ure nato vršil drugi občni zbor z istim dnevnim redom.

u— Policijske prijave. Od nedelje na ponedeljek so bili priljavljani policijski sledeči slučaj: 1. tatvina, 1. poskušena tatvina, 2. prestopka kaljenja nočnega mira, 1. poškodba tuje lastnine, 1. izgred, 1. prireditev z godbo brez dovoljenja 2. prestopka železniških predpisov in 12 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacije so bile izvršene 3 in sicer: 2 radi izgreda ter kaljenja nočnega mira in 1 radi prepovedanega povratka. u— Truplo dijaka Filipa Setine najdeno. V nedeljo, ob 20. uri so potegnili v novi elektrarni na Fužinah iz vode truplo 12 letnega dijaka Filipa Setine iz Nov. Vodmata, ki je padel dne 18. t. m. pod mostom v Štepanji vasi v Oruberjev prekop in utonil. Truplo ni kazalo nobenega znaka razpadanja. Tekom letošnjega leta so potegnili na Fužinah iz Ljubljanske že 14 trupel utopljen cev.

u— Nesreča v Sodni ulici. V soboto popoldne se je težko ponesrečila v Sodni ulici v veži hiše št. 3. tamkaj stanujoča hišnica Antonija Zmayer. V klet hiše so odnašali delavci premog in ga spuščali skozi odprtino v veži, s katere je bila preje odstranena železna mreža. Zmayerova, ki je prišla ravno s trga, na to ni pazila ter je zgrmela nenadoma v 4 m globoko klet. Pri padcu si je zlomila levo roko in nogo.

u— Navrtan sod jedilnega olja. Trgovci Rudolfi Orozky, stanujoči na Medvedovi cesti št. 17., je imel na dvorišču hiše št. 50 na Celovski cesti večjo število sodov, napolnjenih z jedilnim oljem. V noči na nedeljo se je spizljal na dvorišče neznan zlikovec, ki je en sod navrtal. Ko je brkone svoje s seboj prineseno posodo napolnil, je tat odšel in pustil, da je ostalo olje steklo po tleh. Trgovec ima nad 4000 Din škode.

u— Zopet kolesar. V nedeljo ob 17. je vozil avto barona Cojza, tajnika vplesema v Ljubljani, v smeri na Ljubljano. Nasproti mu pride kolesar, očitno »v rožcah«, po napačni strani ceste. Hoteč se mu vendar ogniti, je avtomobilist zapeljal v jarek, kar ga je stalo šipo: vrhuteja je dobil voz še druge poškodbe. Nediscipliniranost in skrajna malomarnost kolesarjev dosega skrajne meje.

u— Težka nesreča v Zapužah. V soboto na večer se je pripetila v Zapužah težka nesreča, ki bi se skoro končala še bolj tragčno. Nekako ob sedmih zvečer je vozil šofer Bela Lieber z avtomobilom z Ble-

da proti Ljubljani svojega gospodarja ravnatelja zavarovalnice iz Subotice, Deziderja Poganyja, njegovo soprogo ter sina in dve drugi dami. V Zapužah, blizu pri »Slepem Jazmu«, je pripeljal po levi strani nasproti s kolesom 52 letni stavni delovodja pri Tönniesu, Josip Vehovec, stanujoč pred Kolinsko tovarno v baraki. Vehovec se za svarilna znamenja s hupo ni zmenil, marveč je vozil kar naprej, tako da je šofer tik predno bi nastalo trčenje, komaj se ustavil avto s tem, da ga je z vso silo zavril. Pri tem pa je okrenil z vozom levo, zavozil na kup gramoza, s sprednjim koncem pa za del v brzojavni drog, da se je razbila šipa. Istočasno, kakor šofer z vozom, je zapeljal tudi Vehovec na nasprotno stran in ga je avto podrl. Vehovec se je pri padcu močno poškodoval in obležal v nezavesti, ranjen na glavi in po životu. Šofer je ranjenca takoj naložil na avto in ga odpeljal v bolnico, dočim je precej strto kolo izročil gostilničarju Šušteršiču v šrambo. Nesrečo je seveda povzročil Vehovec sam, ki je ignoriral cestni policijski red.

Iz Maribora

a— Prosta stanovanja. Za sledeča prosta stanovanja je treba do četrta 29. julija vložiti prošnje pri mariborskem stanovanjskem sodišču I. stopnje: Ena soba in kuhinja na Pobreški cesti št. 6, 2 sobi in kuhinja na Aleksandrovi cesti št. 64-1, 3 sobe, kabinet za služkinjo in kuhinja v Orožnovi ulici 2-1 ena soba in kuhinja v Studenčih in Ciril Metodovi ulici 18 (podstrešje) ter ena soba in kuhinja v Studenčih v Krpanovi ulici 18.

a— Poroka. V soboto, dne 24. t. m. sta se poročila v Mariboru gosp. Josip Konrad, železniški uradnik v Zagrebu in Ivanka Dolničarjeva, hčerka restavratke na južnem kolodvoru v Mariboru gospe Ivanke Dolničarjeve, vdove po pok. Fr. Dolničarju znanem restavratju. Bilo srečno!

a— Na povratku iz 11 letnega ruskega ujetništva. Preteklo nedeljo sta se vrnila iz Rusije vojna ujetnika Teodor Maodoš, doma iz Medaka v Liki in Stojan Toruntaš, doma iz Černičana pri Sarajevu. Maodoš je bil ujet 1. 1915. ter se največ nahajal v Astrahanu. Toruntaš pa je padel v roke ruske vojske 1. 1916 in je preživel največ časa v Mandžuriji na kitajski meji. Oba sta bila tudi leta 1918. srbska dobrovoljca, prvi je bil celo v Dobruđi težko ranjen. V Jekaterinoslavu se je poročil z neko Rusinjo, katero je pripeljal skupno s sinčkom v svojo staro domovino. Oba sta pravila, da je še veliko naših ujetnikov v Sibiriji. Te dni odpotujeta vsak v svoj rodni kraj.

a— Nedeljska promenada v filmu. Kino podjetje Apolo stalno preseneča mariborsko občinstvo s filmskimi posnetki iz življenja Maribora. Danes se prične predvajati poleg filma »Tri žene« in gasilskih slavnosti v Mariboru tudi filmski posnetek z nedeljske mariborske promenade ob priliki koncerta v mestnem parku.

a— Mariborska nedelja je bila krasen vroč julijski dan, kakršnega so si Mariborčani že dolgo želeli. Polovica Maribora se je preselila v okolico, največ na zeleno Pohorje. Topot je bila tudi nedeljska kronika dokaj bogata. Zegnanje v Limbušu je kronal umor nekega delavca, Drava je zahtevala za svojo kratko kopalo sezijo kar dve človeški življenji, večer pa je kmotal v pričakovanju nevihte, ki je kasneje res tudi zdivila.

a— V rokah tatu in zvodnika. Včeraj se je posrečilo mariborski policiji iztakniti in aretirati izredno nevarnega lopova, tipa iz mariborskega dna. Pred par dnevi je prišlo v Maribor mlado dekle, doma neke iz Medmurja, da si poišče službo. Na glavnem kolodvoru je padlo v roke nevarnemu prijatelju žensk Ivanu V., ki se ji je ponudil, da ji preskrbi službo in jo končno pelja na svoj dom. Tu je pričel kmalu z jasno karto in ji s silo prigovarjal, naj se mu vda in postane prostitutka za njegovo vzdrževanje. Poleg tega ji je še siloma odprl kovčeg ter ji odvzel dve obleki in nekaj perila ter vse prodal. Konec je napravila policija, ki je lopova aretirala in predala sodišču.

Iz Celja

e— Redni sestanek članov krajevnih organizacij SDS za Celje mesto se bo vršil v sredo zvečer ob 20.30 v mali dvorani Celjskega doma.

e— Osebna vest. V Celje je premeščen iz pujske realne gimnazije prof. dr. Karel Zelenik. V Ptuj pa je premeščen s tukajšnje realne gimnazije gđ. dr. M. Zalaznikova.

e— Tombola nižjih poštelnih uslužbencev se je vršila v nedeljo ob veliki udeležbi občinstva. Glavne dobitke so dobili sledeči: šivalni stroj ga. Marica Kavs, soproga brzojavnega mojstra v Celju; moško kolo Emil Krivec, ključavničarski vajenec; kuhinjsko opravilo v Weber, Gledališka ulica 5; četrti dobitke Miha Weber, Klavna ulica št. 1; peti Rogoršek Franc, Ljubecno 25; šesti Češko Žoze, Zagrad; sedmi Lešnik Maks Sp. Hudinja 24; osmi Trbovc Tereza, Št. Jur ob Juž. žel. delovci Gašček Jakob Sv. Lovrenc 1; deseti Pisanec Jakob, Gaberje; enajsti Komerički Jože, Trnovlje; dvanaesti Likonik Mici, Zidani most. — Mnogi so se z upanjem na srečo udeležili prireditve, a so morali oditi praznih rok.

e— Sportni dan v Celju. V nedeljo se je vršil v Celju sportni dan, ki je vsled lepega vremena zelo lep potekel. Ljudstvo je z zanimanjem sledilo posameznim točkam. Zlasti je ugajala hazena, ki je bila za Celje nekaj novega.

e— Vse je pri starem. Svoj čas smo kritizirali nesnago in močvirje, ki se nahaja na dvorišču stare justične palače v Celju. Do sedaj se ni ukrenilo ničesar za odpravo tega zla. Uprava se izgovarja, da nima razpoložljivega potrebnega kredita. Obračamo se tem potom na nadrejene zdravstvene oblasti, da predlagajo za upravo »justične palače« potrebne kredite in rešijo one letnike, ki niso na smrt obsojeni pred okuženjem z raznimi bacili.

e— Kdo je močnejši? Jaka in Jože sta popivala in veselo prepevala v zakotni gostilnici do pozne ure. Ko so se vrata za njima zaprla, sta postala naenkrat sršena-

sta. Rogovilla sta po ulicah in se pripravila. kdo izmed obeh je močnejši. Pa je prišel stražnik, ju lepo povabil s seboj na stražnico, kjer so uteknil vsakega v svojo celico.

Iz Trbovelj

t— Likvidacija II. rudarske skupine. V Trbovljah se je pretekli dni veliko govorilo o likvidaciji II. rudarske skupine. Delavstvo namreč že več mesecev plačuje prispevke za Delavsko zbornico, ki naj bi prevzela agende omenjene skupine. Zadevo je predložilo rudarsko glavarstvo pristojnemu ministrstvu v Beograd, toda rešitve še do danes ni. V Beogradu so zelo malo informirani o instituciji II. rudarske skupine, ki obstoji le v Sloveniji. Dokler pa v Beogradu ne izrečejo o njej svojega mnenja, ne more biti govora o njeni likvidaciji. Kako riskantna bi bila likvidacija v sedanjem času, je najbolj razvidno iz naznanila ministrstva financ, da bo odobrilo pripravo Delavske zbornice v Ljubljani, ki je znašal 2 in pol milijona Din, kvečjemu 750 tisoč Din, ki pa so deloma že porabljeni. Na ta način je resno ogroženo vse nadalje no delovanje Delavske zbornice. Če bi prišlo do likvidacije II. rudarske skupine, pa bi odpadel še oni košček zaščite delavstva, ki je danes še mogoč.

t— Predavanje o higijeni žene se bo vršilo v sredo dne 28. t. m. ob 19. uri.

t— Pregled gostilniških lokalov. Za komisijonalnim ogledom vinotočev, katere so precej iztrebiti, prihaja na vrsto ogled gostilniških lokalov. Vsi gostilničarji morajo v 14 dneh prositi za uradni pregled.

t— Deška in dekliške šole v Hrastniku sta prošili za paralelke.

t— Kabaretni večer v Trbovljah. Trboveljski Sokol priredi 31. t. m. kabaretni večer z zelo pestro vsebino.

t— Iz političnega življenja se je umaknil poslovalca Zadrzne elektrarne g. Klenovšek, ki je dolgo igral odlično vlogo med Trboveljskim delavstvom. Dogodki, ki so se odigrali povodom boja za občino, so pokazali, da je služba poslovalce Zadrzne elektrarne nezdružljiva s posli stranarskega eksponenta v raznih javnih zastopih in pri političnih akcijah. G. Klenovšek je iz tega izvajal konsekvence ter je odločil vsa svoja politična mesta. Odstopil je m. dr. tudi kot član gerentskega sveta.

Sokol

Proslava 20letnice Sokola v Škofji Loki

20 let je preteklo, odkar je priplaval Sokol, nosilec naše narodne ideje, v Škofjo Loko. Ni baš to dolga doba, ali težka, huda je bila za one, ki se niso bili povedali, da so stili suženjstva in da zahtevajo svobodo in enakopravnost za svoj narod. Posebno težko je bilo to baš v Škofji Loki, kjer so imeli varno zavetišče najzagrenejši nasprotniki svobodomiselstva in Slovansva. Toda poštena misel, podprta od značajnih borcev, premaga vse in tako danes po težki dobi 20 borbenih let Ločani lahko ponosno gledajo na svoje delo.

ŠkofjoLočani se tega dobro zavedajo in so tudi temu odgovarjalno proslavili ta veseli, častni dan.

V soboto, 24. julija so imeli slavnostni občni zbor, na katerem je govoril stari borec, brat Bojan Drenik pozdravni govor, za njim pa je poročal o delovanju škofje-loškega Sokola v pretekli dobi brat Zahradnik. Spominjal se je lepih in žalostnih trenotkov, posebno vseh umrlih članov. Mlad naraščajnik je temperamentno deklariral prigodno, sokolski tamburaši pa so zasvirali več domovljubnih komadov.

V nedeljo popoldne je bil slavnostni sprejvod, katerega so se poleg domačinov udeležili tudi zastopstva sosednih društev. Na trgu je pozdravili Sokole goste notar Sink, za kar sta se mu zahvalila odposlanca, starosta gorenjske župe dr. Semrov in inž. Zelenko.

Najveličastnejši je bil trenotek, ko je načelnica, sestra Dolenceva, hčerka enega izmed naših najbolj zaslužnih sokolskih delavcev, brata Frana Dolence, pripela na škofje-loški prapor nov trak z važnim nagovorom, češ: z osvoboditjem je končano važno delo, nov trak pa nas naj spominja in bodri k novemu delu, ko osvoboditvi zaslužnih bratov. Popoldanska nedeljska sokolska prireditev je moralno in gmojno prav dobro uspeła. Nastopilo je okrog 30 članov, skoraj isto število članic, precej moškega in ženskega naraščaja in dece.

Prostje vaje članov vsled malega nespoznanja med godbo in telovadci, ki niso imeli prilike vežbat z godbo, niso bile vedno na višku, pač pa so članice in naraščajke kakor tudi deca, pod vodstvom neumorne načelnice sestre Dolenceve žele splošno pohvalo. Nepozaben pa bo ostal vsem obiskovalcem nedeljske sokolske telovadbe v Škofji Loki nastop naraščajnikov, ki so strumno izvajali proste vaje in vaje na orodju. Res užitek je bil gledati krasno mišičasta telesa naših bodočih tekmovalcev, ki bodo gotovo ponesli naše ime častno v daljni svet. Šestnajstletna, sestojča iz 8 članov in 8 članic, je hvalevredno izvajala precej oklepne proste vaje in žela zato dolgotrajni aplavz.

Prireditve se je udeležilo tudi mnogo članov iz Ljubljane s saveznim načelnikom dr. Murnikom in raznimi drugimi odličnimi telovadci, nadalje so bili prav častno zastopani tudi Kranj, Trzin, Gorenja vas itd.

Na telovadišče je prihitelo nebroj domačinov in tudi iz okoliških vasi so prišli gledalci. Mnogo jih je bilo na cesti nad telovadiščem, od koder so imeli prav lepo priliko, da vidijo naše sokolske tekmovalce. Vidi se, da tudi med našim kmetiskim ljudstvom narašča zanimanje za Sokolstvo. Po telovadbi je večina odšla v Sokolski dom, kjer se je mlado in staro zabavalo, deloma tudi zavrtelo ob

Prava antiseptična voda za usta

Naši onstran granic

p— Italijanska igra z narodnimi manjšinami. Poslanec dr. Besednjak poroča v »Goriški Straži« o mednarodnem zborovanju, ki se je vršilo pretekli mesec v Londonu in na katerem so bili zastopani tudi Jugoslovenci in Italijanci. V odboru za narodne manjšine je Italijan Giannini pokazal, kako se Italija igra z narodnimi manjšinami. Dne 31. maja je bilo v Rimu posvetovanje italijanske zveze društev za Zvezo narodov. Z htevalo se je, da se prizna obstoj nemške in slovanske manjšine v Italiji da jim pritečejo vsaj one pravice, ki so drugim priznane v mirovnih pogodbah in da naj se njihove zahteve priporočijo pri vladi. Obstoj so priznali. Giannini je predlagal samo to, da naj Italijanska zveza izroči spomenico manjšin načelniku vlade Mussoliniju. Predlog je prodiral. Ko je v Londonu nemški poslanec baron Sternbach začel govoriti o razmerah manjšin v Italiji, je Giannini burno protestiral, češ da Sternbach nima pravice govoriti o stvari, ki še ni rešena. Treba počakati odgovora načelnika italijanske vlade. Giannini je imel uspeh, razprava o narodnih manjšinah v Italiji je bila ustavljena. Nadaljevati bi se mogla šele po Mussolinijevem odgovoru. Tega pa najbrže ne bo... Proti predloženi resoluciji se je takoj vzrepenčil Giannini in razlagal, da ima Italija skupine Grkov, Albancev, Langobardov, Romunov itd. pa so vsi postali Italijani. Zanj je narodnost nekaj relativnega in tok zgodovine se ne da ustaviti. Zgodovina je sila, ki podere vse, kar se ji upira, pustimo ji svobodni razmah. Sledile so živahne zavrnitve. Sprejeta je bila resolucija, ki izreka prepričanje, da se vprašanje narodnih manjšin da zadovoljivo rešiti le tedaj, ako se smatrajo manjšine kot vrednota v državi in se izpolni njih želja, da bi bile glede svojega jezika, vere in kulture vladane po posebnih navodilih in ukrepih. Zvezi narodov se odda priporočilo, da se njene članice opomore na resolucijo s tretjega obnovega zborovanja, kjer se izraža upanje, da se bodo države, nevezane na zakonite obveze, napram manjšinam ravnale vsaj z ono pravičnostjo in strpnostjo, kakor jo zahtevajo mirovne pogodbe... Italija tega noče, marveč hoče svoje manjšine kar najhitreje »asimilirati«.

p— V Ledinah ob meji živi sedem vdov, ki nimajo ne italijanskega ne jugoslovenskega državljanstva. Italijanska vlada jim je prošnjo odbila. Jugoslavija pa se ravna po čl. 82. senčermenske pogodbe, da omejene žene glede državljanstva sledijo stanu svojih mož. One žene bi bile postale jugoslovenske državljanke, ako bi ne bile poročene, italijanske pa, ako bi bili njihovi možje še živi. Pravilo bi bilo to, da bi dobile italijansko državljanstvo ali Italija se dosledno brani, kjer le more, jugoslovenskega življa. Vse žene so vezane na novo svojo domaćino in ker je ta sedaj pod italijansko oblastjo, bi jim morala ta priznati državljanstvo.

p— Velika fašistovska zborovanja. V nedeljo se je vršil v Trstu kongres sindikatov, na katerem sta bila navzoča Rossini, organizator fašistovskih sindikatov in Melchiori, najmlajši generalni podtajnik fašistovske stranke. Trst je bil v zastavah. Melchiori je predsedoval zborovanju zveznih ravateljev in političnih tajnikov tržaške, reške, videmske in istrske pokrajine. Gre za velikopotezne načrte, po katerih ima fašizem naglo zjeto vse drugorodno prebivalstvo in se ugotoviti vsesplošni raznovrstni svojimi organizacijami. Obmejna dežela mora dobiti čisto fašistovsko lice.

p— Matura na realni v Idriji. Zadnji razred idrijske realke je poselelo 23 učencev in 3 učence. Dober uspeh je doseglo 7 učencev, ti so bili priznani za zrele brez izpitov, 19 jih je prišlo k maturi. Prestalo je maturo 6 učencev, ostale čakajo novi izpiti na jesen. K izpitom se je prijavilo tudi

24 privatistov, večinoma takih, ki so delali izpite že lani.

p— V Spodnjem Logu pod Mangartom je umrl g. Andrej Černuta, znan in spoštovan posestnik in gostilničar. Naj počiva v miru!

p— Glede bivenja tujecev v deželi velja jo sedaj izredno strogi predpisi. Družine, katere je obiskal kak njihov član, ki je tuj državljan, morajo takoj in natančno obvestiti varnostno oblast o prihodu in odhodu svojih ljudi, ker jih sicer zadenejo težke kazni. Varnostni organi tudi pridno nadzorujejo takele domače tujece, zlasti ako so prišli iz Jugoslavije.

p— Požar, ki je izbruhnil pri Sv. Soboti v soboto zvečer, je uničil motorno jadrnico iz Pirana, na kateri je bilo naloženih 90 ton bencina in petroleja. Jadrnica je imela odpluti. Pomorščak Fonda je prižgal vžgalico menda da bi prižgal plin v cilindru. Tu pa je izbruhnil v kabini motorja velik plamen. Prihiti so ognjegasci, ki so odrinili gorečo jadrnico od pomola na morje, kjer se je potopila. Goreči bencin je plaval na širini več sto kvadratnih metrov. Dva pomorščaka sta težko ranjena.

p— Strašna nevihta je divjala pretekli teden po celi Juliji krajini. Škoda je ogromna. Iz Komna prihaja vest, da je tam in okoli Stanjela debela toča oklestila vinograde. Posestniki si so upali na 100 hektov terana, ga bodo mogli pridelati komaj par hektov. Nad cerkveno občino se je utrgal oblak. Cesta iz Cerka v Idrijo in Sv. Lucijo je na več krajih močno razrita. Trpeli so tudi gozdovi. Voda je odnesla mnogo lesa. Most na Zelino se je porušil in tako pojde za dalje časa promet z lesom po cesti Idrija—Crni vrh—Ajdovščina. Podobna poročila pravijo, da je trpela v nevihti posebno še vas Lipa na Krasu. V Hlevniku in tam okoli v zapadnih Brdih je toča pobila vse, kar je bilo ostalo še dobrega od prejšnjih neviht.

p— Tržaške »Novice« so bile pretekli teden zaplenjene z utemeljitvijo, da članek »Vesokolski kongres v Pragi« vsebuje trditve, ki ne odgovarjajo zgodovinski resnici in ki imajo tendenciozen namen ter da goriški dopis »Svetnik Bonne premeščen« stremi po diskreditiranju oblastnih ukrepov.

p— V Dolini so pred nekaj dnevi inštalirali nekaj občinski svet. To seveda ni občinski svet kakor nekdanji, ali v tem svetu so tudi domači razumni možje, ki bodo lahko dajali načelniku občine dobre nasvete, da se bo tako pomagalo spraviti občinsko upravo zopet v pravi tir.

p— V Mačkoli bo 1. avgusta velika prireditve društva »Primorsko«. Sodelovala bodo sosedna društva.

p— V Vrtojbi so pokopali mladega moža Josipa Saksida, ki je dolgo časa uspešno deloval pri Citalnici. Pogreb je bil zelo lep.

p— V Komen so pripeljali miličniki v zapore nekega Frana Kraglja, ki se je izdajal za zaupnika fašistovske stranke ter tako osleparil nekaj ljudi. V Velikem Dolu je nekemu obljubljaj, da postane lahko podeštat, seveda ako bi dal Kraglju na roko precej lir. Od neke ženske je izvil okoli 50 lir. Takih »fašistovskih zaupnikov« se zna v sedanjih dobi pojaviti precej po raznih krajih dežele. Pozor!

p— Pred poroto v Gorici se je vršila razprava proti Ludviku Cimpricu, ki je bil obtožen, da je svojega uca Antona Juge obdeloval s čevljem toliko časa, da je nastopila smrt. Zgodilo se je to na Kamnem. Nastal je bil preprič med Cimpricem in Jugo. Jug je Cimpricu očital pijanost in nedelnost. Znan pa je bil stari Jug kot človek, ki rad zbada in se prepira. Ko ga je Cimpric nabil s čevljem po glavi, je Jug kmalu na to padel in se onesvestil, ob 10. uri zvečer pa je umrl. Pri raztlešenju so ugotovili na možganih razlito kri in sodni izvedenec pravi, da je smrt lahko nastopila tudi valed padca na tla. Cimpric je oproščen.

Gradjanski nogometni prvak države

Gradjanski : Jugoslavija 2 : 1 (1 : 1)

Zagreb je bil v nedeljo v znamenju finalne tekme za državno prvenstvo v nogometu. Vsakdo, ki pozna ljubezen zagrebskega prebivalstva do svojih sportnikov, osobito do nogometnega moštva Gradjanskega, si lahko predstavlja ono nervoznost, v kateri je živel v nedeljo Zagreb. Vsa ostala vprašanja javnega življenja so stopila v ozadje. V vseh krogih se je razpravljalo le o vprašanju, ali bo »purgerjem« uspelo priboriti si tako zaželjeni naslov nogometnega prvaka države. Upi Zagrebcianov so bili zelo majhni. To so priznali celo najhujši »drukerji« za Gradjanskega, saj jim je bilo znano, da se nahaja moštvo dosedanjega državnega prvaka beogradskega Jugoslavije v odlični formi. Toda težka jim je bila misel, da bi moralo moštvo Gradjanskega zapustiti igrišče poraženo. Z nekakim svetlim fanatizmom so verovali v srečo svojih ljubljencev in se niso varali. Sreča jim je bila mila. Gradjanski si je izvojeval zmago ter s tem postal za letos nogometni prvak države.

Kako veliko zanimanje je vladalo za to tekmo, je razvidno iz tega: da so bili že v petek sedeži razprodani, in sicer 1119 tribunskih, 596 navadnih in 135 ložnih sedežev. Uprava igrišča Concordije je za to tekmo povečala število navadnih sedežev za 200, tako da je bilo skupno prodanih 2090 sedežev. Skupno je bilo prodanih 12.095 vstopnic. Brez pretiravanja se lahko reče, da je nedeljski boj gledalo 14.000 oseb. Iz Beograda so dospeli trije posebni vlaki s približno 1500 sportniki. Pa tudi iz provincije Hrvatske ter iz ostalih večjih mest naše države so prihili sportniki v Zagreb. Sigurno je, da pri nas še ni bilo sportne prireditve, na čigar izid je čakalo občinstvo s tako nestrpnostjo kakor v nedeljo.

Zmagal je Gradjanski. Toda naglasiti moramo takoj, da se ta zmaga ne more smatrati za rečno, ker nikakor ne odgovarja zmoglostim obeh moštev. Moštvo Jugoslavije je v nedeljo s svojo igro pokazalo, da stoji precej nad Gradjanskim. Jugoslavija predstavlja v vseh svojih delih hogo moštvo, ki igra lep, izkultiviran nogomet, ki mu brezdvomno daje pravico, da se smatra za najboljšo moštvo v državi. Toda napadalna vrsta Jugoslavije je nalezela na močno obrambo Gradjanskega, da ji ni bilo mogoče izraziti svojih velikih premoči tudi v številki zabitih golov. Tej obrambi Gradjanskega, predvsem vratarju, našemu Mihelčiču in Mantlerju gre zasluga da je mogel Zagreb v nedeljo zvečer dati duska svojemu navdušenju. Ostali del moštva Gradjanskega pa je pokazal zelo slabo igro, ki se ne da na noben način primerjati z igro Jugoslavije. Pač pa se mora priznati, da so Zagrebčani igrali z izredno poštvalnostjo, ki se jim je tudi izplačala.

Moštvi sta nastopili v sledečih postavah: Gradjanski: Mihelčič—Remec, Mantler, Arnold, Rupec, Vragović—Vidnjević, Hitrec, Perška, Giller, Saraz.

Jugoslavija: Nikolić—Ivković, Stakić—Marković, Petrović, Popović, Sekulić, Petković, Luburić, Jovanović, Gjurlić.

Večina tekme se je odigrala na strani Gradjanskega. Toda, kakor rečeno, je obramba domačinov delala s polno paro ter kljub temu, da ni imela od svoje krilske vrste, ki je bila najslabši del moštva, prav nobene podpore, onemogočila uspeh Jugoslavije. Mihelčič je branil težko in nevarne strele v sijajnem stilu. Tudi napad Gradjanskega se ni mogel v nobenem oziru zanesti na krilsko vrsto. Zmiselnosti v njegovih napadnih akcijah ni bilo. Igral je bolj na prodore. Poleg tega je imel pred seboj še dva tako odlična branilca, kakor sta Ivković in Stakić. Jugoslavija je tehnično in taktično zelo nadkriljevala svojega nasprotnika. V moštvo smo morali obudovati ono lepo razumevanje med posameznimi deli moštva. Točno podajanje žoge, lepo izpeljane akcije, tehnične zmoglosti posrednih igralcev dišijo to naše najboljšo moštvo. Zalibog so nekateri igralci pokazali tudi precej ostro igro.

Kratek potek igre:

Takoj se je videla premoč Beogrjancinov, ki ostro napadajo. V 4. minuti radi handsa Mantlerja diktirano enajstmetrovski, ki jo strelja Sekulić, odbije Mihelčič v kornec. Prosti strel proti Jugoslaviji konča v outu. V 17. minuti lepo izveden napad Jugoslavije in Petković zabije prvi gol. V 20. min. hands Petrovića. Giller zabije prosti strel v out. V 40. min. scrumage pred golom Jugoslavije in Perška izenači. V 43. min. scortja Jovanović, toda sodnik gola radi off side ne prizna.

V drugi polovici se slika ne menja mnogo. Jugoslavija je vedno v premoči, vendar igra Gradjanski nekoliko boljše. Igra postaja z obeh strani precej surova. V 40.

min. diktirani svobodni strel iz daljave 16 m strelja Giller preko prečke. V 41. min. zakrivi Stakić hands in ob divjem navdušenju Zagrebčanov pretvori Giller enajstmetrovko v vodeči gol. S tem je bila tekma tudi že odločena. Tik pred koncem je prišlo do incidenta med Ivkovićem in enim delom publike.

Slabo je sodil g. Felver, ki nima toliko odločnosti, da bi vodil tako težko tekmo. Ta po igri in zmoglosti nezaslužena zmagala Gradjanskega je izzvala med zagrebskim občinstvom razumljivo navdušenje. Se pozno v noč so se slišali po ulicah mesta vzkliki Gradjanskemu.

Ljubljana : Maribor 13 : 1 (4 : 0)

Nedeljska tekma med reprezentanco LNP in reprezentanco Maribora je bila zamišljena kot trening tekma za nastop na širši reprezentanci proti osiškemu za kraljev pokal. Nudila je prav dober sport ter je dala podsavestnemu kapetanu lepo možnost da pred končevalno sestavo naše reprezentance še enkrat pregleda vrste naših najboljših nogometašev.

Ljubljanska reprezentanca je predvedla prav lepo in koristno igro. Zlasti se je odlikovala napadalna vrsta, ki je imela v Martinaku dobrega vodjo. V slednjih petih predložkih je obema zvezama Omanu in Dobretu dajal prav lepe prilike za streljanje, ki sta jih ta dva tudi dobro izrabljala. Tudi kombinacijska igra napadalne vrste je bila lepa. V krilski vrsti sta se odlikovala Gabe in Zemljak, dočim je Lado bil nekoliko slabši. Branilca Pleš in Beltram na mestu. Nesiguren pa je bil zopet Miklavčič, ki igra preveč za publiko.

Pri Mariborčanih je bil najboljši vratar Geuer, ki je s svojo igro rešil svoje moštvo še hujšega poraza. Branilca sta igrala z izredno poštvalnostjo, toda nepretrgani napadi Ljubljane so ju iztrpali. Krilska vrsta ni zadovoljiva, zlasti ne Bergant. Napadalna vrsta ni pokazala nič osebitega; Pernat ni na desnem krilu je zelo nadkriljeval svoje tovariše.

Scortali so: za Ljubljano Oman 5, Dobret 4, Martinak 3, Kreč 1; za Maribor Vodeb.

Sodil je g. Ahčan.

Sportni dan v Celju

Stepišnik premaga dr. Perperja v teku na 100 m.

V nedeljo je SK Celje priredil sportni dan, za katerega je vladalo zelo veliko zanimanje. Stafetnemu teku skozi mesto je prisostvovalo več tisoč gledalcev. Zmagala je stafeta Primorja. Za njo je prišla na cilj stafeta Ilirije, kot tretja pa stafeta Ptuj.

Senzacija popoldanskih lahkoatletskih prireditev je bila zmaga Stepišnika (Ilirija) nad dr. Perperjem v teku na 100 m. Ostali rezultati so bili: 200 m: 1. Močan, 2. Weibl (oba Primorje). 400 m: 1. Močan, 2. Omerza (Ilirija). 1500 m: 1. Gaberšek (Ilirija). 2. Janovski (Prim.). 3000 m: 1. De Reggi.

Pri propagandni hazena tekmi med dvema družinama Ilirije, od katerih je bila ena ojačena z igralniki Atene, je zmagala prva družina s 7 : 1.

Nogometna tekma med SK Celje in Atletiki je z 1 : 1 ostala neodločena.

Villacher Sportvereinigung v Mariboru

Villacher Sportvereinigung (Beljak) : Rapid 5 : 1 (2 : 1). V soboto popoldne je absolviral Villacher Sportvereinigung, prvak Koroške, svojo prvo gostovanje v Mariboru proti domačemu Rapidu in zmagal, darsi ni zaslužil tako visoke razlike golov. Tekma ni nudila prav nobenega sportnega užitka. Gostje, ki so nastopili s kompletnim moštvo, so bili brez dvoma boljši. Ni majo pa v igri nobenega sistema ter niso pokazali nobene kombinacije. Isto velja tudi za domače moštvo, ki je sploh predvedlo eno svojih najslabših iger. V prvem polčasu je potekla igra v približno enakem razmerju moči, pozneje pa je postala ponostljivost Rapida zanj usodopolna. Sodil je dobro g. Radolič.

Villacher Sportvereinigung (Beljak) : B reprezentanca Maribor 4 : 1 (2 : 1). V nedeljo je odigral Villacher Sportvereinigung prvak Koroške, svojo drugo tekmo na gostovanju v Mariboru. Prvotno je bilo dočleno, da bo »Maribor« igral proti Beljancem. Toda ISSK Maribor je moral svoje najboljšo moči dati v reprezentanco, ki je igrala isti dan v Ljubljani. Zato je nastopila proti gostom druga reprezentanca, sestavljena iz igralcev »Maribora« in »Rapida«. Tekma sama ni nudila nikakega sportnega užitka, kajti eni kakor drugi so igrali jako slabo. Gostje imajo svojo najboljšo oporo v obrambi, ki je odbijala vse napade domačinov. Domačini so igrali leno, brez vsake miselnosti kombinacije. Dobra je bila edino obramba z vratarjem Dolinškom, ki je žel obilo pohvale. Igra je postajala mestoma, posebno proti koncu precej surova, kar ni naredilo najboljšega vtisa i od gostov i od domačih. Sodnik g. Nemec je bil precej nesiguren.

Ostale nogometne tekme

LJUBLJANA: Juniorske tekme za pokal Ilirije: Jadran : Mladika 3 : 1, Mars : Svoboda 4 : 1, Hermes : Triglav 5 : 1.

MURSKA SOBOTA: Rapid old boys (Maribor) : SK Mura 4 : 4.

ZAGREB: Viktorija : Concordia 2 : 1. SARAJEVO: Slavija : Jedinstvo (Beograd) 5 : 1.

DUNAJ: Skoraj vsa dunajska moštva so na gostovanjih v inozemstvu. V okviru ljubljanske tedna je zmagalo komb. moštvo Simmeringa jubilarita Helforta s 5 : 4 (3 : 2) v prvenstvu I. amaterskega razreda je porazil Baumgarten klub Wieden s 4 : 3.

GRADEC: Sturm : Strassenbahner 3 : 3 (2 : 1).

KARLOVE VARY: Slavija (Praga) : Karlsbader Sp. C. 7 : 2 (3 : 1).

TEMESVAR: Amateure (Dunaj) : Kinitzi 4 : 3 (2 : 0).

WR. NEUSTADT: Rudolphshügel (Dunaj) : Sp. C. Wiener Neustadt 5 : 1 (1 : 0).

LANDSKRONA: Simmering je na švedski turneji izvojeval šesto zmago s tem, da je porazil sportni klub Landskrona s 3 : 2 (2 : 0).

RIGA: Letiska : Svedska 4 : 1.

Kolesarska dirka ASK Primorje

V nedeljo se je vršila koles. dirka ASK Primorje na 106 km dolgi progi Ljubljana—Bled—Ljubljana. Ker so bili na cesti iz Ljubljane v Kranj nasuti žebli, so imeli vsi dirkači po par defektov ter so radi tega dosegli slabe rezultate.

Ob 1 uri 6 min. je startala skupina 9 dirkačev klubov Ilirija in Primorje. Po St. V. du je imel prvi defekt Mezi, ki se slabo umakne in pri tem podre Glaviča in Nagodeta. Malo naprej je imel Glavič, ki je lovil prvo skupino, defekt, radi katerega je od nadaljnega tekmovanja odstopil. Pred Medvodami je imel tudi Nagode defekt. Tudi on je odstopil. Po Medvodah sta imela defekt Hvala in Zanoškar, urno popravita ter prideta zopet v vodilno skupino. Pod klancem v Kranju sta imela zopet defekt, popravita in lovita zopet skupino. Takoj od Kranja je imel Zanoškar tretji defekt ter je zaostal za 3 min., za Hvalo, ki dohiti v Radovljici ostale dirkače. Pasirali se Bled v naslednjem redu. I. Hvala ob 3 uri 3 min, II. Kosmina ob 3.5, III. Zanoškar ob 3.7, IV. Meze ob 3.8, V. in VI. Goltes in Pelz ob 3.12. Malo pred Bledom je moral Kokalj radi defekta odstopiti. Okrog jezera vsi brez incidenta, razven Zanoškarja, ki je padel. V Hvalo, ki je vozil na vzdol po klancu iz Bleda, je zadal avtomobil, da je moral Hvala radi defekta na kolesih odstopiti. Nazaj grede so imeli dirkači od Kranja sem zopet defekte, radi katerih je moral odstopiti Kosmina. Na cilj so prispeli 1. Srečko Zanoškar (Primorje) v 4 urah, 4 min. in 54 sek. 2. Meze Vilko, 3. Pelz Pavel, 4. Goltes Ivan (vsi trije K. Ilirija).

Zelo vzorno je organiziral in vodil dirko g. Brumat. Po vsej progi je spremljal v avtomobilu dirkače g. Besednjak.

Prijave za Ljubljansko konkurenco. Prijave sprejema od 3. avgusta popoldne Avto klub, ki nas naproša, da opozorimo vse goste, ki želijo prijavnico, da se ali ustmeno, telefonsko ali pa pismeno obrnejo na Sekretariat Avto kluba, Ljubljana, Kongresni trg. V nedeljo se je vršil zopet živahen trening na Ljubljanski krogi. Bilo je kakih 25 motornih vozil na progi. Živ interes, ki ga kaže tudi avstrijska industrija in avstrijsko strokovno časopisje, nam da upanje, da bodo tudi tamošnji sportni krogi poslali svoje vozače v boj, posebno ko so na uspehih Jugoslovencina na Dunaju preteklo nedeljo videli, da imajo tudi v motornem sportu opraviti z vsaj enako vrednim konkurentom.

Daviscup. V soboto se je začel v Caubourg finale med Francijo in Anglijo. Za Francijo nastopajo Borotra, Brugnon, Cochet in Lacoste, za Anglijo pa Crole-Rees, Turnbull, Gregory in Kingsley. Prvi dan vodi Francija 2 : 0. — Od 19. do 21. avgusta igra v finalu v ameriški coni Japonci in Kuba. Zmagovalec (verjetno Japonci) nastopi 26. avgusta in naslednje dni v Forest Hills proti zmagovalcu Anglija : Francija (predvidoma torej proti Franciji). Pokalna turnir v kateri bodo Američani branili dragocen pokal, se vrši od 9. septembra dalje v Philadelphiji. Ameriško moštvo bodo tvorili, kakor javljajo poslednje vesti, Tilden, Williams, Johnston in Chandler.

ASK Primorje (Hazena sekcija). Danes trening tekma na igrišču Ilirije. Slednje igralke naj bodo najkasneje ob 18.45 na igrišču: Krišch, Prekuh, Zanner, Jenko, Vidic I, Erbenik, Kačič, Modic I, Sever. — Trener.

Umor ali uboj v Bistrici pri Limbušu

Maribor, 26. julija.

Demon alkohol, ki je med našim ljudstvom povzročil že toliko gorja, je preteklo nedeljo zopet slavil svoje orgije. Zahleva je za žrtev delavca Antona Sagadina.

Včeraj je bilo v Limbušu izredno živahno. V domači fari se je vršilo žegnanje in narod se je, kakor običajno, zabaval pri vinu. Vendar pa omenjeno slavnje ni zapustilo kakih težkih posledic. Pač pa se je dogodil v bližnji vasi Bistrici v noči na ponedeljek krvav dogodek, ki je močno razburil tamošnje prebivalstvo.

V neki bistriški gostilni sta popivala med drugim delavca Antona Lipnik in Anton Sagadin, nastavljenca v tovarni dušika v Rušah. Oba sta bila menda dobra prijatelja, a sta se kljub temu pričela malo pred odhodom iz gostilne prepirati ter drug drugemu očitati razne stvari. Preprič se je med njima nadaljeval še po odhodu iz gostilne, ko sta šla proti Sagadinovemu domu. Tu pa je došla okoli 24. ure razdraženost obeh do vrhunca in zopet je padlo za prazen nič življenje mladega človeka. Lipnik je v preprič pograbil svoj nož in zaimal tako nesrečno po Sagadinu, da mu je zadal v prsa smrtno rano. Sagadin se je zgrudil na tla in v par minutah izdihnil. Vsaka zdravniška pomoč bi bila zaman. Višje strašne posledice svojega dejanja, je Lipnik takoj zbežal in ga orožniki kljub marljivemu iskanju še niso mogli najti. Dognevalo, da je skočil v Dravo, kjer si je iz obupa vzel življenje. V kolikor je ta vest točna, bo dognala preiskava, ki je že v teku.

Osumljeni Lipnik je vdvoc in oče trč otrok, umorjeni Sagadin pa zapuščala vdova in 7 letno hčerko. Danes popoldne se je vršila na pokopališču v Limbušu v navzočnosti sodne komisije obdukcija Sagadinovega trupla. Ugotovljeno je bilo, da je do bil umorjeni oster zabodjal v desna prsa in da je bila smrt neizogibna.

Zaradi počitnic

uslužbencev in renoviranja dvorane ostane kino začasno zaprt.

Zopetna otvoritev se objavi v časopisih.

ELITNI KINO MATICA, najlepši in največji kino v Sloveniji.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 26. julija 1926.

Višina barometra : 758,4 mm.

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlažn.	Smeri vetra in brzina v m	Oblak.	Vrsta padavine
opazovanja				%		0—10	mm ro / ure
Ljubljana (dvorec)	7.	761.0	18.8	75	SE 3	10	
	8.	761.7	18.4	74	SE 3	10	
	14.	762.2	19.2	72	NNW 3	10	
Maribor	21.	761.1	18.7	76	NE 1	10	
	8.	762.1	16.0	95	SE 5	10	
Zagreb	8.	762.4	18.0	88	SW 1.5	10	14.0
Beograd	8.	759.5	22.0	74	NW 1.5	0	
Sarajevo	8.	761.2	29.0	76	ESE 1.5	9	
Skoplje	7.	760.6	21.0	59	ENE 1.5	0	
Dubrovnik	7.	760.2	29.0	47	mimo	0	
Praga	7.	758.7	16.0	—	W 5	2	6.0

V Ljubljani je povprečni barometer višji kot včeraj za 2.5 mm.

Solnce vzhaja ob 4:37 zahaja ob 19:35. Luna vzhaja ob 20:50. Zahaja ob 05:46.

Dunajska vremenska napoved za turek: Spremenljivo, morda nevihte in semintja dež. Temperatura pod normalno. Severozapadni vetrovi.

Tržaška vremenska napoved za turek: Razni šibki vetrovi. Nebo oblačno in dež. Poneje pretežno jasno. Temperatura od 20 do 26 stopinj. Morje nekoliko razburkano.

Iz življenja in sveta

Svetovna razstava v Filadelfiji

Dne 4. t. m. so otvorili v Filadelfiji razstavo, ki po svoji ogromnosti prekaša vse dosedanje podobne prireditve na svetu. Razstava ima jubilejni značaj in je prirejena ob 150. letnici sestavljenosti in podpisu ameriške »Magna chartae«, dokumenta, s katerim je bila severni Ameriki zajamčena svoboda in popolna neodvisnost. Razstava bo trajala pol leta in bo do konca decembra središče svetovnih potnikov.

Aranžman prireditve je stal ogromno vsoto: 24 milijonov dolarjev. Razstave so se udeležile skoraj vse evropske države in najbolj se opaža odsotnost Nemčije in Jugoslavije, ki sta prišli v Ameriko z zelo pomankljivo reprezentanco. Paviljoni in kolibe so tako razpostavljene, da se sredi ogromnih lop dviga 60 m visok »Stolp svobode«, ki je razsvetljen ponoči in po dnevi ter vzbuja vtis nepremično stoječe puščice, dvigajoče se v oblake.

Poleg belega plemena je močno zastopana na razstavi tudi rdeča rasa. 26 indijanskih plemen pokazuje v posebnem oddelku usodo svojega razvoja v zadnjih 150 letih.

Ker so Američani mojstri v kopiranju vseh mogočih reči, so napravili tudi benečansko četrto s kanali in italijanskimi gondolijerji. Gondole prevajajo pravcati Italijani, katerim je dana na ta način priložnost lepega zaslužka. Praktična Amerika pa je razstavo aranžirala tako, da se z njo proslavlja njena svoboda, obenem pa se stekajo v ameriške blagajne ogromni dohodki.

Še o strelu in njenih poškodbah

Blisk ogroža vsakega človeka, ki se za časa nevihte muči v njenem obrtočju, toda kakor znano, je nevarnost ponekod večja, ponekod manjša. Tako je n. pr. opasno nahajati se ob nevihti v višje ležečih samotnih hišah, zlasti v bližini jezera itd., kakor smo pred kratkim zabeležili. Takisto je zelo opasno za delavce, ki se nahajajo ob nevihti v bližini električnih naprav in aparatov, čeprav te naprave niso spojene z daljnovodom.

Človeška koža prevaža elektriko brez škode, če ni njena jakost in napetost prevelika. Če udari strela v človeka, pride naenkrat izredno velika množina elektrike v stik z njegovim telesom; elektrika se pod kožo, v celicah, pretvori v toploto in nastala vročina ugonobi cele partije celic. Ne nastane sicer prava opekline, nego le opekline slična rana; prizadeto staničevje je kakor da bi bilo skuhan. Pogosto spominjajo rane na poškodbe iz strelnega orožja. Strela silno razgreje obleko, ki potem povzroči na koži opekline. Poškodbe od strele kažejo nenavadne oblike: čisto segajo od desnega ramena v palec širokem pramenu preko telesa do levega stegna, včasih pa se opekline v spirali ovija okoli tega ali onega uda. Značilno za poškodbe, povzročene od strele, je, da poteka rana nekako v geometrični obliki, vzporedno z določeno skupino mišic.

Včasih se pripeti, da električna iskra švigne križem kračem in povzroči na koži posebne like, ki so spočetka skrlatnordeče, pozneje pa obide in izginejo po preteku enega ali dveh dni.

Kot posledica poškodb od strele se peredko opažajo na ponosrečenem duševne motnje. Mnogo ljudi sploh pozabi, kako se je nezgoda pripetila; nekateri se zavedajo, da se je zabliskalo in zagrmelo, drugi pa niti tega več ne vedo. Zgodi se, da strela ne povzroči hujšega, kakor da omrtve nekateri deli telesa, a le za en, dva dni. Če pa ostavi strela hujše posledice, se le-te pokažejo najprej na živčnem sistemu. Kogar je kdaj zadela strela, bo ob nevihti kazal veliko razburjenje in grozo. Celu močni, neustrašni možje začno ob hudi nevihti vzdihovati in iščejo, kakor otroci, zavetja v temnih kotih.

Med očesnimi poškodbami, ki jih utede povzročiti strela, se najčešče opaža kaljenje očesne leče. Gluhost ni baš redka posledica strele, čeprav je večinoma le prehodnega značaja. Med notranjimi motnjami bi navedli: glavobol, pomankanje apetita, neredno funkcioniranje

ranje črevesja, pomankanje spanca, nemir, mrzlica; manj pogosta posledica je zlatenica z vročico, krvavljenje iz spolnih organov in črevesa ter neodoljivo bruhanje.

Smrt kot posledica strele nastopi, kadar so ranjeni za življenje važni organi. Kri udari iz sive možganske substance in iz hrbteničnega mozga, in celice se vsled toplote uničijo: v takem primeru mora življenje prenehati.

Kako skušamo rešiti človeka, ki ga je zadela strela? Prvo je, da ga odnesemo na sveži zrak in ga, če je pač potrebno, z umetnim dihanjem zopet spravimo k življenju. Pri tem pa velja paziti: ne smemo namreč pritiskati na želodec, posebno, če je poln. Glavo ponosrečenca je treba položiti na visoko vzglavje, da vsled prevelikega pritiska na možgane ne udari kri iz celic, kar utede biti katastrofalno. Ko smo ponosrečenca oživili, ga odnesemo v posteljo, ki je ne sme zapustiti vsaj par tednov.

Carske grobnice

V ruskem listu »Slovo«, ki izhaja v Rigi, poroča bivši član »Čeke« o otvoritvi grobov Petra Velikega in Katarine II. Mož je bil pri tem sam navzoč in opisuje ves dogodek takole:

»Ko se je po mestu raznesla vest, da hočejo uradniki mestnega poveljstva otvoriti grobnice, kjer spe bivši ruski carji svoje stoletno spanje, se je zbrala pred Petropavlovsko trdnjavo množica ljudi in je čakala radovedno in nestrpno, kaj se bo zgodilo. Ko so se uradniki bližali vhodu v grobnico, je zaklicala stara žena iz množice: »Pazite se, roparji! S Katarino se ni šalit!«

V podzemlju trdnjave leže krste vseh ruskih carjev od Petra Velikega do Aleksandra III. Slučaj je nanesel, da se je električna luč pokvarila prav tedaj, ko smo stopali po temnih hodnikih grobnice. S svečami in svetilkami smo svetili po podzemskih koridorjih, ki so okrašeni s pozlačenimi svetnikskimi slikami. Najlepšo ikono so že davno oropali dragocenega bisernega nakita. Kar začuje mo težke udarce kladiva, ki je bobnel po masivnem sarkofagu. Končno so ga odprli in našli v njem leseno krsto. To je bilo že lažje odpreti. Na krstnem pokrovu je bil slonokoščeni križ in ko je bil pokrov odstranjen, je ležala pred nami — velika cesarica Katarina II. Truplo je bilo čezinčez pokrito s težkim, svetlomodrim, svilenim plaščem: to je mrtvaška obleka cesarice. Videlo pa se je, da balzamiranje ni bilo baš prvovrstno: obraza ni bilo spoznati in koža na njem in na rokah je bila popolnoma rmena ...

Komandant Petrograda, »Čekin« poglavar Peters krvavega slovesa, ki je vodil vso akcijo, je dolgo molče gledal telesne ostanke mogočne cesarice, nato pa je hotel s palico obrniti truplo: svila je v tem trenutku razpadla in iz krste so se zarežale prsne kosti in rebra. Peters je povesil palico in obstal. ... Zanimivo je, da je lasulja popolnoma ohranjena in da so se vsuli izpod nje srebrni lasje cesarici. Na prsih je imela več briljantnih prstanov, čez prsi trak z

H krizi francoskega franka

Množica se v velikih skrbih zbira pred borzo v Parizu in čaka na vesti o valovanju francoskega franka, ki je zadnji teden zabeležil ogromen padec, kakor doslej še nikdar. Ko pa je Raymond Poincaré sestavil novo vlado, je frank zopet poskočil in se že štiri dni stalno dviga.

rubinovim, smaragdnam in diamantnim redom, na vlasulji diadem z biseri in diamanti, kraj glave pa svetniško podobno ...

Nato so odprli na željo Petersa grob Petra Velikega. Pri njem je balzamiranje zelo dobro uspelo, zakaj silni car je jako dobro ohranjen, na licu je še prav dobro spoznati njegove tipične črte in po koži na licu in rokah ni videti, da v truplu že nad 200 let ni več krvi ... Orjaška carjeva postava je oblečena v starofrankovsko zeleno vojaško suknjo, visoki topničarski škornji mu segajo čez kolena in je sploh ves tak, kakor ga vidimo na slikah. Temnomodri svileni trak na prsih mu nosi ruski in holandski red. Na kazalcu desne roke ima prstan z velikim diamantom, okrog vratu zlat križ in sveto podobno, ob nogah pa je zvita oljnata slika, ki predstavlja carja kot holandskega mornarja ...

Čuden slučaj je hotel, da je zabrnul telefon. Peters se je z nekim svojim poveljnikom dolgo prepiral po telefonu in končno je bil prisiljen, da je moral krste zapreti in pustiti v njih vse dragocenosti, ki predstavljajo ogromno premoženje. ... Šele pozneje je ukazal ljudski komisar Zinovjev, da naj se vsi ti dragulji predajo »na razpolago državi«.

Mož z novejim želodcem

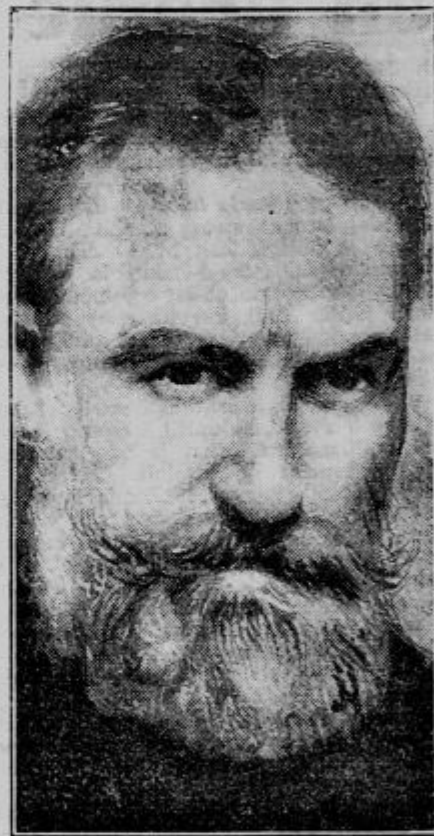
Nedavno se je v pariških varijetetijski produkciji pojavil, ki je po zgledu ptiča noja požiral vsakovrstne predmete. Gledalci so imeli z njim veliko veselje in so se čudili, kako je mogoče, da njegov želodec prenese toliko tujih teles, katerih vendar ne more prebaviti. To pa je menda spoznal tudi poživalec sam, ki je slednjič opustil svoj nojevski poklic ter je izginil. Kam je izginil, ni vedel povedati nihče, in šele po dolgem času se je doznalo, da je odšel na kliniko, kjer so ga operirali.

V njegovem želodcu so našli zdravilni 233 igel, 1275 žrebčev, 15 kosov kovane denarja, tanko veržico iz kovine, dolgo dva metra, in veliko število koščkov stekla, ki so skupno tehtali dva kilograma. Vse to so mu seveda odvzeli in mož pravi, da se sedaj počuti mnogo lažjega, da se pa bo, kadar ozdravi, zopet posvetil požiranju tujih predmetov, kajti ta način življenja nese bolj, kakor kak drugi poklic. In še to je možno, da bodo francoske novine takoj obnovile to zgodbo, čim jim bo zmanjkalo drugega gradiva ...

× Težka avtomobilska nesreča italijanskih vojskovod na Južnem Tirolskem. Prošli teden sta trčila na progi med Kastellrutom in Seisom dva avtomobila, privatni avto vojvode iz Spoleta in poštini avtomobil. V privatnem avtomobilu so sedeli poleg spoletanskega vojvode še abruški vojvoda markiz Teodolij in neka dvorna dama. Njihov avtomobil se je prekučnil ter pokopal nesrečne potnike pod seboj, poštini avtomobil pa je ostal popolnoma nepoškodovan. Abruški vojvoda Teodolij in dvorna dama sta bila lahko ranjena, vsi ostali pa so odnesli težke poškodbe in so se morali podvreči operaciji v bolnišnici. Časopisi poročajo, da ni mnogo nade, da bi okrevali.

Sedemdesetletnica B. Shawa

V ponedeljek 26. julija je izpolnil sedemdeseto leto starosti angleški pisatelj, George Bernard Shaw. Sedemdesetletnik je ena izmed najbolj vidnih in najpomembnejših glav starejše svetovne pisateljske generacije. Udeleževal se je kot politik, kot literat in kot pisatelj umetnik. Kot politik je bil v Angliji med prvimi oznanjevalci marksizma, ki ga je kasneje zavrgel in si ga nadomestil z lastnim socialnim teoremom. Kot literat se je udeleževal v kritiki, v umetniški, glasbeni in gledališki in v člankar-

stvu. Bil je najizdatnejši propagator Wagnerja v muziki in lisen v dramatik. Kot umetnik pa je ustvarjal v drami in romanu. Shaw je predvsem človek praktičnega življenja, katero hoče voditi in reformirati. Odtod njegovo nagnjenje do politike, filozofskega člančarstva in tendenčno literarnega dela. V tem svetu se odlikuje po ogromni logični moči, ki jo v polemiki podpira izbrušena in duhovita ironija, vodita ga pa vsepovsod svobodoljubnost in svobodoumnost, s katerima njegova misel smelo in samozavestno preiskuje vse pojave življenja od najpriprostejših do najbolj zagonetnih.

Njegov smisel za praktično življenje je dal odločilno svojostnost tudi njegovemu umetniškemu delu, predvsem romanom, ki so radi tega malo umetniški, v precejšnji meri pa tudi drami. Evropski sloves mu je pridobila ta poslednja umetniška oblika, v kateri je ustvaril dolgo vrsto del od socialnih »Treh neprijetnih iger« in »Štirih prijetnih iger« preko zgodovinskih in filozofskih do poslednje »Svete Ivane«, ki predstavljajo množico vsakovrstnih komedij, igrokazov in tragedij, enodejanskih in obsežnejših iger. Shaw-umetnik je v prvi vrsti dramatik, dasi je tudi tu čisto tendenciozen. Moč njegovih dram je poleg visokega npravnega čuta izrazitost značaja in situacij, podanih v ostrem, v višjem smislu naravnem in logičnem dialogu, ki se odlikuje po isti smelosti in svobodoumnosti kakor njegovo socialno filozofsko delovanje. Kljub tendenčnosti, ki pomeni v umetniškem svetu nedostatek, je vse njegovo ogromno delo izraz velike, močne, plemenite, modre, včasih trpko posmehljive se, bojevitve, toda vselej globoke in resno človeške individualnosti.

B. Shaw J. V.:

Bežni oblaki slave

Otrok je neka stopnja v procesu tistega trajnega predelavanja življenjske snovi, v katerem se človeški rod vzdržuje. Življenjska sila ali noče ali pa ne more doseči nesmrtnosti, razen v zelo nizkih organizmih: pravzaprav še niti to ni čisto gotovo, da je amoba neumrljiva. Človeška bitja se očitno izrabljajo, čeprav zdrže dalj kot njihovi prijatelji — psi. Želje, papige in sloni baje lahko žive dalj kot seže spomin najstarejšega človeškega prebivalca. Toda dejstvo, da se jim rode

aladiči, nujno dokazuje, da niti te živali niso neumrljive. Odstranite smrt in odstranili boste potrebo po rojstvu: kajti če se boste plodili naprej, boste končno primorani stare pobijati, da boste napravili prostor za mlade.

Seveda ni nikjer rečeno, da je smrt nedostatek energije življenjske sile. Ljudje brez domišljije skušajo napraviti stvari, ki bi večno trajale in bi celo sami radi večno živeli. Toda človek inteligentne fantazije ve prav dobro, da je proč vrženo delo graditi stroj, ki bi delal deset let, kajti v polovici tega časa bi ga gotovo izpodrinil izpopolnjen stroj za isto delo. Prav tako tudi ve, da bi človeški rod zagnal tako obupno vpitje, kakršnega ne bi povzročila nobena druga grozota, če bi nas kak vrag lahko preveril, da naše sanje o osebnem nesmrtnosti niso sanje, marveč trda istina. Pri vseh naših prekratnih neumnostih, kakršna je na primer misel o Johnu Smithu, ki bo živel tisoč milijonov tednov in na vse večne čase, umiramo vendarle prostovoljno, ker vemo, da je prišel naš čas, iti med staro šaro in v predelavo ter priti nazaj kot »bežni in vedno bolj svetli oblaki slave«, kakor je slutil Wordsworth.

Vsi moramo biti iznova rojeni in zopet iznova in iznova. Cisto radi bi živeli par let dalj, prav kakor bi čisto radi 50 funtov: to se pravi, vzeli bi jih, če bi jih mogli dobiti za nič; toda taka prazna želja še ni volja. Čudovi to je, kako malo je človek voljan storiti za to, da bi pridobil 50 funtov: vsi petdesetaki, kar sem jih kdaj videl, so bili lažje pridobljeni kakor delavska desetica; toda pripraviti človeka do resnega napora za petdeset funtov še od daleč ni tako težko kakor pripraviti ga do tega, da bi se resno potrudil podaljšati si življenje. Tisti trenutek, ko vidi, da prihaja smrt, leže v posteljo in pošlje po zdravnika. Na dnu svoje zavesti prav dobro ve, da je le ubogo orodje in da je boljše zanj, če gre v predelavo. Ve, da bo njegova smrt napravila prostor za novo rojstvo in upa, da bo to rojstvo rojstvo nečesa, po čemer je on stremel in kar je njemu izpodleto. Znano mu je, da bo s smrtjo in novimi rojstvi ta pokvarjena stvar postala nepokvarljiva in da bo umrljivo v njem doseglo nesmrtnost.

Podpirajte še tako njegovo nevednost, njegov strah in njegovo domišljijo z obljubami o paradizih in peklih, ena sama vera je, ki lahko vzame smrti njeno želo in grobu njegovo zmoglost, in to je vera, da lahko pri vsaki stopnji proti smrti razvoja, ki more biti samo v neizboljšljivi eksistenci, da lahko pri vsaki taki stopnji za vselej odloži breme svojih ubogih, malih, zaslihih osebnosti. Kajti kje je koncu koncev človek, ki bi bil zmogen tako nezdrave zadovoljnosti s samim seboj in ki bi lahko verjel, da bi se vsaj sam lahko prenašal celo večnost. Tisti, ki skušajo to verjeti, zahtevajo prej popolnost zase.

Toda če me napravite popolnega, nisem več isti in si tudi ne bom znal več predstavljati svojih sedanjih nepopolnosti (in česar si ne morem predstavljati, tega se ne morem spominjati); tako da mi prav tako lahko daste tudi novo ime in me postavite pred dejstvo, da sem neka druga oseba in da je stari Bernard Shaw mrtev kot kamen. Takoj pride v tej stvari konvencionalna vera na prečudne načine do sledečega: če hoče večno živeti, moraš biti tako hudoben, da boš nepopravljivo pogubljen, kajti izveličani niso več, kar so bili, in samo v peklu obdrže ljudje svojo grešno naravo, to se pravi, svojo osebnost. Takega pekla pa v resnici ni, čeprav je prikladen za ustraševanje ljudi, ki praktično nimajo nobene časti ne vesti. Smrt sicer res pomeni za marsikoga izmed nas peklenka vrata; toda mi smo v življenju in na poti iz njega, ne pa izven njega na poti vanj. Zato vendar nehamo pripovedovati drug drugemu prazne storije in se rajši veselimo smrti, kakor se veselimo rojstva, kajti brez smrti ne moremo biti vnovič rojeni, in človek, ki si ne želi biti na novo rojen in biti rojen boljše, je goden samo za kaj podobnega kot reprezentirati v parlamentu londonsko mesto ali pa morda oksofordsko univerzo.

Franc Molnar:

Kraljevsko jabolko

I.

Dragi Jakob!

Ne jezi se name, če ti pišem radi take stvari pismo, četudi te lahko najdem dvajsetkrat dnevno v tvojem stanovanju ali v tvoji pisarni; občutek posebne vrste me naganja, da ti pišem. Bil si tako priazen, da si prišel pretekli teden na poroko moje sestre. Na veliki pogrebniki mizi tam je ležal lep, cel sad: ananas. Olupljen in v koščke razdeljen še cel, to sem ob pol dvanajstih videl. V jedilnici takrat še ni bilo nobenega človeka. Ob tri četrti na dvanajst sem šel zopet v jedilnico, toda kraljevskega jabolka ni bilo več. Od takrat sem brez miru poizvedoval, kam je izginil drag sad. Sedaj sem zvedel, da si ves sad pojedel ti sam. Ti si vse požrl. Baš radi tega sem tako grozno jezen, da ti moram to takoj pisati, hitro, preden se še moja jeza razkadi: Jakob, vem, da si ti prav ves sad pojedel, da si ga požrl. Kakor tudi si to skušal skriti, Jakob, vseeno ti morem triumfirajoče zatuliti

na uho: prišel sem ti na sled; Jakob, prišel sem ti na sled, sramuj se, vsi vemo, da si ga ti požrl.

Pozdravlja te tvoj prijatelj.

Edi.

II.

Ljubi Edi!

Karkoli naj napravim: te sramote, da sem pojedel ananas, nihče več ne oče-di z mene. To na žalost ni nobena skrivnost več: kot gost sem doigral. Boli sem zaničevanja vreden kakor tat cigar, bolj zaničevanja vreden kakor oni, ki ne da nič napitnine, bolj zaničevanja vreden kot oni, ki v svoji suknji odnese domov steklenico šampanja. Uman sem bil, požrešen, tat, zadnji, prav zadnji človek na božji zemlji. Toda, ne bom ostal sam v tinti. To bi ti lahko izdala (oziroma tvoji sestri) samo Roza Kovacs, kajti ona je bila, ki me je vlovila, baš ko sem zadnje štiri koščke naenkrat vtaknil v usta. Roza Kovacs pa je previdno prišla v sobo in je (ker je mislila, da nikogar ni v sobi) pomignila Evgeniu Steinu, ki je oženjen, in ta je Roza Kovacs za zastorom poljubil na ustnice.

Pozdravlja te tvoj

Jakob.

III.

Dragi Edi!

Pišem v hitrici teh par vrstic, da ne vidi mama. Da bi bila jaz, ki te obožujem, poljubila tistega gnusnega Evgena Steina, to je laž. To ti je mogla povedati samo Steinova žena, ki sem jo videla na Štefanovi promenadi z Borovskim. Baš sta pomignila zaprti kočiji, se vsedla in spustila zastore. Fej.

Zaupaj, zaupaj, zaupaj mi.

Roza.

IV.

Cenjeni gospod Stein!

Na vaše pismeno vprašanje vam sporočam radovoljno pod častno besedo, da sem vašo cenjeno gospo soprogo globoko spoštoval in jo občudoval kot vzorno soprogo in mater, in nič drugega. Nikoli se ji nisem približal s slabimi nameni. Gnusno obrekovanje, češ da sva vstopila z vašo gospo soprogo v zaprto kočijo, si je mogla izmisliti le tako perversna in nesramna butica ločene gospe Strogitz, ki me vedno obrekuje in ki me s svojimi ljubezenskimi ponudbami zasleduje celo v mojo pisarno, iz katere sem jo bil prisiljen neprijazno pognati.

Dr. Borovski.

V.

Cenjeni gospod Strogitz!

Ne imenujem vas več svojega moža, ker od najine razporeke sem nimam več vašega imena. Ne morem pa pomagati, če me kljub temu še vedno nazivljajo: gospa Strogitz. Zato zavracam vaše pismo, kjer ste protestirali proti temu in pisali: »Na svojo žalost sem izvedel, da pripovedujejo o dami, ki se nezakonito nazivlje z mojim imenom, da jo je vrgel neki Borovski iz svoje pisarne, ker ga je nadlegovala z ljubavnimi ponudbami.« Čeprav se vam zdaj zame ni treba nič brigati, vendar takega obrekovanja ne morem mirno prenesti. Takšno oganbnost vam je mogel povedati samo advokat Blazak, ki je vodil moj proces za ločitev zakona in ki je hotel, da mu plačam to s svojo ljubeznijo, kar pa nisem storila. Zato maščevanje.

Spoštovanjem vaša nekdanja soproga Dora.

VI.

Gospod Csopor! Odgovarjajoč na vaše podlo pismo, kjer mi grozite, da me boste naznanili odvetniški zbornici, ker sem zahteval

od svoje klijentinj, gospe Strogitz, ljubezen kot honorar (kakor pravijo), imam samo to opazko: da ste podel obrekovalec. Vem pa, odkod piha veter: to nesramnost razširja moj »kolega« dr. Atkai, ker sem mu prevzel klijenta, ki ga je ogoljufal za 800.000 kron. In ta znesek je moral Atkai na mojo reklamacijo vrniti. Svojo trditve lahko vsakčes dokažem.

Dr. Blazak.

VII.

Dragi Jakob!

Radi mojega pisma v aiferi radi ananas te odkritosrčno prosim oproščenja. Najbrž sem bil vpijen. Oprostite radi tega tvojemu lahkomiselnemu prijatelju. V znak najine sprave sprejmi priloženi jervas šampanja. Pozabiva tisto oslarijo. Poljublja te tvoj

Edi.

VIII.

Sladki Edi!

Samooobsebi umevno ti oproščam. Šampanja bova pa nocoj skupaj popila. Tudi dve ženski bosta prišle. Na svidenje Jakob.

Ostale zadevice pa rastejo, se zapletajo in se razpletajo mirno naprej.

Gospodarstvo

Kako se dobi pravica za točenje na stoječe goste

V zadnjem članku o točarinski taksi smo si ogledali, kdo vse spada med točilce stoječim gostom. Danes pa si bomo malo boljše ogledali, kje se sme vršiti točenje stoječim gostom in kako se dobi ta pravica.

Člen 82. pravilnika o gostilnah določa, da bifeji (okrepčevalnice), vinarne, delikatesne in slične trgovine, v katerih se oddajajo alkoholne pijače, ne smejo biti v krajih, ki nimajo preko 5000 prebivalcev, razen če so ti kraji proglašeni za mesta ali trge, ali pa če so od ministrstva za narodno zdravje priznana za kopališča ali letovišča.

V Sloveniji se potemtakem smejo otvoriti bifeji in slični obrati v zelo malo krajih, ker mest in trgov ni mnogo, kopališč in letovišč pa še manj, a vasi, ki bi štele preko 5000 prebivalcev, sploh nimamo. Vendar se tudi v enih krajih, kjer se bifeji smejo ustanovljati, ne morejo otvoriti na vsakem poljubnem mestu, temveč samo v živahnih ulicah. Posebno se ne smejo otvoriti v zloglasnih ulicah, kjer bi osnivanje teh obratov ogrožalo varnost in omogočalo tihotapstvo ali nemoralnost.

Kdor hoče otvoriti bife, mora predhodno dobiti, ako že nima osebne pravice za vršenje gostilniške obrti, osebno pravico za točenje stoječim gostom po točki 5. člena 46. pravilnika o gostilnah in potrdilo politične oblasti (sreznega poglavarja), da se sme prosilec dovoliti obratovanje v dotičnem lokalni, kar je isto kakor krajevna pravica za gostilne, samo da za to dovolilo ni treba plačati take 2000 do 3000 dinarjev, temveč samo 20 dinarjev za rešenje.

Za podelitev osebne pravice za točenje stoječim gostom ni predpisan dokaz strokovne izobrazbe kakor za gostilnišarstvo osebno pravico. Zato se ta, rekli bi čemeneja, osebna pravica lahko dobi. Treba je samo, da prosilec dokaže:

- 1.) da je naš državljan in polnoleten (21 let star);
- 2.) da je dobrega vedenja;
- 3.) da še ni bil kaznovan in da tudi ni v preiskavi zaradi dejanja iz koristiljskega ter da ni v konkurzu in tudi ne pod skrbstvom (kurateljo);
- 4.) da ni bil v poslednjih dveh letih zaradi igranja za denar, razuzdanosti ali pa pijančevanja kaznovan;
- 5.) da ne bojuje za nalezljivo boleznijo;
- 6.) da je plačal ves neposredni davek (zemljarino, pridobitno, osebno dohodnino, najmarino itd.), ako mu je tak davek predpisan.

Da je neposredni davek plačan, odnosno da mu ni predpisan, mora prosilec dokazati s potrdilom davčnega urada, da je zdrav pa s potrdilom državnega zdravnikarja. Za vse druge okoliščine izda potrdilo pristojni sreznik poglavar.

Ako prosilec ni naš državljan, se mu sme izdati osebna pravica samo, ako obstoji med našo kraljevino in državo, katere je on državljan, reciprociteta, t. j. ako tudi dotična država v tem vprašanju enako postopa z našimi državljani.

Težje nego z osebno pravico gre s potrdilom o primernosti lokala, ki ga ima izdati sreznik poglavar. Preden se to potrdilo izda, mora lokal pregledati štirilokalska komisija, obstoječa iz enega političnega uradnika, potem državnega inženjerja, državnega zdravnikarja in sreznega upravnika finančne kontrole. Ta komisija ima nalogo, da ugotovi, ali je zgradba v živahnih ulicah in ali po svoji legi, svojstvu, prostornosti in ureditvi zadostuje vsem sanitetskim, gradbenim in policijskim predpisom, potem ali je lokal zdrav, svetel, higijenski urejen in suh ter ali ima pod iz primernega materiala ter potrebno instalacijo za razsvetljavo.

Ako se ima vršiti točenje v kleti, mora klet odgovorjati vsem tem predpisom, imeti pa mora povrhi tega še okna neposredno na ulico ali na dvorišče, in sicer tako urejena, da so ta okna dvignjena nad tlak ulice ali dvorišča. Vhod z ulice mora biti lahko nagujen (polozen) ter ponoči zadosti razsvetljen.

Za prostore, ki ne odgovarjajo vsem tem zahtevam, se potrdilo ne sme izdati. Zato mora prosilec že vnaprej lokale tako urediti, da jih bo komisija mogla odobriti. Ker se vrši komisijiski ogled na stroške prosilca, bi imel oni, ki ne uredi prostorov že vnaprej, pred vsem to škodo, da bi moral plačati stroške za komisijo dvakrat.

Kadar dobi prosilec potrdilo o primernosti lokala, mora zaprositi pri finančnem okrajnem ravnanstvu, da se mu izda točarinsko pravo, in priložiti mora vse gori omenjena potrdila. Ako je vse v redu, izda ravnanstvo še isti dan, ko se je vložila prošnja, točarinsko pravico, a takso mu odmeri provizorno do prihodnje cenvite s tem, da se mu eventualno preveč plačana taksa povrne, ali pa da mora premalo plačano takso kasneje doplačati.

Sele ko ima podjetnik vse te pravice v roki in ko je plačal tudi že točarinsko takso za dotično podjetje, sme pričeti s točenjem alkoholnih pijač stoječim gostom. Kdor bi pričel točiti prej, se ostro kaznuje in nič mu ne pomaga izgovor, da je že vložil prošnjo, da pa ta še ni rešena. Zakaj, pravica velja šele od dneva, ko se izda, ne pa od dneva, ko se prošnja vložila.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (26. t. m.). Pšenica: baška 75/76 k 2, 2. vagona 310. nova, 5 vagonov 265, banatska, pariteta Senta, 214 vagona 309; koroza: baška, 1 vagon 195, sremska, zlatni zuban, 2 vagona 209.50; moka: baška 46, 3 vagona 505 do 507.50, 42, 2 vagona 420-425, banatska 45, 1 vagon 400, 46, nova do 30. julija, 1 vagon 300. Tendence nespremenljive.

Dunajska borza za kmetijske produkte (24. t. m.). Notirale so svesti blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilinih: Pšenica: domača 44-45.50, madžarska, potiska 79/80 kg, nova 42-43.50, 78/79 kg 41-42; rž: 26.25-28.50; ječmen: domači 30-33.50, slovaški 35-38, madžarski 30-34; koroza: 26-26.50, čimkvaniti 31.50-33; oves: rumunski 27.50 do 29; seno: 18-19.50, slama 10-11; moka v trovini na debele: domača 83-85, inozemska (zaccarinjena) madžarska 80-85, jugoslovenska in novoromunska 78-83, krušna 50-52 za krmo 25-25.50, ržena, domača 47-49; otrobi 17.50-17.75.

— Volitve v trgovsko zbornico. Z današnjim dnem so razgrnjeni v uradu Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani in v pisarni vsakega davčnega urada volilni imeniki za volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Imeniki bodo razgrnjeni do včerajš 10. avgusta t. l. in so vsakomur na vpogled. Natančnejše podatke objavlja Uradni list št. 67 od 24. t. m.

— Mednarodni sejem na Reki. Generalni konzulat Italije v Ljubljani obvešča vse one, ki se zanimajo za prihodnji mednarodni sejem na Reki, da lahko dobe vse informacije in navodila dnevno od 9 do 12. dopoldne in od 4. do 7. zvečer, izvenredno v nedeljo in praznike, glede načina udeležbe sejma, bodisi kot obiskovalce ali pa kot razstavljalce. Dobe se tudi izkaznice, ki upravičujejo posetnike k vsem ugodnostim.

— Proti monopoliziranju šolskih potrebščin. V stvari namere vlade, da monopolizira izdelovanje šolskih potrebščin, zlasti zvezkov, ki je vzbudila toliko slabe krvi v naših pridobitnih krogih, je sklenila te dni pokrajinska zveza knjigovozov akcijo proti namrečavanemu oškodovanju njenih združnikov. Posebno akcijo bo uvedla tudi Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani, na katero se je obrnila zadruga za podporo.

— Sestanek papirnih tvornic v Ljubljani. V petek so se sestali v Ljubljani zastopniki domačih tvornic in lepenke, da razpravljajo o položaju papirne industrije. Ta položaj se zlasti kaže v dejstvu, da je vsled vedno močnejšega pritiska inozemskega blaga jela preleteti naši papirni industriji velika opasnost. Dokler se v velikih množinah uvažuje inozemski papir, ne dobe domača podjetja odjemalcev in tvornice morajo delati na zalogo, ako nečjejo odpustiti delavstva. Jasno se je izkazala potreba, da se store v tej stvari nujni in odločni koraki pri merodajnih činiteljih. Na sestanku je bilo sklenjeno, da se ustanovi zveza proizvajalcev papirja in lepenke s sedežem v Beogradu. Ustanovni občni zbor bo začel kom avgusta.

— Prepoved izvajanja obveznic in kuponov. Generalna direkcija državnih dolgov je prepovedala izvajanje obveznic in kuponov predvojnih dolgov kraljevine Srbije iz ozemlja Jugoslavije.

— Naročila tračnic. V ministrstvu za promet se vrše pogajanja v svrhu skorajšnjih večjih naročil železničnih tračnic. Gre namreč za kakih tisoč kilometrov novih težkih tračnic normalnega tira. Ker je nadaljnje naročanje na račun vojne odškodnine v Nemčiji radi prevelike zaposlenosti v poštev prihajajočih tvornic zelo oteženo, računajo na dobavo materiala potom posojila. V veliki jeklarni v Düsseldorfu je že naročena precejšnja množina tračnic, nekaj pa tudi na Češkoslovaškem. Mnogo mednarodnih finančnikov je bilo te dni v Beogradu, ker gre sedaj za finansiranje teh nabavk. Pogajanja potekajo ugodno, kakor se sliši.

— Odprava konkurza. Odpravljen je konkurz nad imovino Karla in Marije Pelko v Ogļensaku in Valentina Mačka, tvornicarja v Domžalah.

— Stavka krojaških pomočnikov v Zagrebu. Krojaški mojstri v Zagrebu namenjajo znižati plače svojim pomočnikom, ki pa vsako znižanje prejemkov odločno odklanjajo. Zato so pomočniki večinoma začeli stavkati. Inspekcija dela je sicer posredovala, vendar nima doslej uspeha. Enak neuspeh ima tudi delavska zbornica v Zagrebu.

— Prepoved krojašenja in beračenja v vlakih. Prometno ministrstvo je izdalo prepoved za krojašenje in beračenje v vlakih. Odrejene so stroge kazni za prometno osebo, ako se ne drži točno tega predpisa.

— «Litorale» v tekočih. Na Reki prodajajo delnice Banke in Štedionice za Primorje na Sušaku (Litorale) po ceni 4 do 5 lir, kar odgovarja 9 dinarjem. Na zagrebški borzi so se te delnice pred par dnevi ponujale po 19 dinarjev komad, potem pa celo po 10, vendar ni bilo kupecv zanje. Nominala teh vrednostnih papirjev je 50 Din. — Med pošteznimi denarnimi zavodi na Hrvaškem je zavzemala ta banka zelo odlično mesto, za Primorje pa je bila tudi agencija Narodne banke. Njene delnice so se mnogo trgovale in veljale za dober papir. V dobi divje trgovine z delnicami, leta 1920. in 1921., so imele delnice Litorale tečaj 250 do 300. Leto kasneje so že padle na povprečno 165. Ko je jenjala leta 1923. in 1924. špekulacija, so bili ti papirji še vedno na tečaju 80 do 100. Lani so vsi papirji na zagrebški borzi silno padli zaradi splošne gospodarske krize in pomanjkanja denarja; vendar so se delnice Litorale vzdržale na svoji nominali, t. j. 50. Kot mnogi drugi papirji, so šle letos tudi delnice tega odličnega denarnega zavoda navzdol. Kljub temu so bile do srede julija na povprečni višini 36 do 40. Sedaj so jih pa nenasdoma jeli ponujati po 19 in celo po 10 dinarjev za komad, a ni kupecv, na Reki pa, kakor že rečeno, po 4 do 5 lir. Čudno je že to, da poročilo Zveze denarnih zavodov za Hrvatsko in Slavonijo od lanskega leta ne omenja podatkov te banke. V interesu našega gospodarstva in vlagateljev je, da merodajni činitelji povedo, kakšno je stanje Banke in Štedionice za Primorje, da javnost ne bo več zbegana.

— Nemške reparacijske lokomotive. Gospodarsko - finančni odbor ministrov je sklenil nabaviti v Nemčiji na račun vojne odškodnine 20 novih lokomotiv. Znano je, da je naša država prejela iz Nemčije v ime reparacij dvojne velikosti železniških delavnic za popraviljanje lokomotiv, ki jih je v naši državi že precej in da se lotimo z vsemi silami popraviljanja starih, ki bodo še dolgo za rabo. Nam vsem je znano, da stoji po naših postajah na stotine lokomotiv in seveda še več vagonov, ki polagoma propadajo in čakajo popravila. Čim dalje bodo čakale na prostem, tem bolj se bodo pokvarile in tem dražje bo njihovo popravilo. Kdor se je kdaj vozil po Srbiji, je na vseh večjih postajah videl stari stranski tiri cele vrste najnovjših reparacijskih lokomotiv, ki so za dotični okolici prekoštevne, na drugi strani pa jih je mnogo že pokvarjenih. Naj bi se predvsem popravljali stari a še vedno porabni stroji, nov material pa naj se nabavlja le po potrebi. Tudi z narodno - gospodarskega stališča bi bilo to pametno.

— Pasivnost madžarske zunanje trgovine. Zunanja trgovina Madžarske izkazuje za prvih 5 mesecev t. l. uvoza za 806.8 in izvoza za 246.2 milijona zlatih kron. Pasivnost znaša torej 60.6 milijona zlatih kron.

— Češko steklo. Češkoslovaška industrija stekla se ne nahaja dandanes ravno v najboljših razmerah. Popraviljanje po blagu je zelo slabo. Tvornice imajo zato le za par tednov naročil in delajo sedaj večinoma le na zalogo, da bi jim ne bilo treba opustiti delavcev. Ta položaj otežuje tudi devize

zapadnih držav, zlasti Francije, Belgije in tudi Italije. Svetovni trg se ravna po nizkih cenah stekla v Belgiji. Ako se to slabo stanje kmalu ne zboljša, računajo na Češkoslovaškem še z večjim skrajšenjem obrata v steklarnah.

— Fuzija štajerskih bank. Na željo avstrijske vlade je začela Landeskreditanstalt v Gradcu akcijo za fuzijo večine štajerskih bank. Hkratu se namerava štajerska banka odcepiti od Centralne banke nemških hranilnic in se pridružiti tej fuziji. Baže se pogajanja za to širokopotezno fuzijo začne v najkrajšem času.

— Računanje v zlatu v Belgiji. Belgijska vlada je sklenila ustanoviti zlato diskonto banko in predložiti kroni v sankcijo zakon, s katerim se splošno dovoljuje sklepanje poslovov v zlatih frankih.

Borze

26. julija.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepaju kupijski zaključki.) Vrednote: investicijske 78-74.50, Vojna škoda 300-306, zastavni in komunalne Kranjske 20-22, Celjska posojilnica 193-195 (194), Ljubljanska kreditna 175-195, Merkantilna 90-95, Praštedionica 865-868, Slavenska 49-0, Kreditni zavod 165-175, Strojne 112-115, Vevče 102-0, Stavbna 55-65, Sešir 103-0. — Blago: Zaključki: les: brzojavni drogovi (smreka, jelka, bor) popolnoma zdravi, ravni, obeljeni, stegnjeni, primerno suhi, ravno odžagani, od 8-12 m, fco vagon meja, 6 vagonov 300-300 (300); deske (smreka, jelka) 25 mm 4 m, III. in podmerno dolgo, fco vagon meja, 1 vagon 440-450 (440); hrastovi hlodi od 2 m dolžine, od 30 cm prem. napr. fco. vagon naklad. postaja 0-400; bukova, metrska, suha, zdrava drevja, fco vagon naklad. postaja 0-18; poljski pridelki: pšenica, fco vagon naklad. postaja 0-315, nova za avgust, fco nakl. post. 0-270; koroza, fco vagon naklad. postaja 0-195; otrobi, srednji, fco slov. postaja 0-155; oves, novi, fco naklad. postaja 0-160.

ZAGREB. Dinar je v Curihu neznamno nazadovol in je beležil danes 9.115. Francoski frank že od petka naglo skače. Današnja dopoldanska notica iz Curiha javlja 12.70. okrog polne pa je frank že notiral 13.45. To je seveda velik skok od petkove notacije 11.625. Pri nas je začel frank trgovati po 146, na vesti o nadaljnjem porastu iz Curiha pa

se je povzpela na 151. Tudi Italija se je uvrstila za 25-30 točk in je končno notirala danes 187.73, denar pa 187.50. Ostale devize so bile nespremenjene. Prometa je bilo v devizi Dunaj 182.000, Berlin 12.000, London 14.700, New York 41.300, Praga 1.175.000, Trst 509.000 in Curih 130.000. Vsega prometa skupaj je bilo za 12.2 milijona dinarjev. — V efektivih je bilo v bančnih papirjih nekaj več zaključkov v Eskomptni in Jugoslovenski, v industrijskih pa le v Seferani. Vojna škoda je zopet padla za 2 točki. Takojšnje blago je trgovalo po 298-298.50. V terminski kupitvi ni bilo prometa. — Notirale so: devize: Amsterdam 2275-2285, Dunaj 799.40-803.40, ček 799.50-803.50, Berlin 1349.10-1353.10, Italija 187-188.20, New York, ček 56.467-56.767, London 276.05 do 276.25, ček 275.037-276.237, Pariz 146-149, Praga 167.38-168.38, Curih 1094.80-1098.80; efekti: državni: Vojna škoda 298-298.50, za avgust 300-302, za september 303-305; bančni: Litorale 0-10, Eskomptna 100 do 100.50, Poljo 15-16, Hipo 55.50-0, Jugo 03 do 93.50, Ljubljanska kreditna 175-0, Mednarodna 70-0, Obrtna 55-59, Praštedionica 867.50-875, Etno 0-100, Slavenska 50-51, Srpska 130-131; industrijski: Drava 0-25, Dubrovačka 300-310, Seferana Osijek 265 do 270, Ljevaonica 180-185, Našička 0-19, Gutmann 195-200, Slavonija 31-33, Trbovlje 335-345, Union 300-340, Vagon 0-48, Eksploatacija 8-10, Danica 0-59, Vevče 102-105.

BEograd. Devize: Pariz 146-149, London 275.40-275.50, New York 56.58 do 56.59, Milan 188.25-189, Praga 167.75-167.80, Dunaj 801-801.50, Budimpešta 796-797, Berlin 1349.50-1350.50, Curih 1096.25-1096.50, Bruselj 150-159, Bukarešta 25.60-25.90.

CURIH. Beograd 9.1125, Berlin 122.65, New York 516.625, London 25.1225, Pariz 13.30, Milan 17.075, Praga 15.30, Budimpešta 0.07280, Sofija 3.72, Dunaj 73.0375.

TRST. Devize Beograd 52.75-53.50, Dunaj 420-430, Praga 89-90, Pariz 76.50 do 78, London 146.20-146.90, New York 30 do 30.80, Curih 580-590, Budimpešta 0.0415 do 0.0425, Bukarešta 13.50-14.50; valute: dinarji 52.25-53, dolarji 29.75-30.10, 30 zlatih frankov 116-120, zlata lira 494.78.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.445-12.485, Berlin 167.93-168.43, Budimpešta 98.70 do 99, Bukarešta 3.23-3.25, London 34.31-34.41, Milan 28.44-28.54, New York 705.45-707.95, Praga 20.8975-20.97875, Pariz 18.15-18.25, Sofija 5.085-5.125, Varšava 76.95-77.45, Curih 136.55-137.05; valute: dinarji 12.43 do 12.49, dolarji 702.70-706.70.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.55, v Berlinu 7.412, v Londonu 275.

Lipski velesejem

največji velesejem sveta:

11.000 razstavljalcev iz 21 dežel
160.000 kupcev iz 44 dežel

Jesen 1926:

29. avgusta do 4. septembra

Tudi za Vas je obisk vsakega člena!

Podrobna pojasnila daje:

Castno zastopstvo

Stegu in drugi,

Ljubljana,

Gledališka ulica št. 8.

Izletniki, prizanašajte
planinski flori!

Perfektnege korespondenta-njo

z znanem hrvaškem, slovenskem in nemškem jeziku, stenografije z bančno prakso, verzirano v tajniškem in deviznem poslovanju, zaupno osebo **1300** za takojšnji nastop velebanka. Ponudbe z oznako zahtev, referencami in prepisi izpričeval na upravo „Jutra“ pod „št. 616“.

Samostojen

5621 a

ROULEAUX-TISKAR

se sprejme takoj za četverbarvni tiskarski stroj.

Ponudbe na Tekstilne fabrike Mite Ristića i Sinova, Niš.

Večja tovarna na deželi sprejme

v stalno službo dobro izvežbanega

ŠOFERJA

za osebni auto, ki je prvovrsten vozač, vsestransko zanesljiv in trezen. Izkazati se mora s prvovrstnimi spričevali in referencami ter biti izučen mehaničar, zmožen samostojnih popravil.

Ponudbe pod „STALNO 123“ na upravo „Jutra“.

Citraši, citrašinje!

Priljubljeni X. zv. „Slov. nar. pesmi za citre in petje“ izide v nekaj dneh v drugi predelani izdaji. Zdj bo na razpolago vseh enajstero zvezkov. Cene so: I, II, IX in XL po 20 Din, vsi drugi po 18 Din. — „Petelinčova ženitev“ po 4 Din, „Tri pesmi“: Jaz bi rad rdečih roč itd. po 8 Din, „Nabožne pesmi za citre“ (pol zastoni) po 5 Din. — Priporočila se Iv. Kiferle, Ljubljana, Gosposka ulica št. 9.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo prežalostno vest, da je umrl danes naš nadvse ljubljani stari oče, oče in tast, gospod

ANDREJ ČERNUTA
gostilničar in posestnik

v 76. letu svojega življenja.
Mir in pokoj njegovi duši!

V Lugu pod Mangartom, dne 24. julija 1926.

Zalujoče družine: Černuta, Klavžar, Duxneuner, Hudč, Dr. Pavletič in Velikonja

Zahvala.

Ob bridki izgubi našega nadvse ljubljenega sina, brata, svaka in strca, gospoda

Josipa Weissa
strojnega stavca „Jutra“

nam je došlo nebroj dokazov iskrenega sožalja. V prvi vrsti smo dolžni najlepšo zahvalo pevskemu odseku „Grafika“ za ganljivo petje. Nadalje se zahvalujemo vsem njegovim tovarišem ki so ga v tako obnem številu spremljali na njegovi zadnji poti. Srčna hvala vodstvu Narodne tiskarne, urednikom „Jutra“, č. duhovščini, ter sem, ki so ga spremlili do preranega groba.

V Ljubljani, dne 26. ulija 1926.

Zalujoči ostali.

200 premogokopnih delavcev

dobi stalno delo proti dobremu plačilu pri gradbenem podjetju Maydan „Nada“ v Američu pri Mladenovcu, postaja Vlaško polje na glavni progi Niš, 47 km oddaljeno od Beograda. — Delo se računa v akordih. — Službo lahko takoj nastopijo. Tudi stanovanje preskrbi imenovana tvrdka.

SREČKE

2½ % državne loterijske rente za vojno škodo (ratna šteta)

na obroke

nudi pod najugodnejšimi pogoji

Zadružna hranilnica

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z.

Ljubljana. Sv. Petra c. 19.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem vest, da je naša srčno ljubljena, nepozabna soproga, gospa

Marija Müller-Tausen

soproga železn. činovnika, hotelirka in posestnica

včeraj, dne 25. julija 1926 po dolgi in mukepolni bolezni, previdena s tolažili za umirajočo, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb preblage pokojnice se vrši v torek, dne 27. julija 1926 ob 16. uri iz hiše žalosti, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša za dušnico se bo darovala v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

5611 a

V Ljubljani, dne 26. julija 1926.

Zalujoči ostali.

Kostel pogrebni zavod. Bred osebnege ohranila

Ivan Zorec:

Ob telefonu

— Halo! Prosim številko 25—46.
— Halo! Kdo tam?
— Kdo govori? Ali nisi ti, Marjanica?
— Napačna zveza. Tu številka 25—48. Jaz nisem ... Marjanica.
— Oprostite, oprostite! Vendar vas lepo prosim, recite se enkrat, kar ste pravkar rekli.
— Zakaj?
— Da bom še poslušal pesem vašega čudovito milega glasu.
— Halo!
— Halo!
— Ali sem vas morda užalil s svojo ponižno prošnjo?
— Ne vem, kaj bi vam rekla.
— Kar hočete, če nečete ponoviti, kar sem prosil; samo recite kaj.
— No: Jaz nisem ... Marjanica. Zdi se, da vam je celo prav, ker nisem ... Marjanica.
— O, hvala vam, hvala vam!
— Ker nisem ... Marjanica?
— Za ljubeznivost, za dobroto, da smem slišati vaš glas.
— Kaj bi rekla ... Marjanica, če bi ona vzdaje slišala?
— Ali bi mi močno zamerili, če vam na to ne odgovorim?
— Alja, unikate se?
— Ker se bojim, da bi bil banalen.
— Preiskreni se mi zdite, banalni, kar banalni ne bi mogli biti.
— Kako sem vam hvaležen za to vero! Če bi bil pri vas: — kleče bi vam poljubil prelepo roko.
— Saj ne veste, ali je lepa.
— Vem, zdajle jo gledam: Sloka, gladka, bela, nežna roka s prsti, dolgimi, tenkimi ... roka, kakor roka

svete Cecilije, ali kakršno imajo klavirske virtuosinje.
— Za božjo voljo, kako veste, da zares mnogo igram na klavirju ...?
— Prekrasno! Torej mi je srce prav videlo?
— Oh! Ne pozabite: Kaj bi rekla ... Marjanica?
— Vi ste zelo duhovita, zelo pametna dama in veste, da mi ni treba odgovoriti.
— Ni treba, ne.
— Zelo sem srečen, ker mi je usoda naklonila blaženost, ki mi je v delež, odkar me električna iskra veže s vami.
— Halo!
— Halo!
— Nemara, da sem se slabo izrazil?
— Vsaj tako, da ne vem, kaj bi odgovorila.
— Saj ni treba.
— Ne? Zakaj ne?
— Ker je zame že to prevelika sreča, da slišim neskončno lepo pesmi, ki me boža iz vsega milega glasu.
— Saj me niti ne poznate.
— Čisto dobro vas poznam; odkar govoriva, vas poznam. Do imena, poklica, stanu vašega mi ni. Zadoštuje mi prepričanje, da ste dober človek z blagim srcem in bistro pametjo.
— Ali je to poklon?
— Nikomur ne delam poklonov, a vas bi pokloni le poniževali in žalili.
— To ste mi vzeli iz misli.
— Saj vas vidim v srcu in misli.
— Zakaj se šalite?
— Ne šalim se. Ali hočete, da povem, kaj vam vidim v srcu in mislih?
— Ne, ne! Danes ne. Drugič.
— O, kje so mi besede, ki bi pravičeno povedale, kako sem vam neznan-ko hvaležen za to sladko tolažbo!

— Oprostite, ali se vam ne zdi čudno, da govoriva, kakor bi bila ...?
— Jaz se ne čudim; le čutim, da bom nestrpen čakal presrečnega trenutka, ko bom spet smel poslušati vaš mili glas — v gledati prelepe bele vaše roke.
— A-a? Kato to mislite?
— Kaj mi niste obljubili, ko ste dejali: drugič?
— Joj, kaj si boste mislili o meni?
— Ali vam smem povedati?
— Ne, ne! Drugič. Moja številka je 25—48. Z Bogom!
— Halo! Prosim številko 25—46.
— Halo! Kdo tam?
— Tu Marjanica ... Ali si ti, Franček?
— Na srce te poljubim, sladka Marjanica moja!
— Ze vso uro čakam ob telefonu, da bi me poklical, kakor si obljubil.
— Ne zameri, dušica moja, pravkar sem imel zelo nujen telefonski pogovor.
— V mislih sem bila vsa pri Tebi, dragi, dragi ...
— Kakor jaz, zlatka moja.
— In hudo mi je bilo, ker sem čakala zaman. Zdaj je dobro, ko te vsaj slišim.
— O Marjanica, vsak dihi mi je vzdih po tebi ...
— France, ljubi France, kako sem srečna ...!
— Vsaka misel tvoja mi odmeva v srcu, o Marjanica ...
— Ves si v meni, brez tebe mi ni živeti ...
— In vsa v meni si le ti, srce moje hodi za teboj ... Tako bo zmerom, dokler mi ne bo počilo od same ljubezni ...
— Vsa soba mi je polna tebe, o dragi, o ljubi, in jaz te ljubim zvesto in

čakam težko ...
— O Marjanica moja, kako naj se ti zahvalim za to?
— Saj veš, da mi je po tebi hudo: — ali te nocoj tudi ne bo?
— Na krilih ljubezni prihitim k tebi — še nocoj to noč, da te ljubim na vso moč, na vso moč ...
— Rada, rada te imam, France moj dragi ...!
— Do svidenja, zlata moja Marjanica ...
— Oh, pridi, pridi ...!
— Halo, prosim številko 25—48.
— Halo, kdo kliče?
— Tisti, ki je čakal na prijazni »dru-gič«.
— A-a? Res—? Kaj želite ...?
— Najprej slišati vaš mili glas, ki mi ga je srce polno še od včeraj.
— Ali ste poredni, — če smem tako reči?
— In še marsikaj želim, še po marsičem hrepenim.
— Kar povejte, saj ne vidim, ali ste zardeli ob teh besedah!
— Resnično, strahno sem hrepenel po nežnem zvoku vašega glasu. Odkar sem ga zaslišal, mi ni več miru. Bečič in speč ga slišim, nikoli mi ga ni dosti, še in še bi ga rad.
— Zdajle bi vas rada videla, ali ste zardeli ob navedeni rečenici ...
— Saj veste, da poznam misli vaše: — kako, da dvomite o iskrenosti mojih besed ...?
— Ne zamerite vsaki besedi, izgovorjeni v strahu, ki je večji nego je vera in upanje ...!
— Poglavitno mi je, da vas slišim, drugih želja si ne upam niti izgovoriti.
— Tako pogumni, kakor ste?
— O! Veste, kaj mi je zdaj: naj-

večja želja?
— Le povejte—!
— Pri vas bi bil rad; pred vami bi rad klečal, vašo lepo roko božal in poljubljaj ... Ali bi smel? o, povejte, ali bi smel—?
— Hm ...
— Zakaj me trpinčite ...?
— Zakaj tako čudno vprašate—?
— Dobro ... Prosim, povejte, rotim vas, kje in kdaj se vam smem pokloniti?
— Kajne, zdajle bi bilo po vašem, če vam, kakor se po nemško pravi, presrečna padem okoli vratu, da bi bilo zadoščeno vaši ničemurnosti ...?
— Govoriva po pameti, če ne moreva po srcu: Ali bi bil res tak greh, če se seznanjiva?
— Če bi vedela, da vam smem zapupati ...?
— Kakor sebi, rotim vas ...!
— Kaj pa Marjanica ...?
— Katera Marjanica ...? Pustite jo, kakor jo pustim jaz ... Saj ni nič ...
— Kdaj ste ji zadnjič prisegli svojo ljubezen?
— Se nikoli, res ne, še nikoli ... To mi ni nobena ljubezen ... Kaj je ljubezen, vem pravzaprav, odkar poznam vas.
— Saj me ne poznate.
— Poznam. A povejte, kje in kdaj hočete tudi vi mene spoznati.
— Oh, saj je res, kar pravite: kakšen greh bi bil, če se vidiva?
— Hvala, o, hvala!
— Danes ob šestih pojdite po A ... cestni, glejte na desno: okno, za katerim stoji vitka čaša z rdečo rožo, je moje ... Pozvonite, jaz sama bom odprla ...
— Na krilih ljubezni ...
— Čakam ... čakam ... Z Bogom!

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglaš strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

„Posest“

Realiteta pisarna

Ljubljana,

Sv. Petra cesta 24

prodaja:

HISO, dvodirniško, center

Ljubljana, dvorišče, Din

50.000;

HISO, tristranovsko, 900

m² vrta, presto stanova-

nje, Rožna dolina — Din

82.000;

HISO, novozidano, visoko-

priljučno, 2 sobi, pritlič-

je, vrt, blizu tramvajev,

75.000 Din;

HISO, visokopriključno, 2

stanovanja, velik vrt, v

centru Ljubljane — Din

60.000;

HISO, priljučno, prenovlje-

no, 5 stanovanj, vrt, Sp-

liška — 80.000 Din;

VILO, novozidano, 6 sob,

vrt, pod Rožnikom, Din

120.000.

HISO, novozidano, prodaja po

nižji ceni. — Naslov pove

oglasni oddelku »Jutra«.

27384

HISO, novozidano, prodaja po

nižji ceni. — Naslov pove

oglasni oddelku »Jutra«.

27384

HISO, novozidano, prodaja po

nižji ceni. — Naslov pove

oglasni oddelku »Jutra«.

27384

HISO, novozidano, prodaja po

nižji ceni. — Naslov pove

oglasni oddelku »Jutra«.

27384

HISO, novozidano, prodaja po

nižji ceni. — Naslov pove

oglasni oddelku »Jutra«.

27384

HISO, novozidano, prodaja po

nižji ceni. — Naslov pove

oglasni oddelku »Jutra«.

27384

HISO, novozidano, prodaja po

nižji ceni. — Naslov pove

oglasni oddelku »Jutra«.

27384

HISO, novozidano, prodaja po

nižji ceni. — Naslov pove

oglasni oddelku »Jutra«.

27384

HISO, novozidano, prodaja po

nižji ceni. — Naslov pove

oglasni oddelku »Jutra«.

27384

HISO, novozidano, prodaja po

nižji ceni. — Naslov pove

oglasni oddelku »Jutra«.

27384

Mesečno sobo

s vso opremo ali brez nje,

v Krakovskem ali na Mirju,

HISem s 15. avgustom. Po-

sredbe pod »Dravni urad-

nik« na oglašni oddelku

»Jutra«.

27398

Sostanovalec

se sprejme v Florjanski

ulici 131, levo. 27379

Uradnica

išče sobo v sredini mesta.

Plašena ponudbe na oglaš-

ni oddelku »Jutra« pod

»Zračna 81«.

27381

Zračno sobo

s separatnim vzhodom iz

stopnišča, oddam 2 gospo-

doma s 15. avgustom ali

1. septembrom. — Naslov:

Okupacija, Masarykova

Cesta na juž. žel. 321.

27374

Opremljeno sobo

event, s električno lučjo

in posebnim vzhodom, išče

gospod s 15. avgustom. —

Naslov na oglašni oddelku

»Jutra« pod »Čista soba 80«.

27380

Stanovanje

2 sobi, kuhinje, pitlične,

vrt, nova hiša pri Kolinski

torih, Din 800 mesečno,

od 1. avgustom. — Sv. Petra c.

81. 27388

Opremljeno sobo

v 1. nadstropju, s 2 poste-

ljama in v posteljo, oddam

1. avgustom v Kolo-

dovski ulici 26. 27379

Stanovanje

tako, da razpolaga onemu,

klor kupi vilo s 2 sobami,

kuhinja, soba za služkinjo,

klet, sadni vrt in gospodars-

ko poslopje, v okolici St.

Vida nad Ljubljano. Povirje

se v Kolozdovski ulici 26,

Ljubljana. 27379

Prazno stanovanje

1-2 sobi, išče za september

zakonski par brez otrok. —

Ponudbe na oglašni oddelku

»Jutra« pod »Uradnik 99«.

27374

Zračno sobo

separatno, oddam s 1. av-

gustom. Kopalnica na raz-

pologu. Istotam je napredaj

in postelja. Naslov pove

oglasni oddelku »Jutra«.

27385

Dijak

(petoletke) išče boljšo hišo,

išče prvotno stanovanje

s celo opremo. Ponudbe na

oglašni oddelku »Jutra«

pod »Petoletke«.

27371

Za sobarico

se išče pošteno in zdravo

dekle k majni obitelji v

Zemunu — Naslov: Gora

Zora dr. Radoljica, Rogaska

Slatina, Zagrebški dom

27379

Lepo mesečno sobo

soplačno, s razplogom na

vrt in posebnim vzhodom

oddam poleg tolnike 2 gospo-

doma (dijakom), Naslov v

oglasnem oddelku »Jutra«.

27340

Sobico

redno opremljeno, na Ra-

dovci cesti, oddam za mladi

misl gospodinj. Naslov v

oglasnem oddelku »Jutra«.

27364

Opremljeno sobo

s uporabo klavirja oddam

Naslov v oglašnem oddelku

»Jutra«.

27366

Stanovanje

2-3 sob, kuhinje in priti-

ličje, išče za takoj ali ka-

darski avgusta. Ponudbe

na oglašni oddelku »Jutra«

pod »Dve«.

27380

Hiša

se kupi na periferiji ali v

mestu. Cena do 50.000 Din.

Pošredovalci vključeni. —

Ponudbe na oglašni oddelku

»Jutra« pod »Ugodnost 81«.

27381

Hiša s pekarijo

v večjem industrijskem kraju v

Dravski dolini, opremljeno

s stroji in parno peko, po-

stavljen v Mariboru. Naslov v

upravi »Jutra« v Mariboru.

27395

Sobico

redno opremljeno, na Ra-

dovci cesti, oddam za mladi

misl gospodinj. Naslov v

oglasnem oddelku »Jutra«.

27364

Stanovanje

2-3 sob, kuhinje in priti-

ličje, išče za takoj ali ka-

darski avgusta. Ponudbe

na oglašni oddelku »Jutra«

pod »Dve«.

27380

Hiša

se kupi na periferiji ali v

mestu. Cena do 50.000 Din.

Pošredovalci vključeni. —

Ponudbe na oglašni oddelku

»Jutra« pod »Ugodnost 81«.

27381

Hiša s pekarijo

v večjem industrijskem kraju v

Dravski dolini, opremljeno

s stroji in parno peko, po-

stavljen v Mariboru. Naslov v

upravi »Jutra« v Mariboru.

27395

Sobico

redno opremljeno, na Ra-

dovci cesti, oddam za mladi

misl gospodinj. Naslov v

oglasnem oddelku »Jutra«.

27364

Stanovanje

2-3 sob, kuhinje in priti-

ličje, išče za takoj ali ka-

darski avgusta. Ponudbe

na oglašni oddelku »Jutra«

pod »Dve«.

27380

Hiša

se kupi na periferiji ali v

mestu. Cena do 50.000 Din.

Pošredovalci vključeni. —

Ponudbe na oglašni oddelku

»Jutra« pod »Ugodnost 81«.

27381

Hiša s pekarijo

v večjem industrijskem kraju v

Dravski dolini, opremljeno

s stroji in parno peko, po-

stavljen v Mariboru. Naslov v

upravi »Jutra« v Mariboru.

27395